

T.C
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalı

İSTANBUL'DA ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ TÜRK VE
YABANCI ÖĞRENCİLERİN İNTERNET KULLANIM
ALİŞKANLIKLARI VE AİLELERİNİN TUTUMLARI

Yüksek Lisans Tezi

Nadeen ZA'TARA

Danışman
Prof. Dr. Ebru KOLSAL

İstanbul – 2024

TEZ TANITIM FORMU

YAZAR ADI SOYADI : Nadeen ZA'TARA

TEZİN DİLİ : Türkçe

TEZİN ADI : İstanbul'da Ergenlik Dönemindeki Türk ve Yabancı Öğrencilerin
İnternet Kullanım Alışkanlıkları ve Ailelerinin Tutumları

ENSTİTÜ : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

ANABİLİM DALI : Çocuk Gelişimi

TEZİN TÜRÜ : Yüksek Lisans

TEZİN TARİHİ : 11.06.2024

SAYFA SAYISI : 151

TEZ DANIŞMANLARI : Prof. Dr. Ebru KOLSAL

DİZİN TERİMLERİ : Ergenler, türk ve yabancı öğrenciler, internet kullanım
alışkanlıkları, ailelerinin tutumları, karşılaştırma.

TÜRKÇE ÖZET : İstanbul'daki Türk ergenlerin ve yabancı öğrencilerin internet
kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumları Açıklanmaktadır.

DAĞITIM LİSTESİ : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

İmzası

Nadeen ZA'TARA

T.C
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalı

İSTANBUL'DA ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ TÜRK VE
YABANCI ÖĞRENCİLERİN İNTERNET KULLANIM
ALİŞKANLIKLARI VE AİLELERİNİN TUTUMLARI

Yüksek Lisans Tezi

Nadeen ZA'TARA

Danışman
Prof. Dr. Ebru KOLSAL

İstanbul – 2024

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Nadeen ZA'TARA

.../.../2024

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Nadeen ZA'TARA' nın “İstanbul'da Ergenlik Dönemindeki Türk ve Yabancı Öğrencilerin İnternet Kullanım Alışkanlıkları ve Ailelerinin Tutumları” adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı Çocuk Gelişimi Bilim Dalı YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Ebru KOLSAL
(Danışman)

Üye

Doç. Dr. Bahar KURAL

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Talat SARIKAVAK

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.... / / 2024

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ
Enstitü Müdürü

ÖZET

Çalışmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Birincisi, İstanbul'daki Türk ve yabancı gençlerin internet kullanım alışkanlıkları ve aile tutumlarına ilişkin bakış açılarını anlamak ve demografik özelliklere bağlı olarak potansiyel farklılıkları belirlemektir. İkincisi, Türk ve yabancı öğrencilerin görüşlerini karşılaştırmayı hedeflemektedir.

Betimsel bir metodoloji kullanılarak, araştırma yapılandırılmış bir anket çalışmasıyla gerçekleştirildi. Araştırmanın evrenini, İstanbul'un Bağcılar ilçesindeki Özel Kazanım Okulları'nda 2023-2024 akademik yılında 9. ile 12. sınıflarda yer alan öğrenciler oluşturdu ve toplamda 211 öğrenci bulunmaktaydı. Araştırma gruplarını oluşturmak için basit rasgele örnekleme yöntemi kullanıldı. Türk ve yabancı katılımcılar arasında denge sağlanarak toplamda 120 katılımcı elde edildi. Veri toplama işlemi, yanıt oranı %56.9 idi.

Çalışma, Türk ve yabancı öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarını ve tutumlarını milliyet, cinsiyet, sınıf, yaş, ortalama başarı oranı ve aile geliri gibi demografik özelliklere dayalı olarak yedi temel ekseninde inceledi. Bu eksenler arasında internet kullanımı desenleri ve süresi, internet kullanımını tetikleyen durumlar, internet kullanım amaçları, internet kullanımının olumlu ve olumsuz etkileri, internet kullanım nedenleri ve ailenin ergenlerin internet kullanımına yönelik tutumları bulunmaktadır. Elde edilen veriler daha sonra SPSS 25.0 istatistiksel yazılımı kullanılarak işlendi, doğrulandı ve analiz edildi.

Sonuçlar, cinsiyetin Türk gençleri arasındaki internet kullanımında önemli bir faktör olmadığını, ancak sınıf, yaş, aile geliri ve akademik başarı gibi faktörlerin etkili olduğunu gösterdi. Türk gençlerin internete genellikle akıllı telefonları üzerinden, çoğunlukla evde eriştiği ve bunu sosyal medya ve problem çözme için kullandığı belirlendi. Diğer yandan, yabancı gençlerin de genellikle evde, akıllı telefonlar aracılığıyla internete eriştiği ve önceliğini sosyal medyaya verdiği tespit edildi. Aileler genel olarak internet kullanımını destekliyor ancak bazı sitelere engel olmuyor. Bu nedenle sonuçların da gösterdiği gibi, Türk örneklemindeki ailelerin ergen çocuklarına yönelik tutumları demokratik ve yönlendiriciyken, yabancı öğrenci örneklemindeki ailelerin tutumları demokratikti.

Ayrıca, çalışma Türk ve yabancı öğrenciler arasında internet kullanım alışkanlıkları ve aile tutumları açısından genel benzerlikler olduğunu ortaya koymuştur. Ancak, Türk öğrencilerin internetin olumlu etkilerine ilişkin algılarının yabancı öğrencilere göre daha düşük olduğu ve günlük internet kullanım süresi açısından istatistiksel olarak önemli farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, çalışmanın bulguları gençlerin internet kullanımını ve aile tutumlarına dair önemli içgörüler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ergenler, Türk ve yabancı öğrenciler, internet kullanım alışkanlıkları, ailelerinin tutumları, karşılaştırma.

SUMMARY

The study has two main objectives. Firstly, to understand the perspectives of Turkish and foreign young people in Istanbul regarding their internet usage habits and family attitudes, and to determine potential differences based on demographic characteristics. Secondly, it aims to compare the views of Turkish and foreign students.

Using a descriptive methodology, the research was conducted through a structured survey. The population of the study consisted of students in grades 9 through 12 at Private Acquisition Schools in the Bagcilar district of Istanbul for the 2023-2024 academic year, totaling 211 students. Simple random sampling was used to form the research groups. A total of 120 participants were obtained by ensuring a balance between Turkish and foreign participants. The data collection process had a response rate of 56.9%.

The study examined the internet usage habits and attitudes of Turkish and foreign students on seven main axes based on demographic characteristics such as nationality, gender, class, age, average success rate, and family income. These axes include patterns and duration of internet usage, situations triggering internet usage, purposes of internet usage, positive and negative effects of internet usage, reasons for internet usage, and family attitudes towards teenagers' internet usage. The collected data were then processed, verified, and analyzed using SPSS 25.0 statistical software.

The results showed that gender was not a significant factor in internet usage among Turkish youth, but factors such as class, age, family income, and academic achievement were influential. It was found that Turkish youth generally access the internet via their smartphones, mostly at home, and use it for social media and problem-solving. On the other hand, foreign youth also mostly access the internet at home via smartphones and prioritize social media. Families generally support internet usage but do not restrict access to certain sites. Therefore, as the results also indicate, attitudes of Turkish families towards their teenage children's internet usage are democratic and guiding, while those of foreign student samples are democratic.

Additionally, the study revealed overall similarities in internet usage habits and family attitudes between Turkish and foreign students. However, it was determined that Turkish students have lower perceptions of the positive effects of the internet compared to foreign students and there are statistically significant differences in terms of daily internet usage duration.

In conclusion, the findings of the study provide important insights into young people's internet usage and family attitudes.

Keywords: Adolescents, Turkish and foreign students, internet usage habits, their families' attitudes, comparison.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
EKLER LİSTESİ.....	xii
ÖNSÖZ.....	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. İnternet.....	3
1.1.1. Dünyada ve Türkiye’de İnternet Yaygınlığı.....	4
1.1.2. İnternetin Fırsatları ve Faydaları.....	5
1.1.3. İnternetin Riskleri ve Zararları.....	7
1.1.3.1 Kişisel Bilgilerin Değişimi.....	8
1.1.3.2 Yabancılarla Buluşma.....	9
1.1.3.3 Siber Zorbalık.....	9
1.1.3.4 İstenmeyen İçerik.....	10
1.2. Ergenlik.....	10
1.2.1. Ergenlik Tanımları.....	10
1.2.2. Ergenlik Dönemi.....	11
1.2.3. Erken Ergenlik Döneminin Genel Özellikleri.....	12
1.2.4. Orta Ergenlik Döneminin Genel Özellikleri.....	12
1.2.5. Geç Ergenlik Döneminin Genel Özelliklerin.....	13
1.3. Ergenlik ve İnternet.....	13
1.4. Aile Kavramı ve Anne-Baba Tutumları.....	15
1.4.1. Aile Kavramı.....	15
1.4.2. Anne-Baba Tutumları.....	17
1.4.2.1. Otoriter Anne-Baba Tutumu.....	19
1.4.2.2. Demokratik Anne Baba Tutumu.....	19

1.4.2.3. Koruyucu-İstekçi Anne-Baba Tutumu.....	20
1.4.2.4. Dengesiz ve Kararsız Tutum.....	21
1.4.2.5. İzin Verici Tutum.....	21
1.4.2.6. İlgisiz Tutum.....	22
1.4.3. İnternet Kullanımına Yönelik Ebeveynlerin Tutumları.....	22
1.4.4. Ebeveynlerin İnternet Kullanımları ve İnternet Kullanımı İle İlgili Tutumları.....	23
1.5. İnternet kullanımıyla ve Ana-Baba Tutumlarıyla İlgili Yapılan Araştırmalar.....	24

İKİNCİ BÖLÜM YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı.....	32
2.2. Araştırma Problemi.....	32
2.2.1. Problem Cümlesi.....	32
2.2.2. Alt Problemleri.....	33
2.3. Araştırmanın Varsayımları.....	34
2.4. Sınırlılıklar.....	34
2.5. Araştırmanın Yöntemi.....	34
2.6. Araştırma Evrenin ve Örneklem.....	35
2.7. Veri Toplama Tekniği.....	35
2.8. Değişkenleri Çalışma.....	36
2.9. Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Analizler.....	36
2.10. Veri Hazırlama.....	37
2.10.1. Başlangıç Aşaması.....	37
2.10.2. İkinci Aşama: Veri Aykırı Değerlerinin Belirlenmesi.....	37
2.10.3. Üçüncü Aşama: Normallığın Kontrol Edilmesi.....	38
2.11. Anket Geçerliliği ve Güvenilirliği.....	38
2.11.1. Geçerlilik.....	38
2.11.2. Güvenilirlik.....	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE YORUM

3.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	40
3.2. Çalışma Sorularının Yanıtları.....	43
3.2.1. Soruların ilk bölümünün yanıtları.....	43
3.2.2. Soruların ikinci bölümünün yanıtları.....	65
3.2.3. Soruların üçüncü bölümünün yanıtları.....	84

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

4.1. Araştırma örnekleminin demografik özelliklerinin tartışılması.....	88
4.2. Türk öğrenci örneğinin sonuçlarının tartışılması.....	89
4.2.1. "Türk öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, akademik düzey, akademik ortalaması, aylık gelir) bağlı mıdır? ".....	89
4.2.2. "Türk gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?" sorusunu tartıştım...	97
4.2.3. "Türk gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?"	98
4.2.4. "Türk gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?"	99
4.2.5. "İnternetin Türk gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?"	99
4.2.6. "İnternetin Türk gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?"	100
4.2.7. "Türk gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?".....	100
4.2.8. "Türk ailelerinin ergenlik çağındaki oğullarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?"	101
4.3. Yabancı öğrenci örneğinin sonuçlarının tartışılması.....	101
4.3.1. "Yabancı öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, akademik düzey, akademik ortalaması, aylık gelir) bağlı mıdır? ".....	101
4.3.2. " Yabancı gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?".....	103
4.3.4. " Yabancı gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?"	104
4.3.5. "İnternetin Yabancı gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?"	105
4.3.6. "İnternetin Yabancı gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?"	105
4.3.7. "Yabancı gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?"	106
4.3.8 " Yabancı ailelerinin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?".....	106
4.4 Türk ve yabancı öğrenci örneklemini arasında yapılan karşılaştırma sonuçlarının tartışılması.....	107
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	112
KAYNAKLAR.....	115
EKLER.....	122

KISALTMALAR

%	: Yüzde
S	: Soru
N	: Örnek hacim
SS	: Standart Sapma
s	: Sayfa
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BT	: Bilgi Teknolojileri
WHO	: World Health Organization "Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) "

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Yedi eksenin kısaltmaları.....	37
Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları.	40
Tablo 3. Türk örnekleminde cinsiyete atfedilen yedi eksenlerdeki farklılıkları belirlemek için bağımlı örneklem T-testi.....	44
Tablo 4. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların cinsiyete göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.	44
Tablo 5. Türkiye örnekleminde sınıfa atfedilen yedi eksenlerdeki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	45
Tablo 6. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların sınıfa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.....	46
Tablo 7. Türk örnekleminde sınıfa bağlı olarak İKK1-1, İKA3, İOsE5 ve AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.....	47
Tablo 8. Türkiye örnekleminde yaşa atfedilen yedi eksenlerdeki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	48
Tablo 9. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların yaşa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.....	49
Tablo 10. Türk örnekleminde yaşa bağlı olarak İKK1-1, İKN6 ve AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post-hoc testi.....	50
Tablo 11. Türkiye örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına atfedilen yedi eksenlerdeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	51
Tablo 12. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların bir önceki dönem başarı ortalamasına göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.....	53
Tablo 13. Türk örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak İKK1-1, İKK1-2, İKK1-4, İKA3, İOsE4, İOsE5, İKN6 and AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.	53
Tablo 14. Türkiye örnekleminde ailenin aylık gelirine atfedilen yedi eksenlerdeki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	55
Tablo 15. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların ailenin aylık gelirine göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi..	56
Tablo 16. Türk örnekleminde ailenin aylık gelirine bağlı olarak İKK1-1, İKK1-3 and AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.	56
Tablo 17. Türk gençlerinin “İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar, akıllı telefon ve iPad / Tablet ” sorularına verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	57
Tablo 18. Türk gençlerinin interneti kullandıkları süre ve interneti kullandıkları ortamlar sıklığı.....	58
Tablo 19. Türk gençlerinin “Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.....	59
Tablo 20. Türk gençlerinin “İnterneti kullanma amacı” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.....	60
Tablo 21. Türk gençlerinin “İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	61
Tablo 22. Türk gençlerinin “İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	62
Tablo 23. Türk gençlerinin “İnterneti kullanmanın bazı nedenleri” sorusuna verdikleri	

yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	63
Tablo 24. Türk gençlerinin “Ailenin kullanıma yönelik tutumu” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	64
Tablo 25. Yabancı örnekleminde cinsiyete atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için bağımlı örneklem T-testi.	66
Tablo 26. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların cinsiyete göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi. ...	67
Tablo 27. Yabancı örnekleminde sınıfa atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	68
Tablo 28. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların sınıfa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.	69
Tablo 29. Yabancı örnekleminde yaşa atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	70
Tablo 30. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların yaşa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.	71
Tablo 31. Yabancı örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	72
Tablo 32. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların bir önceki dönem başarı ortalamasına göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.	73
Tablo 33. Yabancı örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak İKK1-4 ve İKK1-5 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi. ...	74
Tablo 34. Yabancı örnekleminde ailenin aylık gelirine atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.	75
Tablo 35. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların ailenin aylık gelirine göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.	76
Tablo 36. Yabancı gençlerinin “İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar, akıllı telefon ve iPad / Tablet ” sorularına verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	77
Tablo 37. Yabancı gençlerinin interneti kullandıkları süre ve interneti kullandıkları ortamlar sıklığı.	77
Tablo 38. Yabancı gençlerinin “Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	78
Tablo 39. Yabancı gençlerinin “İnterneti kullanma amacı” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	79
Tablo 40. Yabancı gençlerinin “İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	80
Tablo 41. Yabancı gençlerinin “İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	81
Tablo 42. Yabancı gençlerinin “İnterneti kullanmanın bazı nedenleri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	82
Tablo 43. Yabancı gençlerinin “Ailenin kullanıma yönelik tutumu” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.	83
Tablo 44. Yabancı öğrenciler ile Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açılarını karşılaştırmak için yapılan T-testi sonuçları...	84
Tablo 45. Yabancı öğrenciler ile Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açılarını karşılaştırmak için yapılan Ki-Kare sonuçları.	86

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Yabancı öğrenci örnekleminin katılımcı uyruklara göre demografik dağılımı. 42

EKLER LİSTESİ

EK-A: Türkçe çalışma anketi.....	121
EK-B: Arapça çalışma anketi.....	125
EK-C: Veri aykırılıklarını belirleyin ve normalliği kontrol edin.....	129
EK-D: Geçerlik Ve Güvenirlik Testleri Sonuçlar.....	131

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın yürütülmesi sırasında danışmanlığımı üstlenen akademik yolda bana ışık tutan, lisans eğitimimden, yüksek lisans eğitimime kadar her aşamada bilgisinden beslendiğim değerli hocam, tez danışmanım sayın Prof. Dr. EBRU KOLSAL'a,

Sürekli sevgileri, cesaretleri ve yeteneklerime olan sarsılmaz inançları için babama, anneme ve erkek kardeşime. Onların sürekli desteği, anlayışı ve fedakarlıkları akademik hedeflerime ulaşmamda temel taşı oldu ve başarıma yaptıkları katkılardan dolayı onlara sonsuza kadar minnettarım.

Özel Kazanım Okulları'na, bu araştırmayı kolaylaştırmada verdikleri destek ve tezin tamamlanması için gerekli kaynakları sağlamaları konusundaki yardımları için minnettarlığımı ifade etmek isterim.

Nadeen ZA'TARA

GİRİŞ

Aile, ebeveynler ve çocuklardan oluşan bir sosyal birimdir. Aile, çocukları yetiştirmek ve eğitmek açısından önemli bir rol oynar. Ebeveynler, çocuklarıyla ilgilenir ve onların duygusal, ruhsal ve fiziksel olarak büyümelerine yardımcı olurlar. Onlara maddi ve manevi destek sağlarlar ve toplumda kabul edilen prensipler ve değerler konusunda onları yönlendirerek rehberlik ederler. Bir genç topluma çıktığında, ailesinden aldığı değerler ve prensiplere göre etkileşimde bulunur.

Ergenlik dönemi, çocukluk ile yetişkinlik arasındaki geçiş dönemidir ve genellikle 10 ila 19 yaşları arasında gerçekleşir. Gençler büyümeyle birlikte, daha fazla bağımsızlık kazanırlar ve bireysel kimliklerini oluştururlar. Bu dönemde, ebeveynlerinin yardımına ihtiyaç duyabilirlerken, aynı zamanda onlardan daha fazla bağımsızlık isteyebilirler

"Aile" ve "ergenlik" terimleri, eski felsefi ve edebi tanımlarda bilinen kavramlardır. İnternet, ailenin ve aile bireylerinin her birinin hayatına girdikten sonra onları etkiledi ve sosyal, psikolojik ve bazen ekonomik olarak değiştirdi. Bazıları için gelir kaynağı haline geldi, diğerleri için eğitici, bilgilendirici veya eğlendirici bir kaynak oldu. Çoğu araştırmada, internetin en çok çocuklar ve ergenler tarafından kullanıldığı görülmektedir. Çoğunun en az bir cep telefonu, dizüstü bilgisayar veya bilgisayarları vardır. İnternetin faydaları olduğu gibi olumsuz etkileri ve riskleri de vardır.

İnternetin gençler üzerindeki etkileri olumlu veya olumsuz olabilir ve bu etkiler, gençlerin interneti nasıl kullandıkları ve yaşadıkları ortama bağlı olarak değişebilir.

İnternet kullanımının en önemli pozitif etkilerinden biri, gençlerin bilimsel, edebi, kültürel ve eğlence kaynaklarına kolayca erişebilmeleridir. İnternet üzerinden aradıkları bilgilere kolayca ulaşabilmeleri, arkadaşları ve aileleri ile iletişim kurabilme yetenekleri, haberlerini öğrenme ve dünyanın dört bir yanından yeni insanlarla tanışma ve kültürlerini paylaşma imkanları sağlar. Bu da gençlerin kendilerini ifade etmelerine yardımcı olur, sohbetler, resimler, videolar, etkinlikler ve yaratıcı çalışmalarını paylaşarak bunu yapabilirler. Ayrıca, uzaktan eğitimi destekleyen okullara veya kültürel merkezlere bağlı eğitim sitelerinin bulunması, öğrenmelerine kolaylık sağlar.

İnternet kullanımına bağımlılık gençlerin aileleriyle, eğitimleriyle veya diğer yaşam aktiviteleriyle geçirmeleri gereken zamanı azaltmasına sebep olur. Gençler dijital güvenlik riskleriyle karşı karşıya kalabilir. Örneğin dolandırıcılık, zorbalık ve uygunsuz içerik gibi, bu da psikolojilerini, duygularını, düşüncelerini, kimliklerini ve özsaygılarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Teknoloji ve günlük teknolojik gelişmeler nedeniyle çocuklar ve ergenler, ebeveynlerinden daha fazla elektronik cihaz ve internet kullanımını bilmektedirler. Bu nedenle, ebeveynlerin çocuklarına herhangi bir internete bağlı elektronik cihazı vermeden önce, cihazı nasıl kullanacaklarını, cihazın teknolojilerini ve çocuklarının cihazda hangi uygulamalara gireceğini ve bunların amacını (öğrenim, oyun, eğlence vb.) bilmesi gerekmektedir. Ebeveynlerin internetin faydalarını ve risklerini fark etmeleri ve çocuklarını bilinçlendirmek için yeterli bilince sahip olmaları da önemlidir.

Ailelerin interneti nasıl kullandığı, kültürel, sosyal ve teknolojik faktörlere bağlı olarak ülkeden ülkeye ve toplumdan topluma farklılık gösterebilir. Bazı aileler geniş ölçüde internet kullanır ve onu hayatlarının önemli bir parçası haline getirir; iş, eğitim, alışveriş, eğlence gibi çeşitli amaçlarla kullanır. Diğer bazı aileler ise geniş internet erişimine sahip olsalar bile, belirli kısıtlamalar ve koşullar koymak suretiyle, kültürel ve toplumsal standartlara göre belirli amaçlar için kullanırlar ve ayrıca çocuklarının interneti kullanırken güvenliklerini ve sağlıklarını korumak için önlemler alırlar.

İstanbul'da birçok farklı kültür bulunmaktadır. Bu kültürler, hem Türk hem de yabancı gençlerin internet kullanım alışkanlıklarını ve ailelerinin tutumlarını etkileyebilir. Türkiye'deki ve özellikle İstanbul'daki kültürel çeşitlilik göz önüne alındığında, Türk ve yabancı gençlerin internet kullanımında yanlış alışkanlıklar edinmemesi için ebeveynlerin bilinçli olmaları önemlidir. Ebeveynler, internetin hem olumlu hem de olumsuz etkilerini fark etmeli, internetin risklerini anlamalı ve gençler için iyi bir rehber olmalıdır. Ayrıca, gençlerin karşılaşabileceği sorunları çözme yeteneklerine sahip olmalı, internet aktivitelerini izlemeli, karşılıklı güvene dayalı iletişimle çocuklarıyla iletişim kurmalı ve onlara uygun rehberlik sunmak için eğitici bir yaklaşım kullanmalıdırlar. Bu şekilde, gençlerin bilinçli internet kullanıcıları olmaları sağlanabilir.

Bu çalışmanın temel amacı, İstanbul'da yaşayan Türk ve yabancı gençlerin internet kullanım alışkanlıklarını ve ailelerinin tutumlarını incelemektir. Buna dayanarak, ergenle ilgili farklı bir konuya dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın sonuçları, farklı milliyetlerden gelen ve farklı bakış açılarına sahip olan İstanbul'da yaşayan gençlerin görüşlerini anlamak için yeni bilgiler sunacak ve uygun öneriler ve yönlendirmeler sunacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. İnternet

İnternet, küresel tarihteki üçüncü önemli devrim olarak kabul edilir. Başlangıçta askeri amaçlar için kullanılan internet, İngilizce'de “Bağlantılı Ağlar” olarak kısaltılan internet, 1989'da Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından sosyal kullanıma geçti. Akgül (1995) tarafından dinamik ve canlı bir kütüphane olarak tanımlanan İnternet, çeşitli uluslararası bileşenlerden oluşan küresel olarak dağıtılmış bir varlıktır.

Ayrıca, dayanışma, iletişim ve paylaşım için bir platform olarak işlev görür, dünya çapında farklı bölgelerde bilgisayarların bağlantısını kolaylaştırır ve milyonlarca kullanıcının ilgisini çeker.

Yalçın (2003) ve Altıntaş (2016) tarafından bir iletişim ağı olarak tanımlanan internet, milyonlarca kişinin eşzamanlı veya aralıklı kullanımını barındırmaktadır. Farklı bir perspektiften bakıldığında, internet, dünya çapında istikrarlı bir şekilde büyümeye devam eden ve çok sayıda bilgisayar ağını birbirine bağlayan geniş bir iletişim ağıdır (Yılmaz, 2006).

Köksalan ve Tel (2009) tarafından belirtildiği gibi, internet, yeni sosyo-ekonomik, kültürel ve politik boyutlara sahip çok yönlü bir kitle iletişim aracıdır, kurulduğu günden bu yana küresel bağlantıyı mümkün kılar ve hızlı küresel genişleme yaşar (Altıntaş, 2016).

Başlangıçta iş amaçları için tasarlanan internet, erişimini giderek ev ortamlarına genişletti. İnternet bağlantısının yaygın erişilebilirliği, esas olarak kablosuz ağ teknolojisindeki ve taşınabilir cihazlardaki gelişmelere bağlanabilir. Bu teknolojik ilerleme, internet erişilebilirliğinin yaygınlaşmasına neden oldu. Bu çığır açan teknoloji, bireylerin bilgi paylaşmasına, hızlı veri almasına, çevrimiçi ticarete katılmasına, finansal işlemler gerçekleştirmesine, iletişim kurmasına, araştırma yapmasına, kişisel dergi tutmasına, gazeteleri incelemesine, elektronik posta göndermesine, multimedya içeriği dağıtmasına, mesajlaşma yoluyla başkalarıyla iletişim kurmasına ve hatta görüntülü görüşmelere katılmasına olanak tanır (Özdayı, 2010).

İlk aşamalarında, internet öncelikle düz metin ve statik bir tasarımdan oluşuyordu; ancak, Web 2.0 teknolojisinin ortaya çıkışı onu daha etkileşimli bir platforma dönüştürdü. Web 2.0, kullanıcıların kendi içeriklerini üretme ve dağıtma yetkisine sahip oldukları internetin bir bölümünü bünyesinde barındırır.

Kullanıcılar, metin, görseller, ses ve videolar gibi çeşitli içerik biçimlerini paylaşabilecekleri çevrimiçi topluluklara katılma seçeneğine sahiptir. Facebook, Youtube, Twitter ve Instagram gibi önde gelen platformlar, Web 2.0 teknolojisinin evrimi ile aynı anda ortaya çıktı. (Brown, 2009; Yılmaz, 2006; Ogur, 2016).

1.1.1. Dünyada ve Türkiye’de internet Yaygınlığı

Meltwater ile işbirliği içinde yürütülen We Are Social Digital (2024) raporuna göre, dünya çapında internet kullanıcılarında yüzde 1,8’lik bir artış oldu ve toplam 97 milyon yeni kullanıcı ile 5,35 milyara ulaştı. Türkiye, 2024’te internet kullanımı açısından dünya çapında 36. sırada yer almakta ve toplam nüfusunun yüzde 86,5’i interneti kullanmaktadır. İnternet kullanımı/nüfus oranı açısından Suudi Arabistan ve BAE sırasıyla% 99.0 ve% 72.2 ile sıralamada liderlik etmektedir. Son araştırmalar, internet kullanıcılarının günde ortalama 6 saat 40 dakikasını çevrimiçi geçirdiğini göstermektedir. Küresel olarak, bireyler günde toplam 780 trilyon dakika, kullanıcı başına yılda ortalama 400 dakikasını internette harcamaktadır.

Bu, yaklaşık 1,5 milyar yıllık birleşik insan varlığına eşittir. Türkiye, dünya ortalamasının 17 dakika üzerinde ortalama 6 saat 57 dakika ile internette geçirilen süre açısından dünya çapında 20. sırada yer almaktadır. 2024’te yaş gruplarına göre internet kullanımının analizi, 16-24 yaş arasındaki bireylerde en yüksek kullanım oranına sahip olduğunu göstermektedir. Dünya çapında çeşitli web sitesi ve uygulama kategorileri arasında sohbet ve mesajlaşma uygulamaları en popüler olanıdır, 16-64 yaş arası kullanıcıların %94,7’si bunları kullanmaktadır, bunu %94 ile sosyal ağlar ve %80.7 ile arama motorları takip etmektedir. Alışveriş% 74 ile dördüncü sırada yer almaktadır. (Kara, 2024).

Türkiye’de yapılan Hanehalkı Bilgi Teknolojileri (BT) kullanım anketinin bulgularına göre, 2023 yılında evde internet erişimi olan hanelerin yüzdesi bir önceki yıla göre 1,4 puan artışla %95,5’e ulaşmıştır. 2022’de 16-74 yaş arası bireyler arasında internet kullanım oranı %85.0 iken 2023’te %87.1’e yükselmiştir. Cinsiyet açısından, 2023’te internet kullanım oranı erkekler için% 90.9 ve kadınlar için% 83.3 olarak bulunmuştur. E-devlet hizmetlerinin kullanımı% 73,9 olarak bildirilirken, çevrimiçi mal veya hizmet alım oranı %49,5’e yükselmiştir. E-ticaret kullanıcıları için% 75,5’i giyim, ayakkabı ve aksesuar satın alırken, % 30,7’si film veya dizi izleme hizmetleri satın almıştır.

Çevrimiçi öğrenme etkinliklerine katılım% 18.7 olarak kaydedilmiştir. Önemli sosyal medya ve mesajlaşma platformları arasında WhatsApp (%84.9), YouTube (%69.0) ve Instagram (%61.4) yer almıştır.

Cinsiyet farklılıkları açısından erkekler ağırlıklı olarak WhatsApp (%88.7), YouTube

(%72.6) ve Instagram (%63.5) kullanırken, kadınlar WhatsApp (%81.1), YouTube (%65.4) ve Instagram'ı (%59.3) tercih etmiştir. Son üç ayda, internet kullanıcıları tarafından kişisel verileri korumak için kullandıkları birincil yöntem, veri güvenliğini sağlayan web sitesi özelliklerini kontrol etmektir ve bu oran olarak %41.8 'di. Bunu, kişisel verileri reklam amaçlı paylaşmaktan kaçınan %36,2'si ve kişisel bilgileri paylaşmadan önce gizlilik politikalarını inceleyenler %31,1 ile izledi (TÜİK, 2023).

1.1.2. İnternetin Fırsatları ve Faydaları

İnternet, günümüz toplumunda, bilgi hizmetlerine erişim ve iletişim olmak üzere iki ana yöne ayrılabilir. İnternet bize günlük rutinlerimiz, eğitimimiz ve akademik çabalarımız için gerekli bilgileri edinme yeteneği sağlar. İletişim hizmetleri açısından bireylerin küresel gelişmelerden haberdar olmalarına, görüşlerini ifade etmelerine ve sanal platformlar üzerinden etkileşime girmelerine olanak tanır. İnternet, içerik oluşturmaya aktif kullanıcı katılımı sayesinde, çeşitli konularda bilgi edinmenin birincil kaynağı olarak hizmet eden geniş bir bilgi havuzuna dönüşmüştür (Yurttaş 2013).

İnternet, yapısı, içeriği ve dili ile bireylerin kültürel kimliklerini ve biçimlerini şekillendirme kapasitesine sahiptir (Güzel, 2006:10). Kültürel değerlerin, biçimlerin, kimliklerin ve uygulamaların hızla yayılmasını kolaylaştıran yeni bir kültür alanına, bir özgürlük alanına ve ekonomik bir pazara dönüşmüştür; böylece kültürel çerçeve içinde en önemli “kültürel kanal” haline gelmiştir (Güzel, 2006:2).

İnternet, bireylerin yaşamlarına sayısız fırsat ve fayda sağlamıştır. İnternetin insanlığa sunduğu birincil fırsat, bilgi ve düşüncelerin yayılmasında eşitlikçilik şansıdır. Konvansiyonel iletişim teknolojilerinin aksine, önemli yatırımlar gerektiren internet, kullanıcıların bilgi ve fikirlerini küresel olarak zahmetsizce paylaşmalarını sağlar (Güler, 2016).

İnternetin sunduğu fırsatları aşağıdaki ana bölümlere ayırabiliriz (ASAGEM, 2008):

- Zamanında haber ve bilgilerin yayılması: İnternetin toplum üzerindeki en önemli etkisi, bilgi ve haberlere anında erişimin kolaylaştırılmasıdır. İnternet üzerinden, dünyanın en تنها bölgelerinde bile olaylar hakkında derhal bilgilendirilebilir.

- Görüşlerin ve bilgilerin ifadesi: İnternetin dikkate değer bir yönü, bireylerin çeşitli olaylar veya bireyler hakkındaki görüşlerini ifade edebilecekleri platformların varlığıdır. Bloglar, web siteleri veya sosyal medya hesapları gibi ortamlar aracılığıyla bilgi aktarma veya kendisi hakkında fikir ifade etme fırsatı yaratır.

- Zamansal ve mekansal kısıtlamalardan bağımsız senkron ve asenkron iletişimin kolaylaştırılması: İnternet, bireyler arasında sayısız etkileşimli etkileşim sağlamıştır.

İletişimin satın alınabilirliği ve hızlılığı, bireylerin sosyal etkileşimlerini yeniden yapılandırmalarını zorunlu kılmıştır.

- Ucuz ve hızlı iletişimin geliştirilmesi: Özellikle sanayi sektöründe, İnternetin getirdiği önemli bir fayda ve iletişim yöntemidir. Genellikle iletişim maliyetlerini sıfıra indirir. Hem maliyet hem de zamandaki bu azalma, ekonomik yaşamın tüm yönlerine nüfuz etti ve internet ekonomik faaliyetlerin merkezinde yer almıştır.

- Görsel ve işitsel bileşenler yoluyla iletişim kalitesinin geliştirilmesi: İnternetin sağladığı iletişim ve paylaşım fırsatları görsel ve işitsel unsurları kapsar. Bu özellik ilişkilerde, işlemlerde, iş dinamiklerinde ve hatta eğitim içeriğinde bir dönüşüme yol açmıştır.

İnternetin bireylere verdiği avantajlar temelde hayatı kolaylaştıran, ufku genişleten ve zaman kazandıran özelliklerden oluşur. Bu temel yönler, insan yaşam kalitesini artıran, yaşam hızını hızlandıran ve sosyal etkileşimleri canlandıran dinamiklerdir. Bu temel bölümlere dayanarak çok sayıda fayda kategorisi oluşturulabilir ve teknolojinin evrimi ve toplumsal dönüşümler ile yeni kategorilerin dahil edilmesi mümkündür (Güler, 2016).

Yenilikçi BİT destekli çözümlerin kapsamlı kullanımı, internet girişimciliği ve e-ticaret alanlarında ekonomik ilerlemeyi hızlandıracak bir ekosistemin kurulmasını teşvik etmiştir. Günümüzde internet birçok kişi ve kuruluş için önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir ve ekonomik ilerleme için yeni umutlar yaratmıştır. Yüksek değerli internet girişimlerinin ortaya çıkmasını teşvik eden internet bankacılığı ve e-ticaret sistemlerinin mevcut durumu, İnternet ekosistemi içinde yadsınamaz bir gerçekliğin altını çizmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2014). İnternet, çocukların bilişsel ve sosyal gelişimini destekleyen zenginleştirilmiş öğrenme ortamları sağlamıştır. İnternet, bilgi ve iletişim ile ilgili kapsamlı beklentiler sunar; çocukların bilgiye erişimini, öğrenmeye ve sosyalleşmeye erişimini zenginleştiren bir kaynak olarak hizmet eder. (Ersoy, 2008:26)

Web siteleri bilgi, resim, oyun vb. içeren eğitici, bilgilendirici ve eğlenceli içerikler içermektedir. Bu platformlar çocuklar için sürükleyici ve etkili öğrenme ortamlarına geçiş yapmıştır (Çelen, Çelik, & Seferoğlu, 2011:2). İnternetin eğlenceli ve eğitici zengin içeriğinden pedagojik amaçlar için yararlanarak, çocukların keyifli bir şekilde öğrenebileceklerine ve bilgi edinebileceklerine inanılmaktadır (Yurttaş, 2013).

1.1.3. İnternetin Riskleri ve Zararları

İnternet birçok fırsat sunarken, özellikle gizlilik ve güvenlik endişeleri açısından çeşitli riskler ve zararlar da sunmuştur (Wong, 2011).

Bilgiye hızlı ve zahmetsizce erişmenin kolaylığının yanı sıra, internet ve bilgisayarların kullanımının bazı dezavantajları da beraberinde getirdiği açıktır. Çocuk ve ergenler internet ve bilgisayar teknolojileri ile teknik, fiziksel, sosyal ve psikolojik şiddete maruz kalabilirler (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011:3). İnterneti kontrol etmek, dünya çapındaki şirketlerin, hükümetlerin, bireylerin ve kuruluşların web'deki herhangi bir materyali yaymasına olanak tanıyan zorluklar doğurur. Küresel internetin hızla genişlemesi, içeriğinin izlenmesi veya düzenlenmesi için uygulanabilir boyutları aşmıştır (Odabaşı, Kabakçı, and Çoklar 2007:75).

İnternete yüklenen her türlü yazılı ve görsel bilgi, olumlu veya olumsuz olarak sınıflandırılabilen içeriği oluşturmaktadır. Olumsuz içerik, yetişkinlere yönelik içerik, pornografi, erotik içerik ve çocukların sömürülmesi gibi istenmeyen materyalleri kapsar. “Toplumsal aşırılık” çatısı altında ırkçılık, ayrımcılık ve nefret gibi kategoriler listelenirken, siber suçlar yasadışı faaliyetler, uyuşturucu, kötü amaçlı yazılım, şiddet, bilgisayar korsanlığı, yetkisiz yazılım ve yazılım korsanlığını içerir (Bayzan, Ş-Özbilan, A, 2012:524).

İnternet riskleri ile ilgili literatürde çok sayıda çalışma vardır. Bu çalışmalar genellikle riskleri çeşitli başlıklar altında sınıflandırır. Vanlanduyt ve De Cleyn (2007) internet risklerini beş kategoride tanımlar:

- 1.Sosyal ilişkiler üzerindeki olumsuz etkiler,
- 2.Pornografiye maruz kalma,
- 3.Şiddet ve saldırgan dil,
- 4.Fiziksel sağlık üzerindeki etkiler
5. Kötü zaman yönetimi, tüketim ve ticari sömürü.

Wong Kim ve ark. (2011) internet risklerini teknoloji odaklı ve teknoloji odaklı olmayan kategorilere ayırmıştır. Teknoloji odaklı riskler spam, kötü amaçlı yazılım, bilgisayar korsanlığı, ddos saldırıları (bir hizmeti devre dışı bırakan siber saldırılar) ve kimlik avı faaliyetlerini kapsar. Teknoloji odaklı olmayan riskler arasında çevrimiçi hırsızlık ve dolandırıcılık, fiziksel şiddet, siber zorbalık, gizlilik ihlalleri, suç faaliyetlerine yardım etme ve yasadışı kumar bulunmaktadır.

Walrave, Lenaerts ve De Moor tarafından yürütülen araştırma, internet risklerini üç gruba ayırarak kapsamlı bir inceleme sunuyor: içerik, iletişim ve ticari riskler (Çubukcu ve Bayzan, 2013).

İnternetin ortaya çıkmasıyla birlikte, eğlenceden bilgi yayılmasına ve çeşitli sosyal

etkileşimlerden ekonomik alanda yeni iş beklentilerinin başlangıcına kadar alanları kapsayan çok sayıda fırsat sunulmuştur. Bununla birlikte, bu faydaların yanı sıra, internet, özellikle gizlilik ve güvenlik konularıyla ilgili bir dizi risk ve tehlike de getirmiştir (Wong, 2011).

İnternetin bilgiye hızlı ve kolay erişim sunarken, aynı zamanda küresel ve ulusal olaylar ve değişiklikler hakkında bilgilendirilmeye yol açtığı, internet ve bilgisayar teknolojilerinin kullanımının bazı dezavantajlar getirdiği belirtilmiştir. İnternet ve bilgisayar teknolojilerini kullanırken çocukların ve ergenlerin teknik, fiziksel, sosyal ve psikolojik zararlara maruz kaldıkları vurgulanmıştır (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011:3).

İnternet kullanımının yaygın olarak benimsenmesi, internetin bilinmeyen kullanımından kaynaklanan olumsuz psikolojik ve sosyal yansımalarla sonuçlanmıştır. Çeşitli potansiyel riskleri vurgulayarak kamu bilincini artırmak amacıyla bu sonuçlar üzerine kapsamlı araştırmalar yapılmıştır. Bu zararları özetleyen birincil kategoriler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır (ASAGEM, 2008):

- Sağlık Sorunları: Aşırı internet kullanımından kaynaklanan fiziksel rahatsızlıklar.
- Sosyal Ağ: İnternetin etkileşimli yönlerini kötü niyetlerle kullanan kişilere karşı güvenlik açığı.
- Gizlilik İhlali: Kişisel bilgilere yetkisiz erişim veya çevrimiçi gizlilik kaybı.
- Siber Çatışmalar: Çocukları duyarlı bırakan üzücü saldırılara, özellikle siber zorbalığa maruz kalma.
- Uygunsuz İçerik: Çocukların istemeden eriştiği pornografik içerik gibi uygunsuz materyallere yanlışlıkla maruz kalma.
- İnternet Araştırması ve Okuma: Bilgi kirliliğine veya manipülasyona maruz kalmaya yol açan doğrulanmamış internet bilgilerinin kullanılması.
- Silah ve Madde Kullanımı: Zararlı maddelere ve ateşli silahlara kolay erişim, düzenleme ve kontrolü karmaşılaştırır.
- Fikri Mülkiyet İhlali: Çevrimiçi eserlerin ve yayınların intihal veya telif hakkı ihlalleri yapmak.

1.1.3.1 Kişisel Bilgilerin Değişimi

Sosyal medya platformları başlangıçta kişilerarası iletişime odaklanarak inşa edildi. Bununla birlikte, bu platformlar yaygın kabul gördükçe ve yeni işlevler içerdiğinden, birincil amaç bilgi yayılmasına doğru kaymıştır. Paylaşılan bilgiler, kişisel kimlik bilgileri, videolar, fotoğraflar, ikamet yeri, aile bağlantıları ve önemli olaylar dahil olmak üzere çok çeşitli

verileri kapsar. Bireysel tercihlere bağılı olarak, bu bilgiler belirli kişilerle seçici olarak paylaşılabilir veya herkese açık hale getirilebilir. Uygun gizlilik ayarlarının oluşturulmaması veya sürdürülmemesi, bu bilgilerin kötü niyetli aktörler tarafından yetkisiz olarak edinilmesine ve böylece bilgi paylaşıcısının savunmasız bir konuma getirilmesine neden olabilir.

Sonuç olarak, kullanıcılar sosyal medya platformlarında yayınladıkları görüntülerden kaynaklanan taciz ve gasp gibi çeşitli tehdit biçimleriyle karşı karşıya kalabilirler. Bazı platformlar, diğer kullanıcıların fotoğraflardaki kişileri etiketlemesine izin vererek, izleyicilerin etiketli tüm fotoğraflara erişmesini sağlar ve potansiyel saldırganlar tarafından kişisel bilgilerin edinilmesini kolaylaştırır. Bir kullanıcının profiline yüklenen paylaşılan fotoğraflar veya kişisel videolarla ilgili yorumların incelenmesi yoluyla, birey ve sosyal çevresi ile ilgili önemli bilgiler toplanabilir (Yavanoğlu ve diğerleri, 2012).

1.1.3.2 Yabancılarla Buluşma

Farklı ülkelerden bireylerle etkileşim kurmak, özellikle sohbet platformlarında veya sosyal medya ağlarında yabancılarla etkileşim kurabilen küçükler ve ergenler için World Wide Web'de potansiyel bir risk oluşturur. Bireylerin çevrimiçi ortamda karşılaştıkları kötü niyetli bireyler tarafından yanlış yönlendirilebileceği ve potansiyel olarak cinsel suistimal ve sömürü vakalarına yol açabileceği açıktır. Mağdurun güveni kazanıldığında, suçlular mağduru manipüle etme, gasp, taciz ve cinsel saldırı eylemleri gerçekleştirme fırsatına sahiptir (Yavanoğlu ve diğerleri, 2012).

1.1.3.3 Siber Zorbalık

Siber zorbalık, bir kişi veya kolektif bir kuruluş tarafından istenmeyen e-postalar ve kısa mesajlar gibi dijital kanallar aracılığıyla zarar verme niyetiyle gerçekleştirilen bir taciz biçimini ifade eder. Bu tür bir yıldırma, başkalarını karalamak, hakaret etmek veya korkutmak için uygulanabilir. Bilimsel söylem içinde, bu davranış “sanal taciz” veya “dijital sindirme” olarak da tanımlanır. Teknolojik araçlara bağımlılığı göz önüne alındığında, siber zorbalık geleneksel zorbalık biçimlerine kıyasla daha yaygın olabilir. Dijital platformların sağladığı anonimlik, failerin daha kolay hareket etmesini ve zorbalığı daha sık gerçekleştirmesini sağlar. Araştırmalar, siber zorbalığın öğrenciler arasında yaygın olduğunu ve özellikle çevrimiçi platformlar ve mobil cihazlar aracılığıyla yaygın olarak gözlemlenen yıldırma, aldatma ve söylentileri yayma gibi davranışlarla göstermektedir. Günlük yaşamda siber

zorbalığa sık maruz kalmak ebeveynler ve eğitimciler için önemli zorluklar yaratabilir (SubrahmanyAM, 2013; Ogur, 2016).

1.1.3.4 İstenmeyen İçerik

Çevrimiçi içeriğin dinamik ve sürekli genişleyen doğası, şiddet, nefret söylemi, ırkçılık ve açık materyal gibi unsurları kapsayan ve tümü kullanıcıları olumsuz etkileyebilecek çeşitli riskleri beraberinde getirir. Ayrıca, aldatıcı veya zararlı bilgiler riskleri artırabilir ve bilgi kontaminasyonu ortamına katkıda bulunabilir. 5651 sayılı Kanundaki mevzuata uygun olarak, cezai kabul edilen çevrimiçi içerik intiharı teşvik etmek, çocuk istismarını kolaylaştırmak, uyuşturucu veya madde kullanımını savunmak, tehlikeli maddeleri dağıtmak, müstehcenliği teşvik etmek, fuhuş ve kumar oynamak gibi hususları içerebilir. Bu yasal hükümlerin temel amacı, zararlı içeriğin çevrimiçi yayılmasını engellemek ve toplumu korumaktır (Çubukcu ve Bayzan, 2013; Ogur, 2016).

1.2. Ergenlik

1.2.1. Ergenlik Tanımları

“Ergenlik” terimi, yetişkinliğe doğru büyüme sürecini ifade eden Latince “adolescere” fiilinden kaynaklanmaktadır. Sadece bir süreci veya durumu temsil etmekle kalmaz, daha ziyade bireyde belirgin olan hızlı ve devam eden bir dönüşümü ifade eder (Hurlock, 1987:128).

Ergenlik ile ilgili çok sayıda yorum önerilmiştir. Psikolojide ergenlik kavramını tanıtan ilk bilim adamı olarak kabul edilen G. Stanley Hall, bu aşamayı ilkel ve medeni davranışların birleşimi olarak algılayarak bir kargaşa ve gerginlik dönemi olarak nitelendirir. Öte yandan Freud, ergenliği, ergenin belirgin bağımsızlık ile çocukça bağımlılık arasında değiştiği geçici rol istikrarsızlığı ile işaretlenmiş bir zaman olarak görür (Adams, 1995).

Jung, ergenliği “manevi hareketlerin eşlik ettiği fiziksel değişikliklerin” bir aşaması olarak tanımlar ve genç bireylerin çocukluğun sona ermesinden sonra gerçek yaşam perspektifleriyle yüzleşmeye çalıştıklarını öne sürer (Geçtan,1988). Erikson, ergenliği, gençlerin hızlı biyolojik ve psikolojik dönüşümlere sağlıklı bir şekilde uyum sağlamada zorluklarla karşılaştıkları bir kimlik keşfi aşaması olarak tanımlar. Yörükoğlu, ergenliği “çocukluk ve olgunluğun ortasında gelişim dönemi, ruhsal olgunlaşma ve yetişkinliğe hazırlık” olarak tanımlamaktadır (Yörükoğlu, 2004).

Akademisyenler ergenliğin sınırları hakkında çeşitli görüşler sunarlar. Bazıları fazı

farklı yaş gruplarına ayırmayı savunurken, diğerleri onu fiziksel, coğrafi, ekonomik ve sosyal parametrelere göre sınıflandırır (Bahadır, 2001). Sonuç olarak, ergenliğin yaş kategorileri içindeki tanımı, sınıflandırılması ve konumu toplumlar arasında değişken bir şekilde ele alınmaktadır. Ayrıca, sosyo-ekonomik koşullar, beslenme, sağlık durumu ve iklim faktörleri ergenlik evresinin yörüngesini etkiler (örneğin, ergenliğin başlangıcı daha sıcak iklimlerde daha erken ortaya çıkabilir) (Yavuzer, 1992:277). İbn Haldun, “Muqaddimah” adlı ufuk açıcı eserinde, coğrafi ve iklimsel koşulların insan gelişimini ve kişiliğini şekillendirdiğini öne sürerek dağlık bölgelerde yaşayan bireylerin daha sade özellikler sergilediğini, kıyı bölgelerindekilerin ise nispeten daha ılıman, rahat bir tavır sergilediğini öne sürmektedir (İbn Haldun, 1989: Cilt 1:208).

Ergenlik, biyolojik değişikliklerin yanı sıra, özellikle psikolojik, fiziksel, sosyal ve bilişsel yönlerde bir dönüşüm ve ilerleme dönemini temsil eder. Birincil ve ikincil cinsel özelliklerin edinilmesini ve zihinsel kapasitede kayda değer bir artış ile soyut düşünme yeteneklerinin geliştirilmesini gerektirir. Ayrıca, ergenlik, politik, ekonomik, duygusal, sosyal, yasal ve kültürel alanlarda artan değişiklikler ve sorumluluklarla işaretlenmiş bir geçiş aşaması olarak görülmektedir (Steinberg, 2007:22; Gürsu, 2011).

Steinberg (2007:22) ve Steiner ve Feldman (2008:20), eşitsizliklere rağmen, ergenliğin evrensel olarak her toplumda çocukluktan yetişkinliğe yolculuğu sembolize ettiğini iddia eder. Çağdaş zamanların gelişen koşulları göz önüne alındığında, ergenliğin başlangıcı tipik olarak on yaşında başlar ve yirmili yılların başlarına kadar uzanır. Bu bilim adamlarına göre ergenliğin başlangıcının veya sonunun sınırlandırılması mutlak bir gerçek değil, daha çok bir perspektif meselesidir (Gürsu, 2011).

1.2.2. Ergenlik Dönemi

Milli Eğitim Bakanlığı'na göre ergenlik, sosyal sorumlulukların üstlenilmesiyle karakterize edilen 12-24 yaş arası bireyleri kapsayan çocukluktan genç yetişkinliğe geçiş dönemi olarak tanımlanmaktadır. Tersine, Birleşmiş Milletler gençliği 12 ila 25 yaş arasında uzayacak şekilde tanımlamaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü ergenliği, çocukluk ve yetişkinlik arasında meydana gelen ve 10 ila 19 yaş aralığını kapsayan, ayrıca erken ergenlik (10-13 yaş), orta ergenlik (14-15 yaş) ve geç ergenlik (16-19 yaş) olarak sınıflandırılan gelişim aşaması olarak tanımlar (WHO, 2014).

1.2.3. Erken Ergenlik Döneminin Genel Özellikleri

Ergenliğin başlangıcı ile gösterilen erken ergenlik, tipik olarak 9-14 yaş arası kızlarda ve 10-15 yaş arası erkeklerde görülür. Bu yaş aralığındaki farklılıklar çevresel faktörlerden, diyet modellerinden ve kişisel hijyen ürünlerinden etkilenebilir. Hala oyun çağındaki olan bu bireyler, fiziksel ve duygusal değişikliklerle başa çıkmada genellikle zorluklarla karşılaşır ve bu da sinirlilik, ruh hali değişimleri, içe dönüklük, inatçılık, hoşnutsuzluk ve faaliyetlere olan ilgi kaybı gibi tezahürlerle sonuçlanır (Şen, 2023).

Ayrıca çocukluktan yetişkinliğe geçiş belirsizliği, artan duygusal dalgalanmalar, sürekli değişiklikler, duygusal dengesizlikler, kendinden şüphe duyma, yetersizlik duyguları, ortaya çıkan cinsellik çatışmaları, korkular, cinsiyet normlarına ilk maruz kalma, cinsel yönelimin araştırılması, benlik algısındaki değişiklikler ve soyut düşünme yeteneklerinin gelişmesinden kaynaklanan artan psikososyal zorluklar, inzivaya çekilme, gizlilik arayışı, huzursuzluk, can sıkıntısı, otoriteye muhalefet, isteksizlik gibi davranışlara yol açabilir. Görevlere katılmak, iletişim güçlüğü, bağımsızlık arayışı ve aşırı merak gibi duygusal özellikler vardır (Bahadır, 2001; Ekşi, 2011; Gürsu, 2011).

Ergenlik öncesi gençler sıklıkla olumsuz koşullardan kaynaklanan ailevi çatışmalarla karşılaşır. Bakıcıların bu durumun geçici yönünü kabul etmeleri ve çocuklarına karşı anlayış göstermeye çalışmaları çok önemlidir. Şen (2023), olumlu faaliyetlere yön vermeyi ve destekleyici bir topluluk ortamında sosyal katılımı teşvik etmeyi savunuyor.

1.2.4. Orta Ergenlik Döneminin Genel Özellikleri

Orta ergenlik dönemi, ergenlerin karşılaştığı çeşitli özellikleri kapsar. Ebeveynlerin bu aşamada karşılaştığı zorluklar arasında otoritenin azalan etkisi, yalnızlık duyguları, çaresizlik ve boşluk ve ayrıca depresif semptomlar yer alır. Ergenler ayrıca aile biriminin ötesinde sevgi arama eğilimi sergiler ve bu da psikolojik zorluklar, depresyon, intihar eğilimleri, madde bağımlılığı ve evden kaçma gibi bir dizi davranışsal soruna yol açar. Dahası, cinsel ilgi ve davranışta bir artış, akran etkisinin pekiştirilmesi ve soyut düşünme yeteneklerinin derinleşmesi var.

Kararsızlık, düzensizlik ve azim eksikliği duygusu, bu aşamada ergenler arasında yaygın deneyimlerdir. Toplumsal cinsiyet rolleri daha belirgin hale gelir, onay ve sorumluluk ihtiyacı artar ve kişilik zorlukları sıklıkla ortaya çıkar (Bahadır, 2001; Ekşi, 2011; Gürsu, 2011). Ebeveynler bu dönemde çocuklarına arkadaş seçimi, dini gelişim ve sosyal etkinliklere katılma gibi konularda rehberlik ve destek sunarak çok önemli bir rol oynamaktadır (Şen, 2023).

1.2.5. Geç Ergenlik Döneminin Genel Özelliklerin

Geç ergenlik dönemi, gençlerin kişisel kimliklerini oluşturdıkları ve iş, eğitim ve romantik ilişkilerle ilgili daha sorumlu kararlar almaya başladıkları bir dönem olarak nitelendirilir. Bu durum gençleri daha bağımsız hissettirirken aynı zamanda aileleriyle bağlarını mümkün olduğunca korumalarını sağlar (Erikson, 1968; Arnett, 2000). Soyut düşünme ve varsayımsal düşünme yeteneğinin gelişmesiyle gençler, riskleri daha olgun bir şekilde fark edebilir ve değerlendirebilir hale gelirler (Piaget, 1972).

Erken ve orta ergenliği ailelerinin ve arkadaşlarının desteğiyle olumlu bir şekilde yöneten ergenlerin bu aşamada yükümlülüklerini ve görevlerini etkin bir şekilde yerine getirme olasılıkları daha yüksektir. Tersine, sağlıklı bir erken ve orta ergenlik yaşamayanlar duygusal zorluklara eğilimlidir ve gelecek planlarını bozabilir. Bu dönemde aile dinamiklerinin geliştirilmesi ve yapıcı söylem yoluyla bağımsız kararlar alma kapasitesinin artırılması, gerçekçi gelecek hedeflerinin oluşturulmasına yol açmıştır (Yumru, 2020).

1.3. Ergenlik ve İnternet

Orta ergenlik dönemi, gençlik tarafından yaygın olarak deneyimlenen çeşitli özelliklerle karakterizedir. Ebeveynlerin bu aşamada karşılaştığı zorluklar arasında otoritenin azalan etkisi, yalnızlık duyguları, çaresizlik, boşluk ve depresyon belirtileri yer alır. Dahası, ergenler aile biriminin ötesinde sevgi arama eğilimindedir ve bu da potansiyel olarak davranışsal sorunlara yol açar. Çağdaş bağlamda, çocuklar ve ergenler teknolojik bir ortamda büyümektedir.

Özellikle hayatlarına hızla entegre olan, iletişim kalıplarını ve günlük rutinleri yeniden şekillendiren ve nihayetinde hayatlarının önemli bir bileşeni haline gelen internet gibi araçlara ilgi göstermektedirler. Şu anda, arkadaşlıkların ve sosyal bağlantıların geliştirilmesi ve beslenmesi ağırlıklı olarak bu teknolojik araçlar aracılığıyla kolaylaşmaktadır (Ogur, 2016).

Özellikle internet, ergenler arasında aidiyet ve kabul duygusunu teşvik ederek, yüz yüze etkileşimlerle mücadele ediyorlarsa da, onaylandıklarını ve kabul gördüklerini hissettikleri sanal bir alan sunar. Sosyalleşmede zorluklarla karşılaşan çocuklar ve gençler için bilgisayarlar, daha geniş bir birey ağıyla etkileşim kurmak için bir platform sağlar. Çevrimiçi etkileşimler yoluyla, gerçek hayattaki durumlarda çekingen veya belirsiz olsalar bile ergenler ideal benliklerini somutlaştırabilirler.

Bilgisayar oyunlarındaki sürükleyici ve dinamik içerik, ergenler için günlük zorluklardan veya endişelerden geçici bir kaçış sunarak bir zevk kaynağı sağlar (Ateş, 2011).

Genç bireylerin teknolojik anlayışlı doğası göz önüne alındığında, internet farklı coğrafi konumlardan gelen ergenlerin doğrudan veya dolaylı olarak kolayca iletişim kurmalarını sağlar.. Aynı web sitelerine erişerek, aynı medya içeriğini indirerek, çevrimiçi yarışmalara katılarak ve YouTube gibi platformlarda paylaşılan içeriği görüntüleyerek, ergenler coğrafi sınırları köprüleyebilir. Bazı bilim adamları, internetin evrensel tercihleri ve değerleri teşvik ederek küresel bir gençlik kültürünü teşvik ettiğini savunurlar (Dolgin, 2014).

Sosyal medya platformları, gençlerin çoğunluğu arasında yaygın bir çevrimiçi etkileşim biçimi haline gelmiştir. Son zamanlarda internet ve sosyal medya platformları, bilgiye erişimde kolaylık sağlayan ve alternatif kanallar aracılığıyla kültürel ve kişilerarası etkileşimleri yeniden şekillendirmede kolaylık sağlayan sosyalleşme için popüler araçlar olarak ortaya çıkmıştır (Ak, 2014).

Ergenler sürekli olarak kimliklerini araştırırlar, İnternet sadece bir eğlence olarak değil, aynı zamanda kendi sanal gerçekliklerini inşa edebilecekleri bir alan olarak hizmet eder (Yücel, 2009).

Özellikle genç bireyler, arkadaşlıklar kurmak, mevcut ilişkileri sürdürmek ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için interneti kullanır. Bu aşamada ergenler, akranlarıyla bağlantı kurmak, arkadaşlıkları sürdürmek ve sosyal destek aramak, depresyon, madde bağımlılığı ve duygusal sıkıntı gibi çeşitli psikolojik zorlukları ele almak için internet, mobil cihazlar ve sosyal medya platformları gibi teknolojik kaynaklardan yararlanır (Ak, 2014).

Ergenler internet kullanıcılarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Çevrimiçi alana uzun süre maruz kalmak, internet ile ilgili potansiyel tehlikelerle karşılaşma olasılığını artırır. Valkenburg ve Soeters (2001), sistem arızaları, viral saldırılar, açık ve şiddet içeren materyallere maruz kalma ve çevrimiçi mağduriyet gibi durumları, internetin ergenlerin yaşamlarında getirdiği olumsuz etkiler olarak sınıflandırmıştır. Dahası, internet kullanımının zararlı sonuçları ergenler üzerinde daha derin psikolojik etkilere neden olabilir. Hinduja ve Patchin'e (2006) göre, 1500 ergen arasında siber zorbalık incelemelerinde, katılımcıların% 34'ünde hayal kırıklığı, %30'dan fazlasında öfke duyguları ve %22'si üzüntüyle karşılaşmıştır (Ogur, 2016).

Young (2004), ergenler ve genç bireyler arasında internet kötüye kullanımına katkıda bulunan faktörleri sınırsız ve izlenmeyen internet erişilebilirliği, internet 'in sosyal etkileşimlerin yerine geçmesi, internet kullanımında dış gözetimin olmaması, gerçek hayattaki kişilikten farklı bir sanal kimliğin korunması ve çevrimiçi etkinliklerin izlenmesi olarak tanımlar.

İnternet kullanımının toplumsal zorluklar üzerindeki yansımalarının analizi, bunun umutsuzluk, sosyal kopukluk ve derin inziva duyguları gibi koşullarla ilişkisini ortaya koymaktadır (Moody, 2001). Hasar'ın (2011) bulguları, sosyal ağ platformlarının aile ve yakın çevreyle yüz yüze ilişkilerin kurulmasını engellediğini göstermektedir. Şu anda, bireyler sanal varlıkları aracılığıyla yeni bir yaşam tarzı geliştiriyor ve çevrimiçi olarak istenen sosyal desteği arıyorlar. Bu durum gerçek dünyadaki sosyal bağları bozabilir ve internet bağımlılığına duyarlılığı artırabilir (Batıgün ve Kılıç 2011). Shapira ve diğerleri tarafından yapılan bir araştırma (2000), aşırı internet katılımının, ergenler arasında aile ve arkadaşlarla gergin ilişkilerle dolaylı olarak ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

Sorunlu internet kullanımı, bilgisayar ve internet bağımlılığının yanı sıra ek bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Günlük rutinlerin bozulduğu ve önemli stresin neden olduğu ölçüde internet kullanımını düzenleme yetersizliği ile karakterizedir (a ve diğerleri, 2000). Bu bağlamda, sorunlu internet kullanımı bir dürtü kontrol bozukluğu biçimi olarak kabul edilmektedir (Schmitz, 2005).

Olumsuzlukla karşı karşıya kalan ergenler, ebeveyn tepkilerinden veya potansiyel internet kısıtlamalarıyla ilgili endişeleri nedeniyle genellikle bu tür koşulları açıklamamayı ederler. Günümüz gençleri teknolojik yoksunluğu sosyal dışlamaya benzetmektedir ve teknolojiye erişimini kaybederek kumar oynamaya meyillidirler. Olumsuz bağlantılar arasında gezinmek için e-postaları ve mesajları silme gibi stratejilere başvururlar. Bununla birlikte, bu çareler sorunların tekrarlanmasını caydırmada yetersiz olduğunu kanıtlamaktadır (Ogur, 2016).

1.4. Aile Kavramı ve Anne-Baba Tutumları

1.4.1. Aile Kavramı

Aile, bireylerin cinsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik gibi çeşitli ihtiyaçlarının ele alındığı, toplum içindeki uyum ve entegrasyonlarını sağlayan ve düzenlediği temel birim olarak hizmet eder (Bulut, 1990:22). Bu birim, aynı evde birlikte ikamet eden, kan ilişkileri, evlilik veya diğer yasal mekanizmalar yoluyla bağlantılı bireylerden oluşur (Bulut, 1990:22).

Köknel (2005) temel çalışmasına göre aile, akrabalık ve kan ilişkilerini paylaşan ortak bir soydan bireyleri kapsayan birincil unsur olarak tanımlanır. Buna karşılık, Şentürk (2006) aileyi, kendi kendine yeten iki farklı cinsiyetten oluşan en küçük toplumsal varlığı temsil eden en eski toplumsal kurum olarak nitelendiriyor.

Aile, çocuk sosyalleşmesinin temel sürecinin gerçekleştiği, ilk kavramları ve yerel standartları şekillendirdiği bağlam olarak işlev görür. Çocuk yetiştirme süreci boyunca, hane halkı üyeleri ve akrabaları ile etkileşimler çocuğun bilişsel gelişimi, algısı ve benlik kavramında önemli bir rol oynamaktadır (Önür, 1990:7).

En küçük ama en önemli toplumsal birim olarak aile, bireysel ve ailevi yapılar üzerine inşa edilmiş toplumların temelini oluşturur. Ailenin toplum üzerindeki etkisi çok önemlidir, çünkü toplumun genel sağlığı, mutluluğu ve refahı, kurucu ailelerin refahıyla doğrudan bağlantılıdır (Ersel, 2004:5).

Ailenin tanımı, ortak yaşam alanlarında aidiyet duygusunu teşvik eden psikolojik veya biyolojik bağlantıları içeren tarihsel dönemler ve kültürel bağlamlar arasında değişkenlik sergiler (Kamşı, 2018). Aileler, bireylerin birliğini temsil eden duygusal, tarihsel ve ekonomik bağlarla karakterize edilir (Gladding, 2015). Gladding (2015) aileleri farklı türlere ayırmıştır:

- Nükleer Aile: Ebeveynleri ve çocukları içeren bu aile türü, geleneksel yapının korunmasını ve çocuk sosyalleşmesini vurgular.

- Çok Kuşaklı Aile: Ebeveynleri, çocukları ve yaşlı üyeleri kapsayan bu aile modelinin yaygınlığı tıp ve ekonomideki ilerlemelerden etkilenebilir.

- Yaşlı Aileler: Bunlar, 65 yaş ve üstü aile üyeleri tarafından karakterize edilen ailelerdir. Kamşı'da (2018) vurgulandığı gibi, bu tür aile birimlerinde yetişkin çocukların haneden ayrılması ve torunlara bakımın sağlanması ortak faaliyetleri yer almaktadır.

Gül (2009), daha önce bahsedilenlerin yanı sıra anaerkil ve ataerkil aile modellerine ışık tutarak, sanayileşme bağlamında aile yapılarının evrimine dikkat çekti:

- Anaerkil Aile: Bu aile birimi biçimi, toplama ve avlanma faaliyetleriyle tanımlanan bir dönem olan Taş Devri'nde yaygın görünmektedir. Erkeklerin bulunmadığı durumlarda, kadınlar çocuk bakımı, mutfak görevleri, hayvan evcilleştirme ve bitki toplama gibi önemli sorumluluklar taşıyordu.

- Ataerkil Aile: Bu aile modelinin ortaya çıkışı ekonomik dönüşümlerle aynı zamana denk gelmiştir. Hayvanların evcilleştirilmesi ve tarımsal ilerleme geliştikçe, erkekler avlanma faaliyetlerini durdurdu. Sonuç olarak, Kamışılı'nın (2018) gözlemlediği gibi, kadınlar toplumsal rollerinde bir dönüş yaşadı, ev işlerine ve çocuk bakım görevlerine geçiş yaptı ve BU DA erkek egemenliğine yol açtı.

Tarihsel olarak, toplumlar genellikle baba otoritesinin aile kararlarını dikte ettiği ve akrabalık bağlarının önemli bir etkiye sahip olduğu ataerkil özelliklerle karakterize edilen geniş aile yapıları sergilemişlerdir. Bununla birlikte, zamanla, genişletilmiş ailelerin yerini alan nükleer ailelere doğru bir kayma oldu. Kentleşme süreci aile dinamiklerini daha da

etkilemiş ve çalışma koşullarının değişmesine, artan anne istihdamına, çeşitlendirilmiş iş kapsamlarına, aile etkileşimlerinin azalmasına ve bunun sonucunda aile üyeleri arasında yanlış anlamalara yol açmıştır. Altıntaş (2016) tarafından tartışıldığı gibi, bu dönüşümler sadece aile yapılarını yeniden şekillendirmekle kalmamış, aynı zamanda ebeveynlerin çocuk yetiştirme uygulamalarına yönelik tutumlarını da etkilemiştir.

Sonuç olarak, aile kurumu sıklıkla, Erkal (1995) tarafından dile getirildiği gibi, soyun sürdürülmesi, ulusal değerlerin gelecek nesillere aktarılması, çocukların sosyalleşmesinin kolaylaştırılması ve ekonomik, biyolojik ve psikolojik tatmin sağlanması gibi çeşitli işlevleri yerine getirmekten sorumlu önemli bir yapı olarak tanımlanır.

Ebeveynlerin yavrularına karşı benimsedikleri tutumlar, çocukların kişilikleri ve yaşam karşılaşmaları üzerinde kalıcı izler bırakır ve çocuklarının ebeveynlik yaklaşımlarına bile uzanır. Ebeveynin eğitimi, ebeveynin çocukluk deneyimleri, aile geliri, yavrudan ebeveyn beklentileri, yavruların cinsiyeti, ebeveynlerin yaşı vb. dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere birçok faktörün etkilediği öne sürülmektedir. Bu faktörlerden bir veya daha fazlasının değiştirilmesinin tutumlarda buna karşılık gelen değişimlere neden olduğuna inanılmaktadır (Altıntaş, 2016).

Ebeveynlik tutumları genellikle çeşitli tipolojilere ayrılır. Örneğin, Arı ve ark. (1995) bunları otoriter, müsamahakâr ve demokratik olarak ayırırken, Yörükoğlu (1998) bunları otoriter davranışlar, aşırı müsamahakâr yaklaşımlar ve demokratik zihniyet olarak sınıflandırır (Altıntaş, 2016).

Çeşitli isimlendirmeler mevcut olsa da, yavrularına karşı ebeveyn davranışları ve ardından gelen ebeveynlik stilleri aşağıdaki gibi tanımlanabilir.

1.4.2. Anne-Baba Tutumları

Sosyal psikoloji alanında, tutumlar genellikle “kişinin psikolojik bir varlığa yönelik bilişlerini, duygularını ve eylemlerini tutarlı bir şekilde yöneten bireye atfedilen eğilimler” olarak tanımlanır. Bu tutumlar, açıkça gözlemlenemeyen ancak hala algılanabilir davranışları şekillendirir ve bireyleri katılıma hazırlar (Kağıtçıbaşı, 1999). Tersine, ebeveyn tutumu, ebeveynlerin yavrularını beslerken gösterdikleri biliş, duygu ve davranışlara ilişkin sergiledikleri yakınlıkla ilgilidir (Altıntaş, 2016).

Bireysel tutumlar, erken çocukluk döneminde ailevi ve eğitim ortamlarında asimile edilen bilgilerden kaynaklanır. Sosyalleşme süreci boyunca toplumsal normlar, otorite, disiplin, bireylere, nesnelere, gruplara ve önyargılara karşı duygular erken bir aşamada içselleştirilir. Bireyler, daha sonraki yıllarda, parçası oldukları sosyal gruplar içinde,

akranlarından, eğitim kurumlarından ve mesleki ortamlardan etkilenen yaygın tutumlar benimseyerek, toplumsal varoluşla derinden iç içe geçerler (Oktay, 1996).

Ebeveynlik tutumları, çeşitli toplumlar, kültürler ve hatta belirli bir topluluktaki aileler içinde dalgalanabilir. Bir toplumdaki her sosyo-ekonomik tabaka, kendine özgü kültürünü, dünya görüşünü ve ahlaki çerçevesini barındırır ve zıt sosyal kademelerden gelen ebeveynleri, çocuklarını farklı tutumlar, ödül kalıpları ve kınama sistemleriyle yetiştirmeye sevk eder (Kulaksızoğlu, 2004).

Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan araştırmalar, daha düşük sosyo-ekonomik gruplarda, yavrularıyla ebeveyn etkileşimlerinin sertliğe ve otoriterliğe eğildiğini ortaya koymaktadır. Tersine, orta sınıf haneler daha müsamahakâr, uyarlanabilir ve eşitlikçi yaklaşımlar sergilerler. Daha düşük sosyo-ekonomik geçmişlerden gelen yavrular genellikle ebeveyn hakimiyeti korkusu yaşarlar ve hoşnutsuzluğun tezahürlerini bastırırlar. Aile içindeki güven tipik olarak ailenin sosyo-ekonomik konumundaki artışla artar, bu da daha düşük sosyo-ekonomik statüye sahip ebeveynlerin kötü davranışlar için sert disiplin önlemlerine başvurmalarına ve övgüye daha az eğilim göstermelerine neden olur (Hurlock, 1955).

Ebeveyn davranışı, çocukların ve ergenlerin çevrelerindeki toplumsal normları ne ölçüde özümsemiş olduğunu önemli ölçüde şekillendirir (Rozen, 1967). Aile konfigürasyonları ayrıca aile üyeleri arasındaki etkileşimleri ve iletişim dinamiklerini şekillendirmede önemli bir etkiye sahiptir. Ayrıca aile yapısı, ebeveyn tutum ve davranışlarına rehberlik eder, ailevi birim içindeki çocukların rol ve durumlarını tanımlar (Kulaksızoğlu, 2004).

Ebeveynlerin yavrularına karşı benimsedikleri tutumlar, çocukların kişilikleri ve yaşam karşılaşmaları üzerinde kalıcı izler bırakır ve çocuklarının ebeveynlik yaklaşımlarına bile uzanır. Ebeveyn eğitim kazanımı, ebeveyn çocukluk deneyimleri, aile geliri, yavrudan ebeveyn beklentileri, yavruların cinsiyeti, ebeveynlerin yaşı vb. dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere birçok faktörün benimsenmesini etkilediği öne sürülmektedir. Bu faktörlerden bir veya daha fazlasının değiştirilmesinin tutumlarda buna karşılık gelen değişimlere neden olduğuna inanılmaktadır (Altıntaş, 2016).

Ebeveynlik tutumları genellikle çeşitli tipolojilere ayrılır. Örneğin, Arı ve ark. (1995) bunları otoriter, müsamahakâr ve demokratik olarak ayırırken, Yörökoğlu (1998) bunları otoriter davranışlar, aşırı müsamahakâr yaklaşımlar ve demokratik zihniyet olarak sınıflandırır (Altıntaş, 2016).

Çeşitli isimlendirmeler mevcut olsa da, yavrularına karşı ebeveyn davranışları ve ardından gelen ebeveynlik stilleri aşağıdaki gibi tanımlanabilir:

1.4.2.1. Otoriter Anne-Baba Tutumu

Otoriter ebeveynler, çocuklarının istenen davranışları göstermesine dayanarak sevgilerini sergiler; bu sayede çocuklar, genellikle geleneksel veya otoriter figürler tarafından belirlenen normlar ve düzenlemeler etrafında odaklanan ebeveyn beklentilerine uyarak ebeveyn sevgisini ortaya çıkarmada çok önemli bir rol oynarlar. Kendilerini toplumsal otoritenin temsilcileri olarak gören bu ebeveynler, sertlik ve dogmatik akıl yürütme gibi özelliklerle karakterize edilen, sözlü etkileşime sorgulamadan itaat etmeyi tercih eden yavrularından sarsılmaz bir uyum beklerler. Uygunluk, cezai eylemlere neden olabilir ve bu da çocukların karar verme süreçleri üzerinde herhangi bir etkisinden yoksun, yalnızca ebeveyn yetkisi altında ikincil bir rol üstlenmelerine yol açabilir (Kuzgun, 1972:15).

Otoriter tavır, ebeveynlerden birinin veya her ikisinden kaynaklanabilir, genellikle tam itaat talep ederken, çocuk için tek taraflı kararlar alırken ve onları katılımcı karar verme prosedürlerinden hariç tutarken çocuğun arzularını göz ardı edilebilir (Ceyhan, 2008). Bu tür ebeveynler, çocuklarda sorgulama tutumlarının veya istenmeyen davranışların önlenmesini sağlamak için şiddete başvurabilir, öfkeyi içselleştirebilecek çocuklar ve ergenler arasında pasif-saldırgan eğilimleri teşvik edebilirler (Kulaksızoğlu, 2004).

Otoriter ebeveynler tarafından yetiştirilen ergenler, ceza ve sosyal yabancılaşma korkusuyla ebeveyn beklentilerine uyma eğilimindedir ve uyum öncelikle misilleme endişesinden kaynaklanır. Otoriter hanelerde büyüyen çocuklar genellikle duygularını ve düşüncelerini bastırır ve cezalandırıcı aile ortamında öfke veya memnuniyetsizliği özgürce ifade etmeyi zor bulurlar. Bu ebeveyn uygulamaları, bazen uygulama için şiddete başvurarak sorgulayıcı tutumların veya istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını engelleyebilir (Kulaksızoğlu, 2004).

1.4.2.2. Demokratik Anne Baba Tutumu

Yörükoğlu'nun (1990) önerdiği gibi demokratik bir aile, çocuklarına karşı sevgi, takdir ve kabul gibi çağdaş değerleri benimser, ara sıra karşılaşılan zorluklara rağmen uyum, anlayış, sevgi ve karşılıklı saygı atmosferi olur. Açık iletişim, yapıcı diyalog yoluyla çatışma çözümünü ve çeşitli bakış açılarının kabul edilmesini teşvik eden bu aile birimi, kapsamlı çocuk gelişimi için çok önemli olan yakınlık, sıcaklık ve sevgi açısından zengin bir ortam geliştirir. Çocuklara, tüm üyeler tarafından işbirliği içinde belirlenen aile kuralları ve korkudan ziyade farkındalık ve hesap verebilirliği teşvik etmeyi amaçlayan disiplin eylemleri ile kendilerini açıkça ifade etme ve fikirlerini dile getirme özgürlüğü verilir.

Buna karşılık, demokratik bir yaklaşım benimseyen ebeveynler, sevgiyi cezalandırma veya otoriter kontrol aracı olarak kullanmaktan kaçınırlar ve çocuklarına aile çevresi içinde eşit hak ve özgürlükler sağlar. Çocukları düşüncelerini ve fikirlerini dile getirmeye teşvik ederek, demokratik ebeveynlerin çocuklarını koşulsuz olarak kucaklayarak, koşullardan bağımsız olarak hoşgörü ve sevgi göstermeleri ve böylece ebeveyn sevgisini tüm bağlamlarda kesin olarak tezahür etmeleri ile saygı duyulur ve onurlandırılır.

Bu ortamlarda yetiştirilen çocuklar girişimcilik eğilimleri, yaratıcılık, kendilerini özgürce ifade etme yeteneği, normları sorgulama, alternatif çözümler üretme eğilimi, güçlü bir benlik duygusu ve işbirlikçi eğilimler sergilerler (Pekşen-Akça, 2012).

1.4.2.3. *Koruyucu-İstekçi Anne-Baba Tutumu*

Araştırmalar, Koruyucu-İsteyen Ebeveyn Tutumunun, çocukların ebeveynlerinden aşırı kontrol ve aşırı koruma yaşamalarına yol açabileceğini göstermiştir. Bu durum pasiflik, karar verme güçlüğü, dış desteğe güvenme ve sorunları çözmek için başkalarına bağımlılık ile sonuçlanabilir (Alisinanoğlu, 2003).

Araştırmalar, ebeveynlerin aşırı korumasının ve şımartılmasının çocukların bilişsel esneklik gelişimini engelleyebileceğini göstermektedir. Çocuklarının yaşamlarına aşırı derecede müdahale eden ebeveynler, çocuklarını kendi duygusal ihtiyaçlarını çocukları aracılığıyla karşılayan kendilerinin bir uzantısı olarak görebilirler. Bu tür aile dinamiklerinde, çocuğun ebeveynlerine güvenmesi genellikle övgüye değer ve önemli bir ebeveyn görevi olarak görülmektedir (Kulaksızoğlu, 2001).

Bu tür korunaklı ortamlarda yetişen çocuklar, akranlar, yetişkinler, okullar ve toplumsal kurumlar gibi çeşitli kaynaklardan benzer düzeyde koruma ve şımartma bekleyebilir. Bu beklentiler karşılanmadığında, hayal kırıklığı başlar. Zamanla, başkalarına bağımlılıkları büyür, bağımsızlık gelişimlerini engeller ve memnuniyetsizlik duygusuna katkıda bulunur. Ergenlik döneminde arzuları genişleyebilir, bu da yaşamda özerk bir şekilde gezinmeyi ve kişisel başarıya ulaşmayı zorlaştırabilir. Ek olarak, arkadaşlıklar kurma, sosyal etkileşimler ve sağlıklı benlik saygısını sürdürme konusunda mücadele edebilirler (Semerci, 2007).

1.4.2.4. Dengesiz ve Kararsız Tutum

Ebeveynlikte Dengesiz ve Kararsız Tutumlar genellikle ebeveyn bakış açıları ve yaklaşımlarındaki tutarsızlıklardan kaynaklanır. Aşırı hoşgörü ve katı disiplin arasında konumlanan bu ebeveynler, evde tutarsız bir şekilde kuralları uygular. Bu tutarsızlık, özellikle yüz ipuçlarını yorumlamaya çalışırken, çocuğun kabul edilebilir davranışlar ve ebeveyn beklentileri konusunda kafasını karıştırır. Tutarlılık eksikliği, ebeveynlerin istikrarlı bir yaklaşımı sürdürememesinden veya aile içinde çelişen disiplin yöntemleri ve eğitim stratejilerinden kaynaklanabilir (Yörökoğlu, 1997:151-152).

Bu tutumla ilişkili en büyük risk, ebeveynler çocuklarıyla etkileşimde zıt yaklaşımlar benimsediğinde ortaya çıkar. İlginç bir şekilde, her iki ebeveyn de otoriter tutumları benimsemek, bir ebeveynin otoriter, diğerinin demokratik olmasından daha az zararlı olabilir. Sonuç olarak, çocuk huzursuzluk, iç çatışmalar ve öz farkındalık veya uygun davranış tanıma eksikliği ile mücadele edebilir ve bu da uyum sağlayamamaya yol açabilir. Dahası, tutarsız ebeveyn rehberliği nedeniyle, bu tutum altında yetiştirilen bireyler özellikle düşük benlik saygısı geliştirebilirler (Dönmezer, 1999:59).

1.4.2.5. İzin Verici Tutum

İzinli ebeveynlik tutumu, sosyal kuralların ve değerlerin çocuklara önceliklendirilmediği veya aşılanmadığı düşük düzeyde kontrol ve yüksek yanıt verme düzeyleri ile karakterizedir. Kurallar göz ardı edildiğinde yaptırımlar uygulanmaz. Müsamahakâr ve hoşgörülü yaklaşımları benimseyen ebeveynler, çocuklarındaki olumsuz ve saldırgan davranışları tolere eder, onları aktif olarak teşvik edilmese veya ele alınmasa da bastırılmaması gereken doğal olaylar olarak görürler. Bu tutum özellikle tek çocuklu ailelerde, yaşlı ebeveynlerde veya birden fazla yetişkin bağımlısı olan ailelerde yaygındır (Mızrakçı, 1994; Dönmezer, 1999:55 alıntı).

Bu yaklaşımı uygulayan ebeveynler genellikle çocuklarının her ihtiyacını karşılamak için büyük bir baskı hissederler ve aşırı hoşgörülülüğün “iyi bir ebeveyn” olmanın anahtarı olduğuna inanırlar. Sonuç olarak, çocuklarının her talebini herhangi bir kontrol veya sınır dayatmadan yerine getirirler (Dönmezer, 1999:56). Sonuç olarak, çocuk yanlış bir özgürlük ve otorite duygusu yaşar, bu da kural öğrenmede zorluklara, öz disiplin eksikliğine, hoşnutsuzluğa, paylaşım ve işbirliğiyle ilgili sorunlara ve çatışmaları çözmek için manipülasyona, kırgınlığa, gözyaşlarına veya fiziksel saldırganlığa başvurma eğilimine yol açar. Hem ebeveynlerinin hem de başkalarının haklarını kabul etmekte zorlanabilirler ve

arzuları karşılanmadığında asi veya geri çekilmiş davranışlar sergileyebilirler. Zamanla, müsamahakâr veya hoşgörülü ebeveynlik tarzları altında yetiştirilen bireyler benmerkezci eğilimler geliştirebilir ve kurallara uymakta zorluklarla karşılaşabilir. Nihayetinde ebeveynler, çocuklarına karşı kızgınlık doğurabilecek müsamahakâr duruşlarının yansımaları nedeniyle kendilerini yetersiz ve güçsüz hissedebilirler (Cüceloğlu, 1994).

1.4.2.6. İlgisiz Tutum

İlgisiz tutumda, ebeveyn kontrolü ve çocuğun ihtiyaçlarına yönelik dikkat önemli ölçüde eksiktir. Bu ebeveynler, ister bilerek ister bilmeden, çocuğu kendi hedeflerine engel olarak görürler ve bu nedenle çocuktan duygusal ve fiziksel mesafe yaratırlar (Dönmezer, 1999:59).

Bu duruşu benimseyen ebeveynler genellikle çocuklarının ihtiyaçlarını göz ardı eder veya ihmal eder ve bu açıdan belirgin bir farkındalık eksikliği sergilerler. Aile birimi içinde sevgi, ilgi, kabul ve etkili iletişim ifadeleri özellikle sınırlıdır. Sonuç olarak, çocuk üzüntü, değersizlik, yetersizlik ve yalnızlık duyguları yaşayabilir. Ebeveynlerinden rehberlik ve destek olmaması nedeniyle, temel yaşam becerilerini edinmekte zorlanabilirler ve daha sonra sosyal etkileşimlerde ve ilişkilerde zorluklarla karşılaşabilirler. Ebeveynlerin ilgisiz tavrı, çocuğun kendi deneyimlerini veya ihtiyaçlarını anlamasını engeller, böylece sağlıklı bir ebeveyn-çocuk bağının gelişmesini engeller (Cüceloğlu, 1994).

1.4.3. İnternet Kullanımına Yönelik Ebeveynlerin Tutumları

Araştırma, ebeveyn tutumlarının internet kullanım modellerini ve çocuklar ve gençler için sonuçlarını etkilemedeki önemli rolünü vurgulamaktadır. Ergenler arasında, ebeveyn davranışları, çevrimiçi etkinlikleri denetlemek ve yönlendirmek için önemli bir önleyici strateji olarak giderek daha fazla kabul edilmektedir. Ebeveynler genellikle çocuklarının internet kullanımını izlemek, filtreleme araçları kullanmak, geçmiş etkinlikleri gözden geçirmek ve kullanım düzenlemeleri oluşturmakla ilgilenirler (Youn, 2008).

Dahası, ebeveyn dikkatinin ve duygusal bağlılığın seviyesi, çocukların internet davranışları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Araştırmalar, güvenli internet uygulamaları hakkında açık tartışmaları teşvik eden, ailevi bağları geliştiren ve çocukların çevrimiçi etkileşimlerinde olumlu sonuçları teşvik eden bir atmosferi teşvik etmenin önemini vurgulamaktadır (Youn, 2008).

Daha önceki çalışmalar ağırlıklı olarak ebeveyn kontrolü ve desteği üzerine yoğunlaşırken, ergen denekleri içeren son araştırmalar, aktif ebeveyn katılımının internet kullanımını denetlemede ve ilişkili riskleri en aza indirmede daha verimli olduğunu gösterdiğini belirtmektedir. (Nathanson, 2002; Nathanson & Cantor, 2000).

Ek olarak, ebeveynler ve çocuklar arasında çevrimiçi içerik ve potansiyel tehlikelerle ilgili yapıcı diyaloglar çok önemlidir. Bu iletişim biçimi, çocukların çevrimiçi alanda güvenli bir şekilde gezinmelerini ve faydalı internet kullanım kalıpları geliştirmelerini sağlar (Lee & Chae, 2007).

İlginç bir şekilde, ebeveynler ve çocuklar arasındaki iletişim kalitesinin kontrol stratejilerinden daha önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Gerçek sonuçlar tartışılrsa da, kısıtlamalar uygulamak çocukların merakını tetikleyebilir ve çevrimiçi içeriğe karşı olumlu tutumlar geliştirmeye yardımcı olabilir (Nathanson, 2002). Bununla birlikte, bazı çalışmalar kısıtlayıcı önlemlerin genellikle olumlu sonuçlar verdiğini göstermektedir (Ramirez ve diğerleri, 2010).

Dahası, ebeveyn katılımının, destekleyici tutumlarla birleştiğinde, internet kullanımını ve çocukların ve gençlerin genel refahını derinden etkilediği açıktır. Evlerini ebeveynlerinin anladığı ve değer verdiği güvenli ortamlar olarak gören ergenler, internet bağımlılığına karşı daha düşük eğilimler sergileme eğilimindedir (Arim, Marshall ve Shapka, 2010). Tersine, aile çatışmaları ve memnuniyetsizlik ergenler arasında internet bağımlılığı riskini artırmaktadır (Yen ve diğerleri, 2007).

Son olarak, ortaya çıkan bulgular, ebeveyn katılımı ile çocuklarda olumlu internet kullanım davranışları arasındaki ilişkiyi vurgulayarak, dijital ortamda etkili bir şekilde gezinmek için ebeveynler ve çocuklar ile ebeveynler ve ergenler arasında sağlam iletişim kanalları oluşturmanın önemini vurgulamaktadır.

1.4.4. Ebeveynlerin İnternet Kullanımları ve İnternet Kullanımı İle İlgili Tutumları

İnternetle çocuklarına kıyasla daha sonra tanışan ebeveynler, dijital alanın verimli ve güvenli bir şekilde kullanılmasını sağlamada çok önemli bir rol oynamaktadır. Çocuklarına çevrimiçi alanda ustaca rehberlik edebilmek için ebeveynler çeşitli cihazlar, bilgisayarlar ve akıllı telefonlar hakkında bilgi edinmeli, yazılımları, uygulamaları ve internet işlemlerini anlamalı ve çevrimiçi etkileşimlerle ilişkili riskleri ve faydaları anlamalıdır.

İnternet kullanımının potansiyel riskleri ve avantajları konusundaki ebeveyn farkındalığı düzeyi, çocuklarının çevrimiçi davranışlarını önemli ölçüde etkiler. Bölükbaş'a (2003) göre, gençlerin internet çabalarının yetersiz kontrolü ve denetimi, olumsuz sonuçların

olasılığını artırır. Ayrıca, liberal, demokratik veya otoriter olmak üzere çeşitli ebeveyn tutumları çocukların internetteki etkileşimlerini etkiler. Ayas ve Horzum (2013), internet kullanımına karşı ihmalkar tutumları olan ailelerin çocuklarının, otoriter, hoşgörülü veya demokratik tutumları olan ailelere kıyasla internet bağımlılığına daha duyarlı olduğunu öne sürmüştür. Bununla birlikte, Çetinkaya (2010) ve Ogur (2016), ebeveynlerin çocuklarının çevrimiçi girişimlerinin farkında olmalarının önemini vurgulayarak, bu tür bir farkındalığın olmamasının ebeveynlerin çocuklarını potansiyel zararlardan korumalarını engelleyebileceğini savunmuştur.

Bayzan ve diğerleri tarafından Türkiye'de yürütülen yakın tarihli bir araştırma (2023), Türk ebeveynlerin çocuklarını dijital tehditlere karşı korumak için kullandıkları internet kullanım modellerini, dijital okuryazarlık yetkinliklerini ve arabuluculuk taktiklerini araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışma, çevrimiçi bilgi alma, pozitif dijital içerik üretimi ve dijital araçların bilinçli ve güvenli kullanımı gibi faaliyetleri kapsayan ebeveynlerin operasyonel, yenilikçi ve mobil becerilerini araştırmıştır. 10475 kişi üzerinde yapılan araştırma da, ebeveynlerin çoğunun internete erişmek için akıllı telefonları kullandığı .Ebeveynler tarafından kızlar için aktif arabuluculuk stratejileri daha yaygın olarak benimsenmiştir ve ebeveynler yaşları ilerledikçe bu tür arabuluculuk düzeyi azalmıştır. Annelerin çocuklarının çevrimiçi etkinliklerini babalardan daha sık izledikleri bulunmuştur. Ebeveynler, erkeklerin kızlardan daha fazla çevrimiçi riskle karşılaştığını ve erkeklerin çevrimiçi sorunlar için daha sık ebeveyn yardımı alma eğiliminde olduklarını göstermiştir. Çalışma, ebeveynlerin önemli bir kısmının çocuklarının internetle ilgili zorlukları konusunda farkındalıktan yoksun olduğu sonucuna varmıştır.

1.5. İnternet kullanımıyla ve Ana-Baba Tutumlarıyla İlgili Yapılan Araştırmalar

Gross (2004) tarafından yürütülen araştırma, özellikle ergenlere vurgu yaparak internet kullanımı, cinsiyet ve genç bireylerin gerçek hayattaki karşılaşmaları arasındaki ilişkiyi incelemeye çalıştı. Çalışma, Kaliforniya'nın banliyö bölgelerindeki devlet okullarından 260 tane yedinci ve onuncu sınıf öğrencisini içeren bir anket metodolojisi kullandı. Sonuçlar, internet kullanımıyla ilişkili beklenen cinsiyet eşitsizliklerini ve refah etkilerini doğruladı. Analiz edilen erkek ve kız öğrenci örneği, ağırlıklı olarak e-posta ve anlık mesajlaşma gibi özel sitelerin yanı sıra arkadaşlar ve tanıdıklarla gündelik etkileşimler (örneğin sohbet odaları) dahil olmak üzere çeşitli platformlar aracılığıyla çevrimiçi sosyal etkileşimlerle ilgilenmişler. Araştırma, çevrimiçi reklamların gençlerin internet faaliyetlerine katılma motivasyonunu

önemli ölçüde etkilediğini belirtmiştir. Ek olarak, gençlerin% 10'unun interneti evde alışkanlıkla kullandığı ve onuncu sınıf erkeklerinin kızlara kıyasla önemli ölçüde daha yüksek bir internet kullanım sıklığı sergilediği kaydedildi.

Subrahmanyama ve Lin tarafından (2007) yılında yapılan bir araştırma, gençlerin İnternet kullanım kalıpları ve refah üzerindeki etkisini incelemiştir. Bulgular, ergenler arasındaki yalnızlık ve izolasyon düzeyinin cinsiyetleriyle değil, iletişim ortaklarının cinsiyetleriyle bağlantılı olduğunu göstermiştir. Ayrıca, çalışma, gençlerin internette günde ortalama üç saat geçirdiğini ve e-postaya yalnızca 25 dakika ayırdığını göstermiştir. İnternet kullanım yerleri açısından, ergenlerin% 55,8'i evde,% 9'u başka bir yerde erişti. Evde internet erişimi olanların %40,4'ü odalarında internet kullanırken,% 28'i ortak alanlarda kullandı. Ek olarak, katılımcıların% 13,5'i interneti arkadaşlarıyla kullandığını bildirdi.

(2008) yılında Raak & Bonds, üniversite öğrencilerinin Facebook ve MySpace gibi sosyal medya platformlarını nasıl kullandıklarını incelemek için kullanım ve memnuniyet teorisini uygulayan bir çalışma yürüttü. Tanımlayıcı bir yaklaşım ve anket araçları kullanan araştırma, 116 üniversite öğrencisini içeriyordu. Çalışma, iletişim için İnternete artan bağımlılığın bireysel etkileşimleri nasıl etkilediğine ışık tuttu. Sonuçlar, katılımcıların büyük bir kısmının eski tanıdıklarla bağlantı kurmak ve yeni ilişkiler kurmak için sıklıkla sosyal medyayı kullandığını gösterdi.. Dahası, çalışma, erkekler ve kadınlar arasında sosyal medya platformlarının dengeli bir kullanımını ortaya koydu ve kullanıcıların bağlantıları sürdürmek ve çeşitli sosyal ihtiyaçları karşılamak için bu sitelerden yararlandığını gösterdi.

Youn (2008), ebeveyn tutumlarının ergenler arasında mahremiyetin korunmasını nasıl etkilediğinin inceledi. Anketten elde edilen bulgular, kavramsal iletişime öncelik veren ailelerde yetişen ergenlerin çatışmalara aracılık etme eğiliminde olduğunu ve dolayısıyla gizlilikle ilgili endişelerini etkilediğini göstermiştir. Tersine, sosyo-odaklı iletişimi vurgulayan aileler daha fazla düzenlemeye sahip olma eğiliminde olup bu ergenlerin interneti ebeveyn gözetimi altında kullanmaya yönlendirilmiştir. Kural belirleme yoluyla arabuluculuğun ergenlerin gizlilik endişeleriyle doğrudan bağlantılı olmadığı, oysa birlikte gezinmenin bu endişelerle bağlantılı olduğu görülmektedir.

Lam ve Diğerleri (2009) tarafından Çin'de 13-18 yaşları arasındaki 1618 öğrenciden oluşan bir örneklem üzerinde yürütülen bir araştırma, internet kullanım ve davranış kalıplarını değerlendirmeyi amaçladı. Bulgular, katılımcıların önemli bir çoğunluğunun (%89.2) günlük olarak interneti kullandığını,% 10.2'sinin orta derecede kullanıcılar ve% 0.6'sının ciddi internet bağımlıları olarak sınıflandırıldığını ortaya koydu. Analiz, katılımcılar arasında internet kullanımının birincil amaçlarının eğlence (%45.1), bilgi edinme (%19.9) ve

arkadaşlarla sosyalleşme (%15.8) olduğunu göstermiştir. Ayrıca erkeklerde internet kullanım oranının kadınlara göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Halawi (2012) tarafından yürütülen bir araştırma, Lübnan'daki genç nüfus arasında İnternet bağımlılığı konusunu araştırdı. Soruşturma, çeşitli anketleri tamamlayan 817 kişiyi kapsıyordu. Katılımcıların cinsiyet dağılımı %43'ünün erkek ve% 57'sinin kadın olduğunu gösterdi. Kullanım kalıpları katılımcılar arasında farklılık gösterdi; %21.8'i İnternet bağımlılığı belirtisi göstermedi,% 39.2'si ılımlı kullanıcılar,% 34.9'u sık kullanıcı olarak ve% 4.2'si yüksek derecede bağımlı olarak sınıflandırıldı. Bulgular, İnternet bağımlılığı olanların% 74.5'inin 12 ila 16 yaşları arasındaki ergenler olduğunu, %52.9'unun devlet okullarına devam ettiğini ve% 47.1'inin özel kurumlara kayıtlı olduğunu vurguladı. Ortalama olarak, katılımcılar günde yaklaşık 3 saat çevrimiçi olarak harcadılar ve bu da gençlik demografisi arasında hem akademik performans hem de sağlık üzerinde potansiyel olarak zararlı etkilere yol açtı. Çevrimiçi faaliyetler açısından, %84,2'si interneti iletişim amacıyla, %65,7'si araştırma ve mesajlaşma için ve% 51.2'si eğlence için kullandı. Küçük bir yüzde Facebook gibi belirli platformlarla uğraştı (%2.1) ve pornografik içeriğe (%1.2) erişti. Çalışmalar, iletişim ve mesajlaşmanın en yaygın çevrimiçi aktiviteler olarak sıralandığını doğruladı. Erkekler kadınlara kıyasla İnternet bağımlılığına daha yüksek bir duyarlılık gösterirken, cinsiyet ve İnternet bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki kurulmadı. Bununla birlikte, akademik başarılar ve İnternet bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edildi; daha düşük akademik performansa sahip katılımcılar yüksek düzeyde İnternet bağımlılığı sergileme eğilimindeydi.

Suudi Arabistan'daki El-Qassim Üniversitesi'nde El-Tarawneh ve El-Fanikh tarafından yürütülen bir (2012) çalışmanın birincil amacı, internet kullanımının öğrencilerin akademik performansı, sosyal uyum, depresyon seviyeleri ve iletişim becerileri üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırmacılar ayrıca üniversite ortamında sosyal uyumu teşvik etmeye ve internet kullanan öğrencilerin iletişim yeteneklerini değerlendirmeye uygun bir ölçüm aracı geliştirmeyi amaçladılar. Çalışma örnekleminde 595 erkek ve kadın üniversite öğrencisi yer aldı. Sonuçlar, İnternet kullanım süresine bağlı olarak akademik başarı, sosyal uyum ve depresyon seviyelerinde önemli farklılıklar ortaya koydu.

Ak (2014), İstanbul Anadolu yakasındaki meslek ve teknik liselere kayıtlı öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarını ve algılanan sosyal destek düzeylerini araştırmıştır. 456 öğrencinin katıldığı araştırma, demografik değişkenleri ve İnternet kullanımıyla ilgili faktörleri incelemiştir. Sonuçlar, demografik özelliklere ve kullanım faktörlerine bağlı olarak İnternet alışkanlıklarındaki değişiklikleri ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, İnternet

alışkanlıkları ile algılanan sosyal destek arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Çetin (2014), ergenlerin internet davranışlarını ve bunların sorunlu kullanım ve psikososyal özelliklerle ilişkisini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. 2729 lise öğrencisinden elde edilen bilgiler, yaygın İnternet kullanım modellerini göstermiştir. Öğrencilerin önemli bir kısmı genel bilgi, oyun ve sosyal etkileşimler için kullanmıştır. İnternetteki kimliğin araştırılmasının, internetin günlük yaşam üzerindeki etkisine ilişkin değişen algıların yanı sıra yaygın olduğu görülmektedir.

Kaşıkcı ve diğerleri (2014) tarafından yürütülen bir araştırma, Avrupa Çocuk Çevrimiçi projesine katılan Türkiye ve 23 Avrupa ülkesinin sonuçlarını araştırarak çocukların ve ebeveynlerin internet kullanımlarını, çocukların çevrimiçi etkinliklerini, karşılaştıkları tehlikeleri ve ebeveynlerin çocuklarının çevrimiçi deneyimlerini anlamalarını detaylandırdı. Veriler, 23 Avrupa ülkesinden, 9 ila 16 yaşları arasında internet kullanan yaklaşık 23.000 çocuk ve bir ebeveyn ile Türkiye'den 1018 çocuk ve bir ebeveyn ile yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Bulgular, önemli sayıda çocuğun yeterli internet becerisine sahip olmadığını ve çok sayıda çevrimiçi tehlikeye maruz kaldığını ortaya koymuştur. Ayrıca, Türk ebeveynlerin internet kullanımını oldukça düşük düzeyde sergiledikleri ve çocuklarını çevrimiçi risklerden korumak için gerekli bilgiye sahip olmadıkları sonucuna varılmıştır. Araştırmanın söylem bölümü, potansiyel çevrimiçi tehditlerle ilgili farkındalığı artırmak için aileler, okullar, politika yapıcılar ve internet servis sağlayıcıları için öneriler içermektedir.

Satan (2014) tarafından yürütülen bir araştırma, akran baskısının ortaokul öğrencileri arasında internet bağımlılığının kapsamı üzerindeki etkisini araştırdı. Çalışmanın temel amacı bu korelasyonu kavramaktı. Araştırmada, İstanbul'un Tuzla ilçesindeki iki ortaöğretim kurumundan 11. ve 12. sınıfa kayıtlı 105 öğrenci katıldı. Bu katılımcılardan 45'i kadın ve 60'ı erkekti. Sonuçlar, akran baskısının internet bağımlılığı seviyelerini önemli ölçüde öngördüğünü göstermiştir. Bu ilişkiyi aydınlatmak için kullanılan istatistiksel parametreler $R=0.570$, $R^2=0.325$, $F(1,103)=49.546$, $p<.01$ 'dir. Bu nedenle, akran baskısının internet bağımlılığında hayati bir rol oynadığı ve toplam varyansın% 33'ünü açıkladığı tespit edilmiştir. Ek olarak, İnternet bağımlılığı seviyelerinin cinsiyete göre değişmediği, ancak internet kullanım sürelerine bağlı olarak dikkate değer farklılıklar olduğu gözlemlendi. Özellikle internette 5-8 saat geçiren öğrenciler yüksek düzeyde bağımlılık sergilediler.

Çevik (2016) tarafından yürütülen bir çalışmada, Bayrampaşa Saraybosna Meslek ve Teknik Anadolu Lisesi'nden oluşan 300 öğrenciden oluşan bir örnekleme, ergenlerin günlük internet kullanımının depresyon, sosyal fobi, yalnızlık ve internet bağımlılığı düzeyleri üzerindeki etkisini araştırdı. Bulgular, ergenlerin internet kullanım süreleri ile depresyon,

sosyal fobi, yalnızlık ve internet bağımlılığı seviyeleri arasında olumlu bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlantı, internet kullanımı arttıkça ergenlerin bu olumsuz koşulları yaşamaya daha yatkın olduğunu göstermektedir. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte, bilgisayarlara artan güven, bu sorunun ele alınmasının önemini göstermiştir. Duman (2016), ergenlerin sorunlu internet kullanımı ile akademik performansları ve erteleme arasındaki bağlantıyı incelemiştir. Çalışma kohortunda 242 kız, 150 erkek olmak üzere Konya merkezinden 392 lise öğrencisi yer almıştır. Sonuçlar, ergenlerin cinsiyet ve okul türüne göre sorunlu internet kullanımındaki farklılıkları göstermektedir. Erkek öğrenciler, sorunlu internet kullanımında ve alt boyutlarında kadınlara kıyasla önemli ölçüde daha yüksek ortalama puanlar sergilemişlerdir. Anadolu Lisesi öğrencileri, diğer liselerdeki meslektaşlarına göre önemli ölçüde daha yüksek düzeyde sorunlu internet kullanımı ve sosyal yardım-sosyal konfor puanları göstermiştir. Ayrıca, akademik erteleme cinsiyete ve okul türüne göre farklılık gösterirken, erkek öğrenciler ve Genel Lise/Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri Kız Meslek Lisesi öğrencilerine kıyasla önemli ölçüde daha yüksek seviyeler göstermiştir. Araştırma ayrıca ergenlerin akademik başarıları ile erteleme ile sorunlu internet kullanımı ile akademik başarı arasında önemli bir olumsuz ilişkiyi vurgulamaktadır.

(2016) yılında, Said tarafından Lübnan'da yürütülen bir araştırma, çocukların İnternete maruz kalmasıyla ilgili zorlukları, potansiyel riskleri ve İnternet kullanımının çocukların gelişimi ve güvenliği üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçladı. Araştırma ayrıca genel faydalarının altını çizirken İnternet kötüye kullanımına ilişkin farkındalığı artırmaya çalıştı.. Çalışma, 1000 öğrenciden oluşan kesitsel bir örneklem içeren Lübnan'daki 18 yaşın altındaki okul çocuklarına odaklandı. Bunların arasında 53 ilkokuldan (7., 8. ve 9. sınıflar) 610 öğrenci ve 50 ortaokul sınıfından (10., 11. ve 12. sınıflar) 390 öğrenci alındı. Öğrenci katılımcılarına ek olarak, çalışma 1.000 aile, 244 öğretmen ve 91 okul müdürü içeriyordu. Bulgular, çoğu ergen ve ebeveynin interneti sosyal etkileşimler için kullandığını ve ergenlerin çevrimiçi olarak bir ila beş saat geçirdiğini gösterdi. Çalışma, ergenler arasında İnternet kullanımı için tercih edilen yerin evleri olduğunu ve çevrimiçi ortamda kendilerini güvensiz hissettiklerinde genellikle ebeveyn yardımı aradıklarını vurguladı.

İlkay ve diğerleri (2017) İstanbul'da 14-18 yaş arası 250 lise öğrencisi üzerinde ergenlerin internet kullanımını etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlayan bir çalışma yürütmüştür. Araştırma, internet kullanım süresi, ebeveynlerin eğitim düzeyi ve cep telefonu ve bilgisayar kullanımına odaklandı. Veriler Sorunlu İnternet Kullanım Ölçeği, Ebeveyn İzleme Ölçeği ve Kişisel Veri Sayfası kullanılarak toplanmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları, ergenlerin sorunlu internet kullanımının% 16'sının internet kullanım süresi, babanın

eğitim seviyesi ve ebeveynlerin bilgisayar kullanımı ile önemli ölçüde açıklanabileceğini ortaya koydu. Modelde anne eğitim düzeyinin ve cep telefonu kullanımının etkisinin önemsiz olduğu bulundu. Bununla birlikte, ergenlerin internet kullanım süresinin ve babanın eğitim seviyesinin etkisi model içinde ebeveynlerin bilgisayar kullanımına kıyasla daha belirgindi.

Yaman (2017) tarafından yürütülen bir araştırma, ergenler arasında sorunlu internet kullanımı ile ebeveyn algısı ve uyum düzeyi arasında dikkate değer bir ayrımın potansiyel varlığını araştırmaya çalıştı. Araştırma örnekleminde 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde İstanbul'un Avcılar ilçesinde liselere devam eden 9., 10., 11. ve 12. sınıflarda 400 öğrenci yer aldı. Ebeveyn algısı azalan bir eğilim gösterirken, sorunlu internet kullanımı artan bir model sergiledi. Çalışma, sorunlu internet kullanımı ile ebeveyn algısı arasında zayıf ve ters bir ilişki tespit etti.

Kılıç'ın (2018) araştırmasının temel amacı, ergen öğrenciler arasında internet bağımlılığı ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma popülasyonu, 2016-2017 akademik oturumu boyunca İzmir ilinin Karşıyaka ilçesinde orta öğretim kurumlarına kayıtlı 9., 10., 11. ve 12. sınıflardaki öğrencilerden oluşuyordu. Sonuçlar, ebeveyn tutumları ile internet bağımlılığı arasında kayda değer bir ilişki olduğunu ortaya koydu. İnternet bağımlılığının yanı sıra cinsiyet, baba eğitim geçmişi, ebeveyn istihdama durumu, anne gelir düzeyi, akıllı telefon kullanımı, bilgisayar sayısı, erken çocuklukta internet kullanımı, romantik ilişkilere katılım ve ebeveyn tutumları gibi çeşitli faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bağlantılar gözlemlendi. Ayrıca, ebeveyn tutumları ile internet bağımlılığı arasındaki ilişki, otoriter ve arzu edilen/koruyucu tutumlara göre farklılık göstermiştir. Özellikle öğrencilerin okul saatlerinde internet kullanımlarının zamanlaması ile ilgili olarak otoriter tutumlar açısından dikkate değer farklılıklar tespit edildi. Benzer şekilde, öğrencilerin okul öncesi ve okul öncesi yıllar boyunca internet kullanım süreleri göz önüne alındığında arzu edilen/koruyucu tutumlar için önemli farklılıklar kaydedildi.

Aksoy ve Koçtürk (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, lisenin son yılında gençler arasında internet bağımlılığı ile ebeveyn tutumları arasındaki bağlantıyı değerlendirmek için bir araştırma yapılmıştır. Çalışma, Kırıkkale ilinin Osmangazi ilçesi Osmangazi Anadolu Lisesi'ne kayıtlı 60 öğrenci üzerinde gerçekleştirildi. Katılımcılar Kişisel Veri Sayfası, İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve Ebeveyn Tutum Ölçeği'ni tamamladılar. İnternet bağımlılığı düzeylerine göre öğrenciler, semptom göstermeyen, sınırlı semptom ve patolojik internet bağımlılığı göstermeyen gruplara ayrıldı. Bu gruplar arasında algılanan ebeveyn tutumlarındaki (demokratik, koruyucu/istekli, otoriter) ayrımı belirlemek için tek yönlü bir varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar, internet bağımlılığı düzeylerine ilişkin demokratik ve

otoriter aile yapıları arasında önemli bir karşıtlık olmadığını gösterirken, koruyucu/caydırıcı aile yapılarında önemli bir farklılık gözlenmiştir.

Aşkın tarafından yürütülen araştırma, (2019-2020) eğitim öğretim yılında Kırşehir ilindeki kurumlarda öğrenim gören lise öğrencileri arasında ebeveyn tutumları ile spesifik internet bağımlılığı arasındaki bağlantıları araştırmayı amaçladı. Rastgele örnekleme tekniği kullanılarak 486 öğrenciden veriler toplandı ve analiz edildi. Bulgular, lise öğrencilerindeki genel internet bağımlılığının% 11.5'inin ebeveyn tutumlarına atfedilebildiğini ortaya koydu. Annenin duygusal sıcaklığı ve reddedilmesi, genel internet bağımlılığının artmasıyla ilişkilendirilirken, babanın duygusal sıcaklığı genel internet bağımlılığının azalmasıyla bağlantılıydı. Dahası, babanın onaylamadığı tutumun genel internet bağımlılığını yükselttiği bulunurken, ebeveynlerin aşırı korumacı tutumu genel internet bağımlılığını etkilemedi.

Tunç (2020) tarafından yürütülen bir çalışmada, İstanbul'un Büyükçekmece ilçesinde dört farklı liseye devam eden 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin ergenlik döneminde duygusal zeka özellikleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. 308 öğrenciden oluşan bir örnekleme, artan duygusal zekanın ergenler arasında artan benlik saygısına karşılık geldiği gözlemlendi. Tersine, internet bağımlılığı seviyelerinde bir düşüş kaydedildi. Bununla birlikte, benlik saygısı ve duygusal zeka yönleriyle zıt olarak, yüksek düzeyde internet bağımlılığı olan ergenler arasında, öz denetim, duygusallık, sosyallik ve refah boyutlarında bir düşüş tespit edildi.

Yurdakul (2021) tarafından yürütülen bir çalışmada, hem ebeveynlerin hem de ergenlerin değerlendirmeleri yoluyla ergenler arasında internet bağımlılığı düzeylerini değerlendirmek için keşif edici, korelasyona dayalı bir araştırma uygulanmıştır. Soruşturma, Ekim ve Kasım 2019 tarihleri arasında İzmir'de bir Anadolu Lisesinde gerçekleştirildi. Sonuçlar, aileler ve ergenler tarafından bildirilen internet bağımlılığı seviyelerinde bir benzerlik olduğunu gösterdi. Ayrıca, ergenlerin internet bağımlılığı puanları, ebeveynleriyle ilişkilerinin kalitesi düştükçe bir artış gösterdi. Ailenin geri bildirimlerine dayanarak, ergen ve anne arasındaki ilişkinin internet bağımlılığındaki varyansın% 3'ünü tahmin ettiği bulunurken, ergenin bakış açısına göre ergen ile baba arasındaki ilişki% 6'sını oluşturdu. Aile-ergen ilişkilerini geliştirmeye odaklanan müdahale girişimlerinin, internet bağımlılığını ele alan eğitim oturumlarının yanı sıra aileler ve ebeveynler için sağlanması önerildi

Ramazan ve diğerlerinin (2024) tarafından yürütülen araştırmanın temel amacı, Adıyaman ili Merkez ilçesi bünyesinde orta öğretimde geçirdikleri süre boyunca zorbalıkla karşılaşan öğrencilerin akademik performanslarını değerlendirmektir. Bu çalışma, rastgele seçilen altı öğrenci ile görüşmeler içeriyordu ve elde edilen veriler tanımlayıcı analiz

teknikleri ile incelendi. Sonuçlar, ğrenciler arasında siber zorbalık ve etkili başa çıkma stratejileri konusunda farkındalık eksikliğinin yanı sıra ebeveynler tarafından iletişim teknolojilerinin yetersiz denetimini vurguladı. Katılımcıların ağırlıklı olarak sosyal medya platformlarında ve çevrimiçi oyun ortamlarında siber zorbalığın hedefi olduğu tespit edildi.. Araştırma, siber zorbalığın sıklıkla sözlü istismar, küfür ve tehditler gibi etkinlikleri içerdiğini ve öğrencilerde korku, kaygı ve öfke gibi olumsuz duygusal koşullara yol açtığını ortaya koydu. Ek olarak, siber zorbalığın akademik performans azalması, azalan benlik saygısı, depresyon, stres, saldırganlık ve intihar eğilimleri gibi sonuçlara katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM YÖNTEM

Bu bölüm, çalışmanın amaçlarını, sorularını, hipotezlerini, sınırlamalarını, metodolojisini, örneklem demografisini ve veri toplama yöntemini sunmaktadır.

Araştırma örneği, 2023-2024 akademik yılında İstanbul'un Bağcılar ilçesinde bulunan Özel kazanım okullarından seçilen, 9. ile 12. sınıf arasında yer alan 120 öğrenciden oluşmaktadır. Bu katılımcılar, Türk vatandaşları ve yabancılar olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

Çalışma, Türk ve yabancı ergen öğrencilerin internet kullanımı ve ailelerinin bu konudaki tutumlarına ilişkin bakış açılarını açıklamayı amaçlayan betimsel bir metodoloji benimsemiştir. Ayrıca bu grupların görüşlerinde demografik açıdan farklılıklar olup olmadığı da tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Verilerin toplanması ve analiz edilmesi için nicel metodolojiler kullanılmıştır. Bu, araştırma sorularının incelenmesini kolaylaştırmıştır.

2.1. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı iki ana hedefe ayrılmaktadır. İlk olarak, İstanbul'da yaşayan Türk ve yabancı gençlerin internet kullanım alışkanlıkları ve aile tutumlarına ilişkin görüşlerini belirlemeyi, her bir grubun demografik özelliklerine bağlı olarak ayrı ayrı inceleyerek olası farklılıkları belirlemeyi amaçlamaktadır. İkinci olarak, Türk ve yabancı öğrenciler arasında görüş farklarının olup olmadığını karşılaştırmak.

2.2. Araştırma Problemi

2.2.1. Problem Cümlesi

Türk ve yabancı öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

2.2.2. Alt Problemleri

Araştırmanın genel problem durumuna bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır :

SA : Türk öğrencilerin aşağıdaki soruların her biri hakkındaki görüşleri nelerdir?

1. Türk öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, akademik düzey, akademik ortalaması, aylık gelir) bağlı mıdır?
2. Türk gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?
3. Türk gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?
4. Türk gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?
5. İnternetin Türk gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?
6. İnternetin Türk gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?
7. Türk gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?
8. Türk ailelerinin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?

SB : Yabancı öğrencilerin aşağıdaki soruların her biri hakkındaki görüşleri nelerdir?

1. Yabancı öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, akademik düzey, akademik ortalaması , aylık gelir) bağlı mıdır?
2. Yabancı gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?
3. Yabancı gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?
4. Yabancı gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?
5. İnternetin yabancı gençler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?
6. İnternetin yabancı gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?
7. Yabancı gençleri interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?
8. Yabancı ailelerin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?

SC: Yabancı öğrencilerle Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına bakış açıları arasında büyük bir fark var mı?

2.3. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya katılan Türk öğrencilerin ve yabancı öğrencilerin araştırmada kullanılan ölçeğin maddelerine dürüst cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

Araştırmaya katılan Türk öğrencilerin ve yabancı öğrencilerin ankete gönüllü veya hür iradeleriyle katıldıkları varsayılmaktadır .

2.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim yılında İstanbul'un Bağcılar ilçesindeki Özel Kazanım Okullarında öğrenim gören Türk ve yabancı öğrencilerle sınırlıdır.

Elde edilen bilgiler, geliştirilen veri toplama aracındaki sorularla sınırlıdır.

2.5. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada genel tarama yöntemlerinden betimsel metodoloji kullanılmıştır. Genel tarama modelleri çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2008:79).

Bu yöneme dayanan araştırmalarda durum nedir, neredeyiz, ne yapmak istiyoruz, nereye hangi yöne gitmeliyiz, oraya nasıl gideriz gibi sorulara mevcut zaman kesiti içinde olduğu düşünülen verilere dayanılarak cevap bulmak istenir (Kaptan, 1998: 59).

Bu betimsel yöntem, Türk ve yabancı öğrencilerin İnternet kullanım alışkanlıkları; uyruk, cinsiyet, sınıf, yaş, ortalama başarı oranı ve ailelerinin aylık geliri gibi demografik özelliklerine göre incelenecek ve onların yedi temel eksende tuttıkları bakış açılarının "ne" yönlerini açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır. Bunlar arasında internet kullanım kalıpları ve internet geçirilen süre, ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar,interneti kullanma amacı , internetin ergenler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri, internet kullanma nedenlerinden bazıları, ve ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu yer alır.

Bu araştırma sorularını ele almak için, araştırmacı tarafından tasarlanan bir anketin uygulanması gibi nicel metodolojiler kullanıldı. Veri toplama işlemi 2023-2024 akademik yılı içinde gerçekleştirildi. Her eksen, katılımcıların beşli Likert ölçeği veya çoktan seçmeli yanıtlar kullanarak görüşlerini ifade etmelerini sağlayan bir dizi ifade içeriyordu.

Daha sonra, toplanan veriler SPSS 25.0 istatistiksel yazılımı kullanılarak işlendi, doğrulandı ve analiz edildi.

2.6. Araştırma Evrenin ve Örneklem

Araştırmanın evrenin, İstanbul'un Bağcılar ilçesinde bulunan Özel Kazanım Okulları'nda 2023-2024 akademik yılında 9, 10, 11 ve 12. sınıflara kayıtlı öğrenciler oluşturmaktadır.

Özel Kazanım Okulları, Türk vatandaşlarına ve Suudi, Iraklı, Libya, Filistinli, Suriyeli, Lübnanlı ve diğer çeşitli uluslardan gelen yabancı öğrencilere eğitim sunmaları nedeniyle seçilmiştir.

Özel Kazanım Okulu, Türkçe, Arapça ve İngilizce olmak üzere üç farklı bölümden oluşur. Bu sayede öğrenciler ilgi alanlarına göre hangi bölümü okumak istediklerini seçebilirler.

Okuldan elde edilen verilere göre, 9. ile 12. sınıflarda toplam öğrenci sayısı 211 olarak belirlenmiştir.

Araştırma gruplarını oluşturmak için basit rasgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Türk vatandaşları ile yabancı sakinler arasında karşılaştırmalı bir analiz yapılması temel amacıyla, örneklem edinimi Türk ve yabancı katılımcıların sayılarında denge sağlandığında sona ermiş, her kategoriden toplamda 60 öğrenci olmak üzere toplamda 120 katılımcı oluşturulmuştur. Cinsiyet dengesinin sağlanması ve diğer demografik özelliklerdeki farklılıkların dikkate alınması için özen gösterilmiştir. Yanıt oranı 56.9 % olarak gerçekleşmiştir, bu da olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

2.7. Veri Toplama Tekniği

Bu çalışmada, araştırma konusuyla ilgili veri toplamak için bir anket aracı kullanıldı. Anket, araştırmacı tarafından çalışmanın amaçları ve sorularıyla uyumlu şekilde titizlikle hazırlandı.

Anket soruları, bazı önceki literatürlere dayanarak oluşturulmuştur, bunlar arasında Al-Rashidat'ın (2017), Kılıç'ın (2018) ve Sezgin'in (2020) çalışmaları bulunmaktadır.

Anket Türkçe ve Arapça dillerinde geliştirildi ve Türkçeden Arapçaya ve Arapçadan Türkçeye yeminli tercümanlar tarafından çevirisi sağlandı. Türk öğrenciler anketi Türkçe, yabancı öğrenciler ise anketi Arapça doldurdular.

Anket iki ana bölümden oluşuyordu:

- İlk bölüm, kişisel bilgi formu, milliyet, yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, akademik performans ve ailelerin aylık geliri gibi genel katılımcı demografik bilgileri içeriyordu.
- İkinci bölüm, genç öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin çalışma özelinde soruları içeriyordu. Bu bölüm, aşağıdaki tematik eksenlere organize edilen toplamda 77 ifadeyi içeriyordu:

Eksen 1: İnternet kullanım alışkanlıkları, erişim yöntemleri, günlük internette geçirdiğim süre ve kullanım ortamı olmak üzere beş ifadeye ayrılmıştır.

Eksen 2: ergenlerin internete başvurduğu durumlar, 8 senaryo içerir.

Eksen 3: İnternet kullanım amacı, 11 hedefi içerir.

Eksen 4: İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri, 17 etkiyi kapsar.

Eksen 5: İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri, 20 etkiyi içerir.

Eksen 6: İnternet kullanım nedenleri, 6 neden içerir.

Eksen 7: Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu, 10 görüşü içerir.

Katılımcılar, her ifadeye olan katılımlarını "hiçbir zaman" ile "her zaman" arasında değişen beşli Likert ölçeği kullanarak değerlendirdiler, ancak Eksen 1'in ikinci ve üçüncü bölümleri çoklu seçim formatları kullandı. Derecelendirme, "hiçbir zaman" için 1'den "her zaman" için 5'e kadar uzandı. Tam anketin hem Arapça hem de Türkçe versiyonu, Ekler A ve B'de sunulmuştur.

2.8. Değişkenleri Çalışma

Bu çalışmada, bağımsız değişken "İnternet" olarak belirlenirken, bağımlı değişken "Türk ve yabancı ergenler" olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, aracı faktör, incelenen örneklemin demografik değişkenlerini kapsamaktadır.

2.9. Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Analizler

Anketten elde edilen veriler, Sosyal Bilimler için istatistik programı (SPSS) sürüm 25.0 kullanılarak analiz edildi. İlk önceden işleme aşamasında, veriler aşağıdaki şekilde kodlanarak işlendi: 1 "Hiçbir zaman," 2 "Nadiren," 3 "Bazen," 4 "Çoğunlukla," ve 5 "Her zaman." Çalışma boyutları ayrıca, sonraki tabloda da belirtildiği gibi yönetilebilirliklerini artırmak için sistematik olarak kodlanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Yedi eksenın kısaltmaları.

Sayı	Eksen adı	kısaltma
1	İnternet kullanım kalıpları	İKK
2	Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar	İKD
3	İnterneti kullanma amacı	İKA
4	İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri	İOİE
5	İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri	İOsE
6	İnterneti kullanmanın bazı nedenleri	İKN
7	Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına yönelik tutumu	AİKYT

Herhangi bir eksik yanıt veya veri aykırılığı örneği için titiz bir incelemenin ardından, her veri kümesi doğrulama ve güvenilirlik testlerinden geçti. Daha sonra, demografik özelliklerin incelenmesi için açıklayıcı istatistikler kullanıldı ve araştırma sorularını ele almak için bağımsız örneklem T-testi, Ki-kare testi ve ANOVA uygulandı.

Yukarıdaki bilgilere dayanarak, çalışma ortalama değerleri aşağıdaki gibi ele almıştır: Yanıt seçeneklerinin üst ve alt değerleri arasındaki fark, seviye uzunluğunu oluşturmak için seviye sayısına bölünür; bu, bir seviye uzunluğu olan 1.33 (5-1/3) sonucunu verir. Alt seviye, seviye uzunluğuna 1 eklenerek 2.33 olarak hesaplanır. Ortalama seviye, önceki seviyeye 1.33 eklenerek belirlenir ($2.34 + 1.33 = 3.67$). Buna göre, en yüksek seviye 3.68 ile 5 arasında olacaktır. Dolayısıyla, 2.33'ten düşük yanıtlar "**Düşük**" olarak kabul edilir, 2.34 ile 3.67 arasındakiler "**Orta**" olarak kabul edilir ve 3.68'den yüksek olanlar "**Yüksek**" olarak kabul edilir.

2.10. Veri Hazırlama

2.10.1. Başlangıç Aşaması:

Google Formlar kullanılarak anketin hazırlanması ve dağıtılması sonrasında, eksik yanıt örneklerine rastlanmadı ve bu durum, toplanan 120 anketin tümünün sonraki analitik aşamalar için uygun olduğunu doğruladı.

2.10.2. İkinci Aşama: Veri Aykırı Değerlerinin Belirlenmesi

SPSS içinde temel bir kutu grafiği (Box Plot) aracının kullanılması ve %5 Kesilmiş Ortalama ile ortalamaların karşılaştırılmasıyla, Türk ve yabancı örneklem için veri setlerinde anlamlı aykırı değerlere rastlanmadı. Ek-C, iki örneklem için ortalamaları ve %5kesilmiş ortalamaları sunar ve iki ortalamalar kümesi arasında belirgin bir yakınsama olduğunu gösterir. İstatistiksel anlamlılık açısından, bu, veri setinin homojenliği ve normal dağılıma daha yakın olduğunu düşündürmektedir.

2.10.3. Üçüncü Aşama: Normalliğin Kontrol Edilmesi

Araştırma, Türk ve yabancı katılımcı gruplarını içeren çalışma anketindeki tüm maddelerin çarpıklık, basıklık ve normal dağılım histogram sonuçlarını inceledi. Histogramların görsel kontrolü, maddelerin çoğunluğunun normal dağılım desenine yakınlık gösterdiğini ortaya koydu. Ayrıca, anket maddelerinin eğrilik ve basıklık analizleri, D Eklerinde belirtildiği gibi, hiçbirinin (± 2) eşliğini aşmadığını ortaya koydu. Bu gözlem, Hair ve ark. (2014) tarafından belirlenen normal dağılıma yakınlık kriterleriyle uyumludur.

2.11. Anket Geçerliliği ve Güvenilirliği

2.11.1. Geçerlilik

Ölçüm maddelerinin (Anket) ilk seçimi, ilgili literatürün kapsamlı bir şekilde incelenmesi ve akademik uzmanlar tarafından yapılan incelemelerle desteklenen kapsamlı bir süreçten geçti, bu da içerik geçerliliğini sağladı.

Bu ölçümler, İstanbul'un hem Türk hem de yabancı sakinlerinin internet kullanım alışkanlıkları ve ailevi tutumlarına ilişkin bakış açılarını etkin bir şekilde yansıtmaktadır.

Daha sonra, veriler, çalışma anketindeki her bir eksen için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örnekleme Uygunluğu Ölçütü, Bartlett'in Küresellik Testi ve Temel Bileşen Analizi (PCA) gibi çeşitli ölçütler üzerinden incelendi.

KMO Örnekleme Uygunluğu Ölçütü, verilerin faktör analizi için uygunluğunu değerlendirir ve değerler 0 ile 1 arasında değişir. Daha yüksek değerler, faktör analizi için daha iyi uygunluğu gösterir. Gözlemlenen KMO değerleri 0,533 ile 0,890 arasında değişmektedir, bu da genel olarak kabul edilebilir ölçekte örnekleme uygunluğunu önermektedir (Kaiser, 1974).

Aksine, Bartlett'in Küresellik Testi, korelasyon matrisinin bir kimlik matrisini temsil edip etmediğini değerlendirir; bu da değişkenlerin ilişkisiz ve faktör tespiti için uygun olmadığını gösterir. Anlamlı bir p-değeri (genellikle $< 0,05$) değişkenlerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Kaiser, 1974).

Temel Bileşen Analizi'nde (PCA), ortaklıkların genellikle kabul edilebilir olması için 0,5'in üzerinde olması beklenir (Kaiser, 1974). Ancak, daha yüksek ortaklık değerleri, değişkenlerin temel bileşenler tarafından daha iyi temsil edildiğini ve bu nedenle faktör çıkarma ve yorumlama için daha uygun olduklarını gösterir. Genel olarak, ortaklıklar 0,510 ile 0,956 arasında değişmektedir, bu da anket maddelerinin yeterince temsil edildiğini ve değişkenlerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Detaylı sonuçlar Ek-D'de sunulmuştur.

2.11.2. Güvenilirlik

Güvenilirliğin incelenmesinde, yapıların güvenilirliği Cronbach'ın alfa katsayısı kullanılarak değerlendirildi. Bu ölçüm, bir ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirir ve 0 ile 1 arasındaki değerleri kapsar, daha yüksek puanlar artan güvenilirliği gösterir. Sekaran ve Bougie (2010) tarafından öne sürüldüğü gibi, genellikle 0,6 veya daha yüksek bir Cronbach'ın alfa değeri kabul edilir. Sonuçlar boyunca, Türk örneği için Cronbach'ın Alfa değerleri 0,853 toplam değeri ile 0,610 ile 0,905 arasında değişirken, yabancılar için 0,870 toplam değeri ile 0,601 ile 0,855 arasında değişmektedir, bu da anket maddeleri arasında takdir edilebilir olağanüstü düzeylerde iç tutarlılık güvenilirliğini göstermektedir. Detaylı sonuçlar Ek D'de sunulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma bulguları anlatılmıştır.

3.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Tablo 2, örneklemin demografik dağılımını göstermektedir. Türk ve yabancı öğrencilerin cinsiyet, sınıf, yaş, önceki dönem ortalama başarı ortalaması ve ailenin aylık geliri açısından özelliklerini göstermektedir.

Bu demografik profillerin anlaşılması, araştırma bulgularının yorumlanması ve örneklemin içindeki olası desenleri veya farklılıkları belirlemek için önemlidir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları.

Değişken	Kişisel özellikler	Türk		Yabancı		Toplam	
		N	%	N	%	N	%
Cinsiyet	Erkek	30	50	30	50	60	50%
	Kız	30	50	30	50	60	50%
Toplam		60	100	60	100	120	100
Sınıf	9	22	36.7	21	35	43	35.83
	10	6	10	11	18.3	17	14.17
	11	5	8.3	14	23.3	19	15.83
	12	27	45	14	23.3	41	34.17
Toplam		60	100	100	100	120	100
Yaş	14	18	30	18	30	36	30
	15	10	16.7	9	15	19	15.83
	16	5	8.3	15	25	20	16.67
	17	18	30	14	23.3	32	26.67
	18	7	11.7	4	6.7	11	9.17
	19 ve Üzeri	2	3.3	0	0	2	1.67
Toplam		60	100	60	100	120	100
Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması	40-60	3	5	3	5	6	5
	60-70	13	21.7	0	0	13	10.83
	70-80	16	26.7	14	23.3	30	25
	80-90	14	23.3	20	33.3	34	28.33
	90-100	14	23.3	23	38.3	37	30.83
Toplam		60	100	60	100	120	100
Ailenin Aylık Geliri	0-12000	12	20	5	8.3	17	14.17
	12000-30000	23	38.3	12	20	35	29.17
	30000-40000	12	20	13	21.7	25	20.83
	40000-60000	5	8.3	13	21.7	18	15
	60000 ve üstü	8	13.3	17	28.3	25	20.83
Toplam		60	100	60	100	120	100

Katılımcılar arasındaki cinsiyet dağılımı, Türk ve yabancı öğrenci örneklerinde erkeklerin (%50) ve kızların (%50) eşit temsil edilmesiyle dengelidir. Bu dengeli cinsiyet oranı, örneğin cinsiyet açısından temsiliyetin sağlanması açısından önemlidir ve araştırma bulgularının cinsiyetler arası genelleştirilebilirliğini sağlamak için önemlidir.

Türk öğrenci örneğinde sınıf kategorisinde, bulguların gösterdiği üzere, öğrencilerin en büyük kısmının on ikinci sınıftan geldiği (%45), onu dokuzuncu sınıfın (%36.7) takip ettiği görülmüştür. Bununla birlikte, yabancı öğrenci örneğinde, öğrencilerin çoğunluğunun dokuzuncu sınıfa kayıtlı olduğu (%35), on birinci ve on ikinci sınıfların her birinin (%23.3) bulunduğu görülmüştür. Genel olarak, demografik profiller, katılımcıların en yüksek yüzdelerinin dokuzuncu sınıftan (%35.83) ve on ikinci sınıftan (%34.17) geldiğini ortaya koymaktadır. Bu dağılım, bu iki sınıf seviyesinden diğerlerine göre nispeten daha yüksek katılım oranını göstermektedir. Onuncu ve on birinci sınıflardan daha düşük katılım oranları, farklı sınıf seviyelerinde çalışmaya katılım için ilgi veya erişim düzeylerinde değişkenlik gösterebileceğini düşündürülebilir.

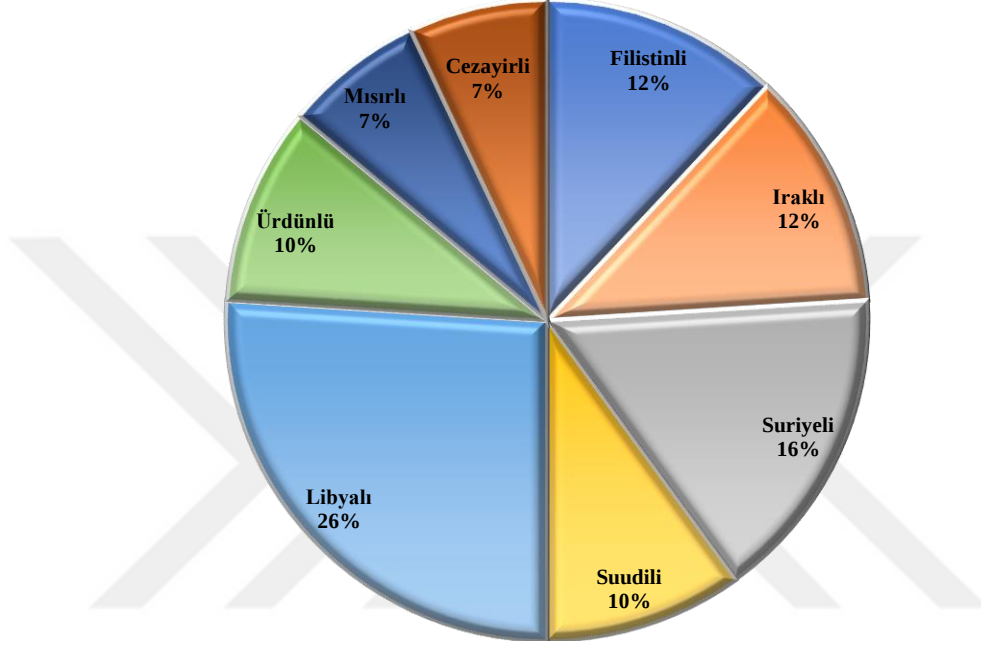
Türk öğrenci katılımcıları arasındaki yaş kategorisinin de, sonuçlar en yüksek öğrenci oranının %30 ile 14 ile 17 yaş aralığında olduğunu gösterdi. Yabancı öğrenci örneğinde, öğrencilerin çoğunluğu 14 yaşındaydı (%30), bunu 16 yaşındakiler (%25) takip etti. Genel olarak, katılımcıların çoğunluğu 14 (%30) ile 17 (%26.67) yaşları arasındadır. Ayrıca, sonuçlar yaşları 17'den fazla olan katılımcıların yüzdesinde kademeli bir düşüş olduğunu ortaya koydu. Bu dağılım, daha az yaşlı katılımcıların mezuniyet veya bırakma oranları gibi faktörlerden etkilendiği düşünülen tipik bir ortaöğretim öğrenci yaş spektrumunu yansıtmaktadır.

Türk öğrenci katılımcıları arasındaki "Önceki Dönem Başarı Ortalaması" kategorisinde, bulgular, öğrencilerin en büyük yüzdesinin (%26.7) ile 70-80 kategorisine ait olduğunu, bunu her biri (%23.3) ile 80-90 ve 90-100 kategorilerinin izlediğini ortaya koydu. Bununla birlikte, yabancı öğrenci örneğinde, öğrencilerin çoğunluğunun (%38.3) ile 90-100 kategorisine ait olduğu, bunu (%33.3) ile 80-90 kategorisinin takip ettiği görülmüştür.

Bu bulgular, örnekte göreceli olarak yüksek bir akademik başarı düzeyini işaret etmektedir, özellikle (%30.83) ile 90-100 kategorisinde izlenmektedir. Bununla birlikte, katılımcılar tüm diğer başarı aralıklarında dağılmış durumdadır, bu da örnekte çeşitli akademik geçmişlerin temsiliyetini göstermektedir.

Ailenin Aylık Geliri kategorisinde, Türk öğrenci katılımcıları arasında, sonuçlar çoğunlukla ailelerin 12000-30000 gelir aralığına (%38.3) ait olduğunu gösterirken, yabancı öğrenci katılımcıları için ise çoğunlukla ailelerin 60000'den fazla gelir aralığına (%28.3) ait

olduğunu ortaya koydu. Genel olarak, her iki örnekte de, ailelerin en yüksek yüzdesinin 12000-30000 gelir aralığında olduğu görülmektedir (%29.17). Bu dağılım, örnekteki sosyoekonomik çeşitliliği yansıtmakta olup, katılımcıların farklı gelir arka planlarından geldiğini göstermektedir. Türk ve yabancı katılımcılar arasında potansiyel sosyoekonomik statü farklarını işaret eden, özellikle yabancı katılımcılar arasında, 60000'den fazla gelire sahip ailelerin önemli bir oranda olduğu görülmüştür.

Şekil 1. Yabancı öğrenci örnekleminin katılımcı uyruklara göre demografik dağılımı.

Yabancı öğrenci grubunu incelediğimizde, Filistin, Ürdün, Suriye, Mısır, Libya, Cezayir, Irak ve Suudi Arabistan vatandaşı bireyler bu araştırmaya katıldı. Katılımcıların yüzde dağılımı Şekil 1'de gösterilmiştir; bu da en büyük kısmın Libyalı vatandaşlardan oluştuğunu (%26), onları Suriyeliler, vatandaşların izlediğini (%16) ve Mısırlı ve Cezayir vatandaşlarının en düşük yüzde oranına sahip olduğunu göstermektedir.

Genel olarak, bu araştırma sonuçları, cinsiyetler arasında dengeli bir dağılımın yanı sıra sınıf düzeyleri ve yaş grupları arasında çeşitli temsilin gösterildiğini ortaya koymuştur. Ancak, katılımcıların çoğunluğu, 14 ile 17 yaşları arasında olan dokuzuncu ve on ikinci sınıflara yoğunlaşmıştır. Ayrıca, çalışma, örnekte yüksek ortalama notlarının gözlemlendiği (90-100) ve aile gelirinin genellikle 12.000 ila 30.000 aralığında olduğu tespit edilmiştir.

3.2. Çalışma Sorularının Yanıtları

Araştırma soruları üç temel bölüme ayrılmıştır. İlk olarak, Türk katılımcılarla ilgili sorular yer almakta, bunu yabancı katılımcılarla ilgili sorular takip etmektedir. Son olarak, Türk ve yabancı katılımcılar arasında internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumları konusundaki görüşlerini karşılaştıran sorular bulunmaktadır.

Bu sorulara verilen cevapları değerlendirmek için ortalama, standart sapma, iki örnekli T-testi, ki-kare testi ve ANOVA istatistiksel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Aşağıda bu sorulara verilen yanıtlar sunulmaktadır.

3.2.1. Soruların ilk bölümünün yanıtları

SA : Türk öğrencilerin aşağıdaki soruların her biri hakkındaki görüşleri nelerdir?

Araştırma sorularının ilk bölümünde, Türk öğrenci örneğiyle ilgili sekiz soruyu içermektedir. İlk soru, anketin yedi eksenini boyunca demografik farklılıkları incelemektedir, sonraki yedi soru ise her bir eksenle ayrı ayrı ilgilenmektedir.

1. Türk öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, sınıf, yaş, bir önceki dönem başarı ortalaması, ailenin aylık geliri) bağlı mıdır?

Bu sorunu ele almak için demografik özellikler bağımsız olarak ayrıldı ve demografik farklılıklar eksenler açısından analiz edildi. Dikkat çekici bir şekilde, yanıtların ortalama değeri, her bir eksen içindeki tüm öğeler üzerinde hesaplanmıştır, yalnızca birinci eksen sorular ayrı ayrı ele alınmıştır.

Cinsiyet: Çalışma örneğinin cinsiyete bağlı olarak yedi ekseninde verdiği yanıtlarda istatistiksel farklılıkları belirlemek için bağımsız örnekler için T-testi ve Ki-kare testleri kullanılmıştır ve Tablo 3 ve 4 sonuçları göstermektedir. Burada dikkat edilmesi gereken şudur ki "İnternet kullanım kalıpları"nın ilk bölümü iki farklı şekilde ele alınmıştır, İKK1-1'den İKK1-3'e kadar olan ilk bölümü T-testi ile, ikinci ve üçüncü bölümleri ise ki-kare testi ile incelenmiştir (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 3. Türk örnekleminde cinsiyete atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için bağımlı örneklem T-testi.

Eksen	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	Levene'nin varyansların Eşitliği Testi		T	df	Sig.
					F	Sig.			
İKK1-1	Kız	30	2.67	0.994	0.199	0.657	1.598	58	0.116
	Erkek	30	2.27	0.944					
İKK1-2	Kız	30	4.13	0.819	0.368	0.546	-1.829	58	0.073
	Erkek	30	4.50	0.731					
İKK1-3	Kız	30	2.50	1.280	0.183	0.670	0.911	58	0.366
	Erkek	30	2.20	1.270					
İKD2	Kız	30	3.221	1.007	1.061	0.307	-0.087	58	0.931
	Erkek	30	3.242	0.836					
İKA3	Kız	30	3.306	0.523	0.269	0.606	0.706	58	0.483
	Erkek	30	3.206	0.573					
İOIE4	Kız	30	3.292	0.436	0.291	0.592	1.923	58	0.059
	Erkek	30	3.092	0.367					
İOsE5	Kız	30	2.455	0.698	0.925	0.340	0.686	58	0.495
	Erkek	30	2.345	0.533					
İKN6	Kız	30	2.789	1.306	1.871	0.177	1.309	58	0.196
	Erkek	30	2.389	1.047					
AİKYT7	Kız	30	2.487	1.140	2.092	0.153	0.097	58	0.923
	Erkek	30	2.460	0.980					

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Örneğin Levene testini geçmesinden emin olduktan sonra bir T-testi yapıldı; burada tüm eksendeki p değeri (0.153 ila 0.670) arasındaydı ve anlamlılık seviyesinden (0.05) daha büyüktü. T-testi için T-istatistik değeri (0.087 ile 1.923) aralığında değişirken, istatistiksel anlamlılık ($p = 0.059-0.931$) aralığında bulunmaktadır ki bu değerler anlamlılık düzeyi (0.05)'den daha yüksektir. Dolayısıyla, Tablo (3)'teki sonuçlardan Türk örneğindeki erkek ve kızların yanıtlarının çalışmanın tüm eksenini üzerinde büyük ölçüde farklı olmadığı açıktır, ve bu durum, erkekler ve kızlar arasındaki ortalama değerlerin yakınsamasından da açıkça anlaşılmaktadır. Örneğin, "İnterneti kullanma amacı" için üçüncü eksen kadınlar için ortalama (3.306) ve erkekler için ortalama (3.206) idi.

Tablo 4. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların cinsiyete göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	5	2.052	0.842
İKK1-5	60	2	2.408	0.300

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 4, Türk örneğinde cinsiyete bağlı olarak birinci eksenindeki ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen Ki-kare testinin

sonuçlarını sunmaktadır. Her bölüm için olasılık oranı ve ilgili anlamlılık düzeyleri rapor edilmiş olup, bunlar sırasıyla ($df = 5$, Olasılık Oranı = 2.052, $p = 0.842$) ve ($df = 2$, Olasılık Oranı = 2.408, $p = 0.300$) olarak bulunmuştur.

Sonuçlar, Türk örneğinde cinsiyete bağlı olarak "Günlük internette geçirdiğim süre" ve "Kullanım ortamı" arasında farklılıkların olmadığını göstermektedir.

Özetle, bu sonuçlar, Türk gençlerinin internet alışkanlıkları ve ailelerinin internete yönelik tutumları konusundaki görüşlerinde cinsiyet açısından herhangi bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 5. Türkiye örnekleminde sınıfa atfedilen yedi eksenlerdeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.				
	Levene İstatistik	Sig.	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
İKK1-1	4.297	0.008	Welch ANOVA				
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.	
			5.338	3	16.049	*0.010	
İKK1-2	1.459	0.236	Gruplar arasında	1.692	3	0.564	0.895 0.449
			Gruplar İçinde	35.291	56	0.630	
			Toplam	36.983	59		
İKK1-3	1.812	0.155	Gruplar arasında	0.931	3	0.310	0.183 0.907
			Gruplar İçinde	94.719	56	1.691	
			Toplam	95.650	59		
İKD2	0.418	0.741	Gruplar arasında	0.844	3	0.281	0.323 0.809
			Gruplar İçinde	48.838	56	0.872	
			Toplam	49.682	59		
İKA3	1.256	0.298	Gruplar arasında	2.649	3	0.883	3.309 *0.027
			Gruplar İçinde	14.946	56	0.267	
			Toplam	17.595	59		
İOİE4	1.272	0.293	Gruplar arasında	0.656	3	0.219	1.309 0.281
			Gruplar İçinde	9.357	56	0.167	
			Toplam	10.013	59		
İOsE5	3.419	0.023	Welch ANOVA				
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.	
			4.109	3	19.499	*0.021	
İKN6	1.588	0.202	Gruplar arasında	0.302	3	0.101	0.068 0.977
			Gruplar İçinde	83.391	56	1.489	
			Toplam	83.693	59		
AİKYT7	0.439	0.726	Gruplar arasında	17.641	3	5.880	6.872 *0.001
			Gruplar İçinde	47.916	56	0.856	
			Toplam	65.557	59		

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Sınıf: Türk örneğinin sınıf bağılı olarak çalışmada ele alınan yedi ekseninde verdiği yanıtlardaki istatistiksel farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-kare testleri kullanılmıştır. Bu sonuçlar Tablo 5'ten Tablo 7'ye kadar sunulmuştur. Burada dikkat edilmesi gereken şudur ki "İnternet kullanım kalıpları"nın ilk bölümü iki farklı şekilde ele alınmıştır, İKK1-1'den İKK1-3'e kadar olan ilk bölümü ANOVA-testi ile, ikinci ve üçüncü bölümleri ise ki-kare testi ile incelenmiştir (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 5, Türk örneğinde sınıfa bağılı olarak yedi ekseninde verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen ANOVA testlerinin sonuçlarını sunmaktadır.

İKK1-2, İKK1-3, İKD2, İOLE4 ve İKN6 eksenleri için varyansların homojenliğini değerlendirmek için yapılan Levene testi sonuçları sırasıyla anlamlı olmayan sonuçlar vermektedir (sırasıyla $p=0.236$, $p=0.155$, $p=0.741$, $p=0.293$, $p=0.202$ ve $p=0.726$), bu da gruplar arasında eşit varyans varsayımının karşılandığını göstermektedir. ANOVA testi de benzer şekilde anlamlı olmayan sonuçlar vermektedir (sırasıyla $F=0,895$, $p=0,449$, $F=0,183$, $p=0.907$, $F=0.323$, $p=0.809$, $F=1.309$, $p=0.281$, $F=0.068$, $p=0.977$), bu da bu ekseninde sınıf grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını göstermektedir.

Benzer şekilde, İKA3 ve AİKYT7 eksenleri için Levene testleri anlamlı olmayan sonuçlar vermektedir (sırasıyla $p=0.298$, $p=0.726$), bu da gruplar arasında varyans homojenliğini göstermektedir. Ancak, bu eksenler için ANOVA testleri anlamlı sonuçlar üretmiştir (sırasıyla $F=3.309$, $p=0.027$, $F=6.872$, $p=0.001$), bu da sınıf grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir.

Ancak, İKK1-1 ve İOSE5 eksenleri için Levene testi anlamlı sonuçlar göstermektedir (sırasıyla $p=0.008$, $p=0.023$), bu da varyans homojenliği varsayımının ihlal edildiğini göstermektedir. Bu nedenle, İKK1-1 ve İOSE5 eksenleri için Welch ANOVA testi gerçekleştirilmiştir, sonuçlar bu ekseninde sınıf grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir (sırasıyla $p=0.01$, $p=0.021$).

Tablo 6. Türk örneğinde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların sınıfa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	15	18.788	0.223
İKK1-5	60	6	7.843	0.250

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 6, Türk örneğinde sınıfa göre birinci eksendeki ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen Ki-kare testlerinin sonuçlarını sunmaktadır. İKK1-4 ve İKK1-5 için her ikisi de anlamlı olmayan sonuçlar vermektedir (sırasıyla $p=0.223$ ve $p=0.250$), bu da Türk örneğinde sınıfa bağlı olarak birinci eksendeki ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını göstermektedir.

Tablo 7. Türk örnekleminde sınıfa bağlı olarak İKK1-1, İKA3, İOsE5 ve AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.

Sınıf	Sınıf	Games-Howell testi		Tukey HSD testi	
		İKK1-1	İOsE5	İKA3	AİKYT7
		Sig.	Sig.	Sig.	Sig.
9	10	0.905	0.993	0.212	0.294
	11	*0.023	0.122	0.221	0.560
	12	0.517	0.985	0.931	*0.000
10	9	0.905	0.993	0.212	0.294
	11	*0.022	*0.037	*0.016	0.992
	12	0.261	0.887	0.373	0.710
11	9	*0.023	0.122	0.221	0.560
	10	*0.022	*0.037	*0.016	0.992
	12	0.220	0.172	0.102	0.543
12	9	0.517	0.985	0.931	*0.000
	10	0.261	0.887	0.373	0.710
	11	0.220	0.172	0.102	0.543

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Table 7, İKK1-1, İKA3, İOsE5 ve AİKYT7 eksenleri için farklı sınıflar arasında Tukey'nin Gerçekten Anlamlı Farklılık (HSD) ve Games-Howell yöntemlerini kullanarak yapılan çoklu karşılaştırmalar sonucunda elde edilen sonuçları sunmaktadır. ANOVA'dan sonra post hoc testleri, hangi belirli grupların birbirinden farklı olduğunu belirlemek için gerçekleştirilir.

İKK1-1 eksenini için, Games-Howell yöntemi kullanılarak, 11. sınıf ile hem 9. sınıf hem de 10. sınıf arasında anlamlı farklar bulunmuştur, sırasıyla anlamlı ($p=0.023$ ve $p=0.022$).

İOsE5 eksenini için, Games-Howell yöntemi kullanılarak, 10. sınıf ile 11. sınıf arasında anlamlı farklar bulunmuştur ($p=0.037$). Benzer şekilde, Tukey HSD testi kullanılarak, İKA3 eksenini için de 10. sınıf ile 11. sınıf arasında anlamlı farklar gözlemlenmiştir ($p=0.016$). Ancak, AİKYT7 eksenini için, 9. sınıf ile 12. sınıf arasında anlamlı farklar bulunmuştur ($p=0.000$).

Özetle, çoğu ekseninde sınıf grupları arasında yanıtlarda anlamlı farklılıklar gözlenmemektedir, ancak İKK1-1 "İnternete erişmek için kullandığım yöntem- Bilgisayar", İKA3 "İnterneti kullanma amacı", İOsE5 "İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri" ve AİKYT7 "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenini

önemli farklılıklar göstermektedir. Post-hoc testler, bu farklılıkların Türk örneğinde İKK1-1, İKA3, İOsE5 eksenini için sınıf 10 ile sınıf 11 arasında ve İKK1-1 ve AİKYT7 eksenini için sınıf 9 ile sınıf 11 ve 12 arasında yoğunlaştığını göstermektedir.

Tablo 8. Türkiye örnekleminde yaşa atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.					
	Levene İstatistik	Sig.		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
İKK1-1	2.076	0.083	Gruplar arasında	10.630	5	2.126	2.479	*0.043
			Gruplar İçinde	46.303	54	0.857		
			Toplam	56.933	59			
İKK1-2	3.932	0.004	Welch ANOVA					
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.		
			1.927	5	8.541	0.190		
İKK1-3	1.910	0.108	Gruplar arasında	3.899	5	0.789	0.459	0.805
			Gruplar İçinde	91.751	54	1.699		
			Toplam	95.650	59			
İKD2	1.790	0.131	Gruplar arasında	2.823	5	0.565	0.651	0.662
			Gruplar İçinde	46.859	54	0.868		
			Toplam	49.682	59			
İKA3	2.017	0.091	Gruplar arasında	1.996	5	0.399	1.382	0.246
			Gruplar İçinde	15.599	54	0.289		
			Toplam	17.595	59			
İOIE4	2.172	0.071	Gruplar arasında	0.293	5	0.059	0.325	0.896
			Gruplar İçinde	9.720	54	0.180		
			Toplam	10.013	59			
İOsE5	2.148	0.074	Gruplar arasında	1.285	5	0.257	0.653	0.660
			Gruplar İçinde	21.250	54	0.394		
			Toplam	22.535	59			
İKN6	4.187	0.003	Welch ANOVA					
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.		
			10.126	5	17.820	*0.000		
AİKYT7	2.037	0.088	Gruplar arasında	16.975	5	3.395	3.774	*0.005
			Gruplar İçinde	48.582	54	0.900		
			Toplam	65.557	59			

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Yaş: Türk örneğinin yaşa bağlı olarak çalışmada ele alınan yedi ekseninde verdiği yanıtlardaki istatistiksel farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-kare testleri kullanılmıştır. Bu sonuçlar Tablo 8'den Tablo 10'a kadar sunulmuştur.

Burada dikkat edilmesi gereken şudur ki "İnternet kullanım kalıpları"nın ilk bölümü iki farklı şekilde ele alınmıştır, İKK1-1'den İKK1-3'e kadar olan ilk bölümü ANOVA testi ile, ikinci ve üçüncü bölümleri ise ki-kare testi ile incelenmiştir (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 8, Türk örneğinde yaşa bağlı olarak yedi eksenle verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen ANOVA testlerinin sonuçlarını sunmaktadır.

İKK1-1, İKK1-3, İKD2, İKA3, İOİE4, İOsE5 ve AİKYT7 eksenleri için Levene testleri, yaş grupları arasında eşit varyanslar varsayımının sağlandığını gösteren anlamlı olmayan sonuçlar vermektedir (sırasıyla $p = 0.083$, $p = 0.108$, $p = 0.131$, $p = 0.091$, $p = 0.071$, $p = 0.074$ ve $p = 0.088$).

ANOVA testlerine ilişkin olarak, İKK1-3, İKD2, İKA3, İOİE4 ve İOsE5 eksenleri için istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gözlenmemiştir. Ancak, İKK1-1 ve AİKYT7 eksenleri için anlamlı farklılıklar bulunmuştur (sırasıyla $F = 2.479$, $p = 0.043$, $F = 3.774$, $p = 0.005$), bu da yaşın bu eksene verilen yanıtlar üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir.

Ancak, İKK1-2 ve İKN6 eksenleri için Levene testi anlamlı bir sonuç vermiştir (sırasıyla $p = 0.004$, $p = 0.003$), varyansların homojenliği varsayımını ihlal etmektedir. Bu nedenle, bir Welch ANOVA gerçekleştirilmiş ve İKN6 ekseninde anlamlı bir sonuç bulunmuştur ($p = 0.000$), bu da yaş grupları arasında bu eksenle verilen yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir ve İKK1-2 için anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır ($p = 0.190$).

Tablo 9. Türk örneğinde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların yaşa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	25	26.196	0.397
İKK1-5	60	10	12.909	0.229

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 9, Türk örneğinde yaşa bağlı olarak birinci eksenle yer alan ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen Ki-kare testinin sonuçlarını sunmaktadır.

İKK1-4 ve İKK1-5 eksenleri için, olasılık oranı ve ilgili anlamlılık düzeyleri rapor edilmiştir ve ikinci ve üçüncü bölümler için sırasıyla ($df=25$, Olasılık Oranı =26.196, $p =0.397$) ve ($df=10$, Olasılık Oranı =12.909, $p =0.229$) değerlerine sahiptir. Sonuçlar, Türk örneğinde yaşa bağlı olarak "Günlük internette geçirdiğim süre" ve "Kullanım ortamı" arasında farklılıkların olmadığını göstermektedir.

Tablo 10. Türk örnekleminde yaşa bağlı olarak İKK1-1, İKN6 ve AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post-hoc testi.

Yaş	Yaş	LSD testi	Games-Howell testi	Tukey HSD testi
		İKK1-1	İKN6	AİKYT7
		Sig.	Sig.	Sig.
14	15	0.350	1.000	0.999
	16	*0.018	1.000	0.910
	17	0.111	0.990	*0.046
	18	0.370	1.000	0.056
	19 ve üzeri	*0.007	*0.047	0.086
15	14	0.350	1.000	0.999
	16	0.121	1.000	0.984
	17	0.672	0.999	0.275
	18	0.950	1.000	0.199
	19 ve üzeri	*0.030	0.080	0.162
16	14	*0.018	1.000	0.910
	15	0.121	1.000	0.984
	17	0.174	0.995	0.931
	18	0.161	1.000	0.766
	19 ve üzeri	0.306	0.417	0.465
17	14	0.111	0.990	*0.046
	15	0.672	0.999	0.275
	16	0.174	0.995	0.931
	18	0.759	0.997	0.984
	19 ve üzeri	*0.041	*0.004	0.732
18	14	0.370	1.000	0.056
	15	0.950	1.000	0.199
	16	0.161	1.000	0.766
	17	0.759	0.997	0.984
	19 ve üzeri	*0.039	*0.009	0.940
19 ve üzeri	14	*0.007	*0.047	0.086
	15	*0.030	0.080	0.162
	16	0.306	0.417	0.465
	17	*0.041	*0.004	0.732
	18	*0.039	*0.009	0.940

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 10, Türk örneğinde yaşa bağlı olarak İKK1-1, İKN6 ve AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen post hoc testlerin sonuçlarını sunmaktadır. Her iki eksen de, farklı yaş grupları arasında yanıtlarda anlamlı farklılıklar gözlenmektedir.

İKK1-1 için, katılımcılar arasında 14, 15, 17 ve 18 yaşlarındakiler ile 19 yaş ve üzerindekiiler arasında (sırasıyla $p = 0.007$, $p = 0.030$, $p = 0.041$ ve $p = 0.039$) ve 14 yaşındakiler ile 16 yaşındakiler arasında ($p = 0.018$) anlamlı farklılıklar bulunmuştur. İKN6 ekseninde ise, 14, 18 ve 17 yaşındakiler ile 19 yaş ve üzerindekiiler arasında (sırasıyla $p = 0.047$, $p = 0.004$ ve $p = 0.009$) anlamlı farklılıklar gözlenmektedir. Bu da yaşça daha büyük katılımcıların bu eksen de daha genç olanlara göre farklı yanıtlar verebileceğini önermektedir. Ayrıca, AİKYT7 eksenine verilen yanıtlarda da, 14 yaşındaki katılımcılar ile 17 yaşındakiler

arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p = 0.046$).

Tablo 11. Türkiye örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.				
	Levene İstatistik	Sig.	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
İKK1-1	1.383	0.252	Gruplar arasında	9.201	4	2.300	2.650
			Gruplar İçinde	47.733	55	0.868	*0.043
			Toplam	56.933	59		
İKK1-2	3.348	0.016	Welch ANOVA				
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.	
			4.466	4	12.101	*0.019	
İKK1-3	2.643	0.043	Welch ANOVA				
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.	
			1.988	4	14.983	0.148	
İKD2	1.686	0.166	Gruplar arasında	5.989	4	1.497	1.885
			Gruplar İçinde	43.693	55	0.794	0.126
			Toplam	49.682	59		
İKA3	1.881	0.127	Gruplar arasında	5.782	4	1.445	6.729
			Gruplar İçinde	11.813	55	0.215	*0.000
			Toplam	17.595	59		
İOİE4	1.126	0.354	Gruplar arasında	2.031	4	0.508	3.500
			Gruplar İçinde	7.982	55	0.145	*0.013
			Toplam	10.013	59		
İOsE5	1.634	0.179	Gruplar arasında	6.208	4	1.552	5.228
			Gruplar İçinde	16.327	55	0.297	*0.001
			Toplam	22.535	59		
İKN6	1.129	0.352	Gruplar arasında	21.413	4	5.353	4.727
			Gruplar İçinde	62.280	55	1.132	*0.002
			Toplam	83.693	59		
AİKYT7	0.812	0.523	Gruplar arasında	12.178	4	3.044	3.137
			Gruplar İçinde	53.379	55	0.971	*0.021
			Toplam	65.557	59		

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Genel olarak, çoğu ekseninde yaş grupları arasında yanıtlarda anlamlı farklılıklar görünmemesine rağmen, İKK1-1 "İnternete erişmek için kullandığım yöntem- Bilgisayar", İKN6 "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları" ve AİKYT7 "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenini anlamlı farklılıklar sergilemektedir, bu da yaşın bu yönde yanıtları etkileyebileceğini göstermektedir. Sonuçlar, yaşın İKK1-1, İKN6 ve AİKYT7 eksenini yanıtlarını şekillendirmede bir rol oynadığını öne sürmektedir ve bu ekseninde yaş demografiklerinin dikkate alınmasının önemini vurgulamaktadır.

Önceki Dönem Başarı Ortalaması: Türk örneğindeki yanıtların, incelenen yedi eksene göre önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak istatistiksel farklılıklarını belirlemek için Bir Yönlü ANOVA ve Ki-kare testleri kullanılmıştır. Bu sonuçları gösteren Tablolar 11 ile 13 bulunmaktadır.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta, "İnternet kullanım kalıpları"nın ilk bölümünün (İKK1-1'den İKK1-3'e kadar olanlar) ANOVA testi ile işlendiği, ikinci ve üçüncü bölümlerinin ise Ki-kare testi ile işlendiğidir (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 11, Türk örneğindeki önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak yedi ekseninde yanıtlardaki farklılıkları incelemek için gerçekleştirilen ANOVA testlerinin sonuçlarını sunmaktadır. Varyansların homojenliğini değerlendirmek için Levene testi kullanılmış olup, tüm eksiler için İKK1-2 ve İKK1-3 haricinde anlamlı olmayan sonuçlar elde edilmiştir (sırasıyla $p = 0.016$ ve $p = 0.043$). Bu, eşit varyanslar varsayımının İKK1-2 ve İKK1-3 haricinde sağlandığını önermektedir.

ANOVA testleri, İKK1-1, İKA3, İOIE4, İOsE5, İKN6 ve AİKYT7 eksenleri için yanıtlarda anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir (sırasıyla $F = 2.651$, $p = 0.043$, $F = 6.729$, $p = 0.000$, $F = 3.500$, $p = 0.013$, $F = 5.228$, $p = 0.001$, $F = 4.727$, $p = 0.002$ ve $F = 3.137$, $p = 0.021$).

Benzer şekilde, Welch ANOVA sonuçları, İKK1-2 için anlamlı farklılıklar ve İKK1-3 için anlamlı farklılık olmamasını (sırasıyla $p = 0.019$ ve $p = 0.148$) göstermiştir.

Bu, önceki dönem başarı ortalamasının farklı seviyeleri arasında bu eksenlerde yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu ima etmektedir. Özellikle, farklı akademik performans düzeylerine sahip katılımcılar, bu eksenlerde çeşitli yanıtlar sergilemektedirler.

Tablo 12. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların bir önceki dönem başarı ortalamasına göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	20	33.368	*0.031
İKK1-5	60	8	10.509	0.231

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 12, Türk örneğindeki önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak KK1 eksenini ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlardaki farklılıkları incelemek için gerçekleştirilen Ki-kare testinin sonuçlarını sunmaktadır.

KK1-4 için yanıtlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur (df = 20, Olasılık Oranı =33.358, p =0.031), bu da önceki dönem başarı ortalamasına dayalı olarak KK1-4 için yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Özellikle, katılımcıların önceki dönem akademik performansının KK1-4 "Günlük internette geçirdiğim süre"ye verdiği yanıtları etkilediği görülmektedir. Olasılık oranı, önceki dönem başarı ortalamasına dayalı olarak KK1-5 için yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını göstermektedir (df = 8, Olasılık Oranı =10.509, p =0.231), bu da "Kullanım ortamı"nın katılımcıların önceki dönem akademik performansını etkilemediğini ima etmektedir.

Tablo 13. Türk örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak İKK1-1, İKK1-2, İKK1-4, İKA3, İOIE4, İOsE5, İKN6 and AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.

Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması	Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması	LSD testi	Games-Howell testi	t-test	Tukey HSD				
		İKK1-1	İKK1-2	İKK1-4	İKA3	İOIE4	İOsE5	İKN6	AİKYT7
		Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.
40-60	60-70	0.495	0.954	0.233	1.000	0.917	0.342	0.462	0.475
	70-80	0.161	0.995	*0.041	*0.043	0.071	0.984	0.990	0.997
	80-90	*0.021	1.000	0.336	0.285	0.246	1.000	0.960	1.000
	90-100	0.249	0.849	*0.000	0.306	0.269	0.991	1.000	0.980
60-70	40-60	0.495	0.954	0.233	1.000	0.917	0.342	0.462	0.475
	70-80	0.229	0.835	0.634	*0.000	*0.027	*0.001	*0.005	*0.010
	80-90	*0.008	0.251	0.371	*0.020	0.266	*0.039	*0.002	0.116
	90-100	0.438	*0.002	0.064	*0.024	0.308	*0.003	*0.032	0.376
70-80	40-60	0.161	0.995	*0.041	*0.043	0.071	0.984	0.990	0.997
	60-70	0.229	0.835	0.634	*0.000	*0.027	*0.001	*0.005	*0.010
	80-90	0.099	0.801	0.087	0.574	0.858	0.799	0.996	0.894
	90-100	0.677	*0.020	*0.037	0.526	0.815	1.000	0.978	0.518
80-90	40-60	*0.021	1.000	0.336	0.285	0.246	1.000	0.960	1.000
	60-70	*0.008	0.251	0.371	*0.020	0.266	*0.039	*0.002	0.116
	70-80	0.099	0.801	0.087	0.574	0.858	0.799	0.996	0.894
	90-100	*0.047	0.226	*0.000	1.000	1.000	0.867	0.889	0.966
90-100	40-60	0.249	0.849	*0.000	0.306	0.269	0.991	1.000	0.980
	60-70	0.438	*0.002	0.064	*0.024	0.308	*0.003	*0.032	0.376
	70-80	0.677	*0.020	*0.037	0.526	0.815	1.000	0.978	0.518
	80-90	*0.047	0.226	*0.000	1.000	1.000	0.867	0.889	0.966

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 13, Türk örneğindeki önceki dönem başarı ortalamasına göre KK1-1, KK1-2, KK1-4, KA3, OIE4, OSE5, KKN6 ve AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen sonrası post hoc testlerinin sonuçlarını sunmaktadır.

Tabloda anlamlı farklılıklar gösterilmiş olup, bu da önceki dönem başarı ortalamasına dayalı olarak yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu ima etmektedir.

Örneğin, LSD testi sonuçlarına göre, farklı başarı düzeylerine sahip katılımcılar arasında KK1-1'e ilişkin yanıtlarda dikkate değer farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu farklılıklar, sırasıyla ($p = 0.021$, 0.008 ve 0.047) olarak karşılık gelen 80-90 ve 40-60, 60-70 ve 90-100 arasında belirgindir. Ayrıca, Games-Howell testi sonuçları, 90-100 ve 60-70 ve 70-80 arasında belirgin farklılıklar olduğunu göstermektedir, ($p = 0.002$ ve 0.020), sırasıyla.

Dahası, KK1-4 için gruplar arasındaki anlamlı farklılıkları değerlendirmek için t-testleri gerçekleştirilmiştir. Analiz, 90-100 ve 40-60, 70-80 ve 80-90 arasında önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur, ($p=0.000$, $p r = 0.037$ ve $p=0.000$) ve ayrıca 70-80 ve 40-60 arasında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir ($p=0.041$).

Ayrıca, İKA3 eksenine ilişkin olarak Tukey HSD testi sonuçlarına göre, farklı başarı düzeylerine sahip katılımcılar arasında KK1-1'deki yanıtlarda dikkate değer farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu farklılıklar, sırasıyla ($p = 0.000$, 0.020 ve 0.024) olarak karşılık gelen 60-70 ve 70-80, 80-90 ve 90-100 arasında ve ayrıca 70-80 ve 40-60 arasında belirgindir ($p=0.043$).

Benzer şekilde, OIE4 ve AİKYT7 eksenlerine ilişkin yanıtlarda, 60-70 ve 70-80 arasında önemli farklılıklar gözlemlenmiştir, (sırasıyla $p = 0.027$ ve 0.010).

OSE5 ve KKN6'da, yanıtlardaki üç dikkate değer farklılık belirlenmiştir, özellikle 60-70 ve 70-80, 80-90 ve 90-100 arasında, (sırasıyla $p = 0.001$, 0.039 ve 0.003 , ve 0.005 , 0.002 ve 0.032).

Genel olarak, bu bulgular, önceki dönem başarısının Türk örneğindeki katılımcıların İKK1-1, İKK1-2, İKK1-4, İKA3, İOIE4, İOsE5, İKN6 ve AİKYT7 eksenlerine verdikleri yanıtları etkileyebileceğini öne sürmektedir. Bu da akademik başarının, bu eksenlerde ele alınan konularla ilgili bakış açıları veya davranışlar üzerindeki potansiyel etkisini vurgulamaktadır.

Ailenin aylık geliri: Türk örneğindeki katılımcıların yedi eksene verdikleri yanıtlardaki istatistiksel farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-kare testleri kullanıldı. Bu sonuçlar Tablolar 14 ila 16'da gösterilmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, "İnternet kullanım kalıpları"nın ilk bölümünün (İKK1-1'den İKK1-3'e kadar) ANOVA testi

ile ele alınması, ikinci ve üçüncü bölümlerinin ise Ki-kare testi ile ele alınmasıdır (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 14. Türkiye örnekleminde ailenin aylık gelirine atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.					
	Levene İstatistik	Sig.	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.	
İKK1-1	0.707	0.591	Gruplar arasında	15.047	4	3.762	4.939	*0.002
			Gruplar İçinde	41.887	55	0.762		
			Toplam	56.933	59			
İKK1-2	1.182	0.329	Gruplar arasında	2.354	4	0.588	0.935	0.451
			Gruplar İçinde	34.630	55	0.630		
			Toplam	36.983	59			
İKK1-3	3.900	0.007	Welch ANOVA					
			istatistik	Df1	Df2	Sig.		
			6.103	4	16.535	*0.003		
İKD2	1.778	0.146	Gruplar arasında	1.218	4	0.305	0.346	0.846
			Gruplar İçinde	48.464	55	0.881		
			Toplam	49.682	59			
İKA3	2.365	0.064	Gruplar arasında	1.700	4	0.425	1.471	0.224
			Gruplar İçinde	15.895	55	0.289		
			Toplam	17.595	59			
İOİE4	1.426	0.238	Gruplar arasında	1.130	4	0.282	1.748	0.153
			Gruplar İçinde	8.883	55	0.162		
			Toplam	10.013	59			
İOsE5	2.458	0.056	Gruplar arasında	1.862	4	0.465	1.238	0.305
			Gruplar İçinde	20.673	55	0.376		
			Toplam	22.535	59			
İKN6	3.804	0.008	Welch ANOVA					
			istatistik	Df1	Df2	Sig.		
			0.710	4	21.217	0.594		
AİKYT7	3.159	0.021	Welch ANOVA					
			istatistik	Df1	Df2	Sig.		
			6.884	4	22.862	*0.001		

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 14, Türk örneğinde aylık aile gelirine bağlı olarak yedi eksende yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için yapılan bir ANOVA testinin sonuçlarını sunmaktadır. Levene testi sonuçları, gruplar arasındaki değişkenliklerin genellikle homojen olduğunu göstermektedir, ancak İKK1-3, İKN6 ve AİKYT7 eksenleri için istisnai durumlar vardır.

İKK1-1'e gelince, gelir grupları arasında anlamlı farklılıklar gözlemlenmektedir (F=3.762, p=0.002). Ancak, İKK1-2, İKD2, İKA3, İOLE4 ve İOsE5 için anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır (p>0.05).

İKN6 için yapılan Welch ANOVA, anlamlı olmayan bir sonuç vermektedir, bu da gelir grupları arasında yanıtlarda önemli farklılıklar olmadığını göstermektedir. Bununla birlikte, İKK1-3 ve AİKYT7 için anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (sırasıyla F=6.103, p=0.003 ve F=6.884, p=0.001), bu da yanıtların aile gelirine bağlı olarak önemli ölçüde farklılık gösterdiğini göstermektedir. Bu bulgular, özellikle İKK1-1, İKK1-3 ve AİKYT7 olmak üzere belirli eksenlerde yanıtları etkileyen belirleyici bir faktör olarak aile gelirinin önemini vurgulayarak, sosyoekonomik boyutun tutumlar veya algılar üzerindeki etkisini ön plana çıkarmaktadır.

Tablo 15. Türk örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların ailenin aylık gelirine göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	20	28.693	0.094
İKK1-5	60	8	11.532	0.173

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 16. Türk örnekleminde ailenin aylık gelirine bağlı olarak İKK1-1, İKK1-3 and AİKYT7 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.

Ailenin Aylık Geliri	Ailenin Aylık Geliri	Tukey HSD	Games-Howell	
		İKK1-1 Sig.	İKK1-3 Sig.	AİKYT7 Sig.
0-12000 TL	12000-30000 TL	*0.029	*0.004	0.089
	30000-40000 TL	*0.001	0.052	0.662
	40000-60000 TL	0.275	0.777	*0.005
	60000 ve üstü	0.779	*0.030	0.598
12000-30000 TL	0-12000 TL	*0.029	*0.004	0.089
	30000-40000 TL	0.387	0.994	0.767
	40000-60000 TL	1.000	0.968	0.334
	60000 ve üstü	0.661	0.235	0.991
30000-40000 TL	0-12000 TL	*0.001	0.052	0.662
	12000-30000 TL	0.387	0.994	0.767
	40000-60000 TL	0.740	0.930	0.094
	60000 ve üstü	0.081	0.370	0.994
40000-60000 TL	0-12000 TL	0.275	0.777	*0.005
	12000-30000 TL	1.000	0.968	0.334
	30000-40000 TL	0.740	0.930	0.094
	60000 ve üstü	0.874	0.240	0.618
60000 ve üstü	0-12000 TL	0.779	*0.030	0.598
	12000-30000 TL	0.661	0.235	0.991
	30000-40000 TL	0.081	0.370	0.994
	40000-60000 TL	0.874	0.240	0.618

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 15, Türk örneğinde aylık aile gelirine bağlı olarak birinci eksin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları araştırmak için yapılan bir Ki-Kare testinin sonuçlarını göstermektedir. Sonuçlar, aile gelirine dayalı olarak birinci eksin her iki bölümünde de istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olmadığını göstermektedir ($p > 0.05$).

Tablo 16, Türk örneğinde aylık aile gelirine bağlı olarak İKK1-1, İKK1-3 ve AİKYT7 eksenini yanıtlarındaki farklılıkları incelemek için özel olarak Tukey HSD ve Games-Howell testlerinin uygulandığı sonuçları sunmaktadır.

Sonuçlar, çeşitli gelir aralıklarındaki katılımcılar arasında her iki eksene verilen yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır ($p < 0.05$). Örneğin, İKK1-1 eksenini yanıtlarındaki anlamlı farklılıklar, 0-12.000 TL aylık gelire sahip katılımcılar ile 12.000-30.000 ve 30.000-40.000 TL gelire sahip olanlar arasında gözlemlenmektedir (sırasıyla $p = 0.029, 0.001$). Benzer şekilde, İKK1-3 eksenini yanıtlarındaki anlamlı farklılıklar, 0-12.000 TL aylık gelire sahip katılımcılar ile 12.000-30.000 ve 60000 TL ve üstü gelire sahip olanlar arasında gözlemlenmektedir (sırasıyla $p = 0.004, 0.030$). Benzer şekilde, AİKYT7 eksenini yanıtlarındaki anlamlı farklılıklar, 40.000-60.000 TL aylık gelire sahip katılımcılar ile 0-12.000 TL gelire sahip olanlar arasında bulunmuştur ($p = 0.005$).

Genel olarak, bu bulgular, aile gelirinin İKK1-1, İKK1-3 ve AİKYT7 eksenini yanıtlarını şekillendirmede bir rol oynadığını işaret etmektedir. Bu durum, yanıtlarda yansıyan algı veya davranışlarda potansiyel sosyoekonomik farklılıkları göstermektedir.

2. Türk gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?

Türk gençlerinin internet kullanım alışkanlıklarını belirlemek amacıyla aritmetik ortalama, frekans ve yüzdeler gibi istatistiksel yöntemler kullanıldı (Tablo 17-18).

Tablo 17. Türk gençlerinin “İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar, akıllı telefon ve iPad / Tablet ” sorularına verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKK1-1	2.47	0.982	0.965	2	Orta
İKK1-2	4.32	0.792	0.627	1	Yüksek
İKK1-3	2.35	1.273	1.621	3	Orta
Toplam	3.05	1.016	1.071		Orta

Tablo 18. Türk gençlerinin interneti kullandıkları süre ve interneti kullandıkları ortamlar sıklığı.

Ölçek	IKK1-4		Ölçek	IKK1-5	
	Sıklık	%		Sıklık	%
1 saatten az	1	1.7	Eyden	30	50
1-3 saat	15	25	İnternet kafeden	0	0
4-6 saat	15	25	Okuldan	0	0
7-9 saat	17	28.3	Cep Telefonumdan	22	36.7
10-12 saat	10	16.7	Tek bir yerden belirtilmemiş	8	13.3
12 saat ve üstü	2	3.3			
Toplam	60	100.0	Toplam	60	100.0

Tablo 17, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar, akıllı telefon ve iPad / Tablet" ifadesi için ortalama puanların 4.32 ile 2.35 arasında değiştiğini ve genel ortalamanın 3.05 olduğunu göstermektedir, bu da "Orta" bir seviyeyi işaret eder. "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: akıllı telefon" ile ilgili ikinci ifade en yüksek ortalama puanı olan 4.32'yi ve 0.792 standart sapmayı gösterdi. Ardından, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar" ile ilgili ilk ifade, ortalama puanın 2.47 ve standart sapmanın 0.982 olduğu ortaya koydu. Tersine, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: iPad / Tablet" ile ilgili üçüncü ifade en düşük ortalama puanı olan 2.35'i ve 1.273 standart sapmayı gösterdi.

Ayrıca, örneklemin %28.3'ü internet kullanımını 7-9 saat aralığında rapor ederken, %25'i 1-3 ve 4-6 saat arasında kullandığını belirtmiş, en düşük yüzde bir saat veya daha az ve 12 saatten fazla kullanım bildirmiştir. İnternet kullanım ortamına gelince, örneklemin %56.7'si ana internet erişim yeri olarak evi işaret ederken, hiçbiri kafeden erişim sağlamadıklarını belirtmemiştir.

Özetle, Türk gençleri genellikle internete erişmek için akıllı telefonları kullanmaktadır, kullanım süresi genellikle 7-9 saat arasında olup, bu erişim çoğunlukla evde gerçekleşmektedir.

3. Türk gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?

Bu soruya yanıt olarak, çalışma örneğinin ikinci eksen olan "ergenlerin internet kullanımına başvurdukları durumlar" na yanıtlarını belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. Tablo 19 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 19. Türk gençlerinin “Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKD2-1	3.47	0.982	0.965	2	Orta
İKD2-2	3.30	1.280	1.637	3	Orta
İKD2-3	3.57	0.981	0.962	1	Orta
İKD2-4	3.23	1.370	1.877	4	Orta
İKD2-5	2.85	1.412	1.994	8	Orta
İKD2-6	3.13	1.295	1.677	6	Orta
İKD2-7	3.18	1.282	1.644	5	Orta
İKD2-8	3.12	1.223	1.495	7	Orta
Toplam	3.23	1.228	1.531		Orta

Tablo 19'dan Türk gençlerinin interneti kullanma durumları ortalama değerlerinin (3.57 ile 2.85) arasında değiştiği ve eksenin bütün olarak ortalama değerinin (3.23) olduğu açıkça görülmektedir, ki bu “Orta” bir düzey olarak kabul edilmektedir. " Belirli bir sorunla karşılaştığımda İnterneti kullanırım" ifadesine dair üçüncü sırada en yüksek ortalama puanı (3.57) ve standart sapmayı (0.981) göstermiştir. Hemen arkasından, "Psikolojik olarak rahatladığımda İnterneti kullanırım" ifadesiyle ilgili birinci paragraf, ortalama değeri (3.47) ve standart sapması (0.982) ile ikinci sırayı almıştır. En düşük ortalama değeri (2.85) ve standart sapması (1.412) ile beşinci madde, " Sinirlendiğimde " ifadesine dairdir.

Bu, Türk ergenlerinin genellikle olumsuz psikolojik durumlarda internet kullanmaktan kaçındığını ve interneti öncelikli olarak bir problem çözme aracı olarak kullandıklarını düşündürmektedir.

4. Türk gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?

Bu sorunu ele almak için, ortalama ve standart sapmalar, çalışma örneğinin üçüncü ekseninde "İnterneti kullanma amacı"na verdiği yanıtları belirlemek için kullanıldı. Tablo 20 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 20. Türk gençlerinin "İnterneti kullanma amacı" sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKA3-9	3.40	1.061	1.125	8	Orta
İKA3-10	3.37	1.041	1.084	9	Orta
İKA3-11	3.67	1.084	1.175	4	Orta
İKA3-12	3.62	1.010	1.020	5	Orta
İKA3-13	2.22	1.027	1.054	10	Düşük
İKA3-14	1.37	0.581	0.338	11	Düşük
İKA3-15	3.68	1.000	1.000	3	Yüksek
İKA3-16	3.72	1.180	1.393	2	Yüksek
İKA3-17	3.83	1.278	1.633	1	Yüksek
İKA3-18	3.53	1.081	1.168	6	Orta
İKA3-19	3.42	1.639	2.688	7	Orta
Toplam	3.26	1.09	1.24		Orta

Tablo 20, Türk gençleri arasında İnternet kullanma amacının ortalama değerleri (1.37 ile 3.83 aralığında) şeklinde görülmektedir. Eksenin tamamı "Orta" olarak (3.26) ile ortalama bir seviyeye ulaşmıştır. Chat yapma (Sohbet etmek) interneti kullanma ile ilgili olan 17. ifade, en yüksek ortalama puanı (3.83) ve standart sapması (0.983) ile elde etmiştir. Takiben, İnternette gezinme hakkındaki 16. ifade, (3.72) ortalama ve (1.180) standart sapma ile ikinci sırayı almıştır. Buna karşılık, Reklam ürünleri tanıtmak amacıyla İnterneti kullanma üzerine odaklanan 14. ifade, en düşük ortalama puanı (1.37) ve standart sapması (0.581) ile elde etmiştir.

Sonuç olarak, bulgular, Türk gençlerine göre İnterneti kullanmanın ana amacının sohbet etmek ve gezinmek olduğunu, en az öncelikli amaçların ise reklam ürünleri tanıtmak olduğunu göstermektedir.

5. İnternetin Türk gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?

Bu soruya cevap olarak, çalışma örneğinin beşinci eksene, "İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri"ne verdiği yanıtları belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. Tablo 21 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 21. Türk gençlerinin “İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İÖİE4-20	3.60	0.960	0.922	6	Orta
İÖİE4-21	3.03	1.134	1.287	9	Orta
İÖİE4-22	2.55	0.928	0.862	12	Orta
İÖİE4-23	2.25	0.968	0.936	14	Düşük
İÖİE4-24	3.95	0.790	0.625	1	Yüksek
İÖİE4-25	3.77	1.047	1.097	3	Yüksek
İÖİE4-26	3.77	0.871	0.758	3	Yüksek
İÖİE4-27	3.83	1.028	1.056	2	Yüksek
İÖİE4-28	2.80	0.953	0.908	11	Orta
İÖİE4-29	3.70	0.908	0.824	4	Yüksek
İÖİE4-30	3.12	1.195	1.427	8	Orta
İÖİE4-31	2.95	1.199	1.438	10	Orta
İÖİE4-32	3.83	1.167	1.362	2	Yüksek
İÖİE4-33	3.68	1.228	1.508	5	Yüksek
İÖİE4-34	3.57	0.927	0.860	7	Orta
İÖİE4-35	2.28	0.865	0.749	13	Düşük
İÖİE4-36	1.58	0.743	0.552	15	Düşük
Toplam	3.19	0.995	1.010		Orta

Tablo 21, Türk ergenler üzerindeki İnternetin olumlu etkilerinin ortalama değerlerinin (1.58 ila 3.95) arasında olduğunu göstermektedir. Eksenin tamamı “Orta” (3.19) olarak ortalama seviyede sınıflandırıldı. "Eğlence için İnternet kullanırım" ifadesi (3.95) en yüksek ortalama puanı ve standart sapmayı (0.790) aldı. İkinci sırada, "İlgimi çeken konular hakkında bilgi almak için interneti kullanıyorum " ve "İnterneti Facebook, Twitter ve YouTube vb gibi sosyal medya sitelerine göz atmak için kullanıyorum" ifadeleri (3.83) ile ikinci en yüksek ortalama ve (1.028 ve 1.167) standart sapma ile yer aldı. Üçüncü sırada, "Ailem ve arkadaşlarımla iletişim kurmak için İnterneti kullanırım" ve "Boş zamanlarımı geçirmek için İnterneti kullanırım" ifadeleri, sırasıyla (3.77) ortalama puanı ve (1.047) ve (0.871) standart sapmayı aldı. Bu ifadelerin tümü yüksek ortalama olarak kabul edilir olmuştur.

" Planladığımın dışında fazladan bir dakika bile interneti kullanmıyorum" ifadesi en düşük ortalama puanı (1.58) ve (0.743) standart sapmayı elde etti.

Özetlemek gerekirse, sonuçlar, Türk ergenlerine göre internetin olumlu etkilerinin eğlence, bilgi edinme, sosyal medya sitelerine göz atma, aile ve arkadaşlarla iletişim kurma ve boş zaman geçirme olduğunu göstermektedir.

6. İnternetin Türk gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?

Bu soruyu yanıtlamak için, çalışma örneğinin yanıtlarını belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. "Ergenler üzerinde İnternetin olumsuz etkileri" olarak beşinci eksenin yanıtlarını belirlemek için Tablo 22 sonuçları göstermektedir:

Tablo 22. Türk gençlerinin “İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İOsE5-37	3.63	1.178	1.389	1	Orta
İOsE5-38	2.55	0.964	0.930	9	Orta
İOsE5-39	2.72	1.316	1.732	6	Orta
İOsE5-40	2.45	1.333	1.777	11	Orta
İOsE5-41	3.15	1.300	1.689	3	Orta
İOsE5-42	1.37	0.610	0.372	19	Düşük
İOsE5-43	1.37	0.663	0.440	19	Düşük
İOsE5-44	1.75	0.795	0.631	17	Düşük
İOsE5-45	3.10	1.386	1.922	4	Orta
İOsE5-46	2.00	0.957	0.915	15	Düşük
İOsE5-47	3.18	1.432	2.051	2	Ortalama
İOsE5-48	1.57	0.851	0.724	18	Düşük
İOsE5-49	1.82	1.172	1.373	16	Düşük
İOsE5-50	2.58	1.062	1.129	8	Orta
İOsE5-51	2.18	1.295	1.678	13	Düşük
İOsE5-52	2.15	1.071	1.147	14	Düşük
İOsE5-53	2.27	1.326	1.758	12	Düşük
İOsE5-54	2.65	1.424	2.028	7	Orta
İOsE5-55	2.53	1.295	1.677	10	Orta
İOsE5-56	2.98	1.384	1.915	5	Orta
Toplam	2.4	1.141	1.364		Orta

Tablo 22, Türk ergenler üzerinde İnternetin ortalama olumsuz etkilerinin (1.37 ile 3.63 arasında) olduğunu göstermektedir. Genel olarak eksen, “Orta” olarak (2.4) değerini alarak orta düzeyde sınıflandırılmıştır. "İnternet kullanarak zaman kaybetmek" hakkındaki 37. ifade en yüksek ortalama puanı (3.63) ve standart sapmayı (1.178) almıştır. İkinci sırada, "Günlük interneti kullandığım süreyi kontrol etmek zor" ifadesi, ortalama (3.18) ve standart sapma (1.432) ile gelmektedir. Üçüncü sırada, "İnternet kesildiğinde üzgün hissetmek" ifadesi, ortalama (3.15) ve standart sapma (1.300) almıştır.

En düşük ortalamalar, " Tanımadığım kişiler tarafından internette tacize uğruyorum." ve " İnternette şantaja uğruyorum " ifadeleri için kaydedilmiştir ve sırasıyla (1.37) ve standart sapmaları (0.610) ve (0.663) olarak belirlenmiştir.

Özetlemek gerekirse, sonuçlar, Türk ergenlerine göre İnternetin olumsuz etkilerinin çevrimiçi zaman kaybı, İnternet kullanım süresini kontrol etme zorluğu, İnternet kesildiğinde

duyulan üzüntü ve bazılarının çevrimiçi tacize veya şantaja maruz kalması olduğunu göstermektedir.

7. Türk gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?

Bu soruyu cevaplamak için, araştırma örneğinin altıncı eksen olan "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları"na verdiği yanıtların ortalamaları ve standart sapmaları kullanıldı. Tablo 23 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 23. Türk gençlerinin "İnterneti kullanmanın bazı nedenleri" sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKN6-57	2.47	1.371	1.880	5	Orta
İKN6-58	2.47	1.408	1.982	5	Orta
İKN6-59	2.63	1.484	2.202	2	Orta
İKN6-60	2.62	1.474	2.173	3	Orta
İKN6-61	2.75	1.590	2.530	1	Orta
İKN6-62	2.60	1.343	1.803	4	Orta
Toplam	2.59	1.445	2.095		Orta

Tablo 23, Türk gençlerinin bakış açısından İnterneti kullanma nedenlerinin ortalama değerlerini (2,47 ile 2,75 arasında) göstermektedir. Eksenin genelinde ortalama değer (2,59) alınmış ve "Orta" düzeyde olarak sınıflandırılmıştır. " İnternet yoluyla iletişim kurmayı, yüz yüze iletişim kurmaya tercih ediyorum " ifadesi (2.75) en yüksek ortalama puanı ve standart sapmayı (1.590) almıştır. Hemen ardından, " İnternette ismimi gizlemek beni daha özgür kılıyor " ifadesi gelmektedir. Bu ifade, ortalama (2.63) ve standart sapma (1.484) ile ikinci sırayı almıştır. Üçüncü sırada, "İnternette bağlantı kurduğum insanlara kendimi daha iyi anlatıyorum" ifadesi, ortalama puanı (2.62) ve standart sapması (1.474) ile yer almıştır.

En düşük ortalama puanlar, "İnternet ortamında elde ettiğim saygıyı günlük yaşamımda bulamıyorum" ve " İnternette, diğer ortamlara göre daha kolay ilişki kuruyorum" ifadeler için sırasıyla (2.47) ve standart sapmaları (1.371) ve (1.408) olarak kaydedilmiştir.

Özetle, sonuçlar, Türk gençlerinin İnterneti kullanma nedenlerinin, çevrimiçi iletişimi tercih etmeleri, adlarını gizlediklerinde daha fazla özgürlük hissetmeleri ve kendilerini İnternet üzerinden daha iyi ifade edebilmeleri olduğunu göstermektedir.

8. Türk ailelerinin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımındaki tutumları nelerdir?

Bu soruya cevap olarak, çalışma örneğinin yedinci eksene, "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının İnternet kullanımına ilişkin tutumu"na verdikleri cevapları belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. Tablo 24 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 24. Türk gençlerinin “Ailenin kullanıma yönelik tutumu” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
AİKYT7-63	2.18	1.408	1.983	7	Düşük
AİKYT7-64	2.17	1.440	2.073	8	Düşük
AİKYT7-65	2.73	1.635	2.673	4	Orta
AİKYT7-66	2.25	1.445	2.089	6	Düşük
AİKYT7-67	2.48	1.396	1.949	5	Orta
AİKYT7-68	1.82	1.186	1.406	10	Düşük
AİKYT7-69	2.02	1.589	2.525	9	Düşük
AİKYT7-70	3.35	1.635	2.672	1	Orta
AİKYT7-71	2.93	1.528	2.334	2	Orta
AİKYT7-72	2.80	1.482	2.197	3	Orta
Toplam	2.47	1.474	2.190		Orta

Tablo 24, Türk gençlerin bakış açısından ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumunun ortalama puanlarını (3.35 ile 1.82 arasında) göstermektedir.

Eksen, “Orta” bir seviyede değerlendirilen (2.47) bir ortalama puan aldı. " İnterneti kullanırken bir sorunla veya tacizle karşılaşırsam ailem uygun önlemleri almama yardım eder" ifadesi, en yüksek ortalama puanı (3.35) ve standart sapmayı (1.635) aldı. "Onu, ailemin belirli bir konuyu araştırmamda bana yardımcı olduğunu" belirten 71 numaralı ifade (2.93 ortalama ve 1.528 standart sapma) takip etti."Ailem bazı web sitelerine evden girmemi engelliyor" ifadesi, 68 numaralı ifade olarak en düşük ortalama puanı (1.82) ve standart sapmayı (1.186) elde etti.

Özetle, sonuçlar, Türk gençlerin bakış açısından ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumunun, çocukları sorunlar veya tacizle karşılaştığında müdahale ettiğini ve çocuklarını araştırma sürecinde desteklediğini, ancak web sitelerini engelleme pratiğinin neredeyse hiç gerçekleşmediğini göstermektedir.

3.2.2. Soruların ikinci bölümünün yanıtları

SB : Yabancı öğrencilerin aşağıdaki soruların her biri hakkındaki görüşleri nelerdir?

Araştırma sorularının ikinci bölümünde, yabancı öğrenci örneğiyle ilgili sekiz soruyu içermektedir. İlk soru, anketin yedi eksenini boyunca demografik farklılıkları incelemektedirken, sonraki yedi soru ise her bir eksenle ayrı ayrı ilgilenmektedir.

1. *Yabancı öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, sınıf, yaş, bir önceki dönem başarı ortalaması, ailenin aylık geliri) bağlı mıdır?*

Bu sorunu ele almak için demografik özellikler bağımsız olarak ayrıldı ve demografik farklılıklar eksenleri açısından analiz edildi. Dikkat çekici bir şekilde, yanıtların ortalama değeri, her bir eksen içindeki tüm öğeler üzerinde hesaplanmıştır, yalnızca birinci eksen sorular ayrı ayrı ele alınmıştır.

Cinsiyet: Yabancı örneklem grubunun yedi eksene verdiği yanıtlardaki istatistiksel farklılıkları belirlemek için bağımsız örneklem T-testi ve Ki-kare testleri kullanıldı ve sonuçlar Tablolar 25 ve 26'da gösterildi. Burada dikkat edilmesi gereken bir husus, "İnternet kullanım kalıpları"nın ilk bölümünün (İKK1-1'den İKK1-3'e kadar) bir T-testi ile işlenmesi ve ikinci ve üçüncü bölümlerinin bir Ki-kare testi ile işlenmesidir (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 25. Yabancı örnekleminde cinsiyete atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için bağımlı örneklem T-testi.

Eksen	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	Levene'nin varyansların Eşitliği Testi		T	df	Sig.
					F	Sig.			
İKK1-1	Kız	30	2.67	1.213	4.468	0.039	-2.318	52.810	*0.024
	Erkek	30	3.30	0.877					
İKK1-2	Kız	30	4.67	0.547	4.315	0.042	1.000	53.706	0.322
	Erkek	30	4.50	0.731					
İKK1-3	Kız	30	2.33	0.959	0.001	0.971	-1.052	58	0.297
	Erkek	30	2.60	1.003					
İKD2	Kız	30	3.32	0.849	0.059	0.809	1.854	58	0.069
	Erkek	30	2.92	0.859					
İKA3	Kız	30	3.439	0.464	0.085	0.772	0.025	58	0.980
	Erkek	30	3.436	0.459					
İOLE4	Kız	30	3.520	0.516	3.833	0.055	0.137	58	0.891
	Erkek	30	3.504	0.354					
İOsE5	Kız	30	2.255	0.491	0.206	0.652	-1.192	58	0.238
	Erkek	30	2.418	0.567					
İKN6	Kız	30	2.150	1.068	1.723	0.194	-0.623	58	0.536
	Erkek	30	2.306	0.856					
AİKYT7	Kız	30	2.623	0.651	0.426	0.516	-0.948	58	0.347
	Erkek	30	2.800	0.786					

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 25, yabancı öğrenci örneğinde cinsiyete atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için kullanılan bağımlı örneklem T-testinin sonuçlarını sunmaktadır. "İKK1-1" ve "İKK1-2" olarak etiketlenen ekseler için, varyansların eşitliği için Levene'nin testi önemli bir farklılık ortaya koydu ($p < 0.05$), bu da eşit varyans varsayımının ihlal edildiğini göstermektedir. Ancak, T-testi "İKK1-1" için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($t=-2.318$, $p=0.024$) ve "İKK1-2" için anlamlı olmayan bir farklılık ($t=1.000$, $p=0.322$) ortaya koymuştur.

İstatistiksel analiz, erkek katılımcıların kız katılımcılara kıyasla daha yüksek bilgisayar kullanımı sergilediğini göstermektedir. Ayrıntılandırmak gerekirse, kadın katılımcılar ortalama 2.67 bilgisayar kullanım puanı bildirirken standart sapması 1.213'tür, erkek katılımcılar ise ortalama 3.30 bilgisayar kullanım puanı bildirirken standart sapması 0.877'dir.

Benzer şekilde, kalan eksenler (İKK1-3'ten AİKYT7'ye kadar), Levene'nin test sonuçları bu eksenler arasında varyansların eşit olduğunu göstermiştir ($p > 0.05$). T-testi sonuçları, istatistiksel olarak anlamlı olmayan değerler göstermiştir ($p > 0.05$).

Kız ve erkeklerin ortalama yanıtları oldukça benzer sonuçlar göstermiştir. Örneğin, İKA3 "İnternet kullanma amacı" için kızların ortalama değeri 3.439 iken erkeklerin ortalama değeri 3.436 olarak belirlenmiştir.

Tablo 26. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların cinsiyete göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Pearson Ki-Kare	Sig.
İKK1-4	60	2	3.920	0.141
Eksen	N	df	Olasılık Oranı	
İKK1-5	60	2	2.515	0.284

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 26, cinsiyete göre ayrılmış olarak yabancı örneklemin ilk ekseninde ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen Ki-Kare testinin sonuçlarını sunmaktadır.

"İKK1-4" olarak etiketlenen eksen için, Ki-Kare testi 2 serbestlik derecesi ile 3,920 Pearson Ki-Kare değeri ve 0,141 p-değerini elde etti. Bu, ekseninde cinsiyet arasında bu bölümde yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p=0.05$ anlamlılık düzeyinde). Benzer şekilde, "İKK1-5" olarak etiketlenen ekseninde, Ki-Kare testi 2 serbestlik derecesi ile 2,515 Olasılık Oranı değeri ve 0,284 p-değerini verdi. Bu da, bu eksenin bu bölümünde cinsiyet arasında yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p=0.05$ anlamlılık düzeyinde).

Genel olarak, analiz sonuçlarına göre, erkekler ve kızlar arasında bilgisayar kullanımında istatistiksel olarak belirgin bir farklılık olduğu bulundu. Kadınların ortalama bilgisayar kullanım puanları genellikle daha düşükken, erkeklerin puanları daha yüksektir. Bununla birlikte, diğer eksenler için yapılan analizlerde cinsiyet arasında istatistiksel olarak dikkate değer farklar gözlemlenmedi.

Sınıf: Analizde, yabancı öğrenci örneğinin yedi boyut altında incelenen yanıtları arasında, ilgili sınıflarından etkilenen herhangi bir istatistiksel farklılığı belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-Kare testleri kullanıldı. Bu testlerin sonuçları Tablolar 27 ila 29'da açıklanmıştır.

Bahsedilmeye değer ki, ilk eksen olan "İnternet kullanım kalıpları", farklı bir işleme tabi tutuldu: ANOVA testi ilk ifadeler (İKK1-1 ile İKK1-3) için uygulandı, ardından gelen ifadeler (İKK1-4 ve İKK1-5) için Ki-Kare testi uygulandı.

Tablo 27. Yabancı örnekleminde sınıfa atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.				
	Levene İstatistik	Sig.		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F Sig.
İKK1-1	0.290	0.833	Gruplar arasında	1.706	3	0.569	0.460 0.711
			Gruplar İçinde	69.277	56	1.237	
			Toplam	70.983	59		
İKK1-2	0.036	0.991	Gruplar arasında	0.157	3	0.052	0.120 0.948
			Gruplar İçinde	24.426	56	0.436	
			Toplam	24.583	59		
İKK1-3	0.343	0.794	Gruplar arasında	1.674	3	0.558	0.565 0.640
			Gruplar İçinde	55.260	56	0.987	
			Toplam	56.933	59		
İKD2	0.507	0.679	Gruplar arasında	1.271	3	0.424	0.547 0.652
			Gruplar İçinde	43.415	56	0.775	
			Toplam	44.686	59		
İKA3	2.310	0.086	Gruplar arasında	.582	3	0.194	0.923 0.436
			Gruplar İçinde	11.757	56	0.210	
			Toplam	12.339	59		
İOIE4	1.448	0.239	Gruplar arasında	0.221	3	0.074	0.371 0.774
			Gruplar İçinde	11.130	56	0.199	
			Toplam	11.352	59		
İOsE5	3.442	0.023	Welch ANOVA				
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.	
			0.666	3	25.038	0.581	
İKN6	0.020	0.996	Gruplar arasında	3.379	3	1.126	1.230 0.307
			Gruplar İçinde	51.286	56	0.916	
			Toplam	54.665	59		
AİKYT7	0.463	0.710	Gruplar arasında	1.818	3	0.606	1.177 0.327
			Gruplar İçinde	28.844	56	0.515	
			Toplam	30.662	59		

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 27, yabancı örneğin sınıfa atfedilen yedi eksen üzerindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen ANOVA testinin sonuçlarını sunmaktadır. İKK1-1, İKK1-2, İKK1-3, İKD2, İKA3, İOIE4, İKN6 ve AİKYT7 olarak etiketlenen eksenler için Levene testi sonuçları, varyans homojenliği varsayımının karşılandığını gösterdi; çünkü p-değerleri 0.05'ten büyüktü.

ANOVA testi sonuçlarına göre, tüm boyutlar için gruplar arasındaki p-değerleri 0.05'ten büyüktü, bu da farklı sınıflar arasındaki yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farkların olmadığını göstermektedir.

Ancak, İOsE5 eksen için, Levene testi istatistiksel olarak anlamlı bir p-değerine ($p = 0.023$) yol açtı, bu da varyans heterojenliğini göstermektedir. Bu nedenle, yerine bir Welch ANOVA testi uygulandı. Welch ANOVA'nın sonuçları, farklı sınıflar arasında yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farkların olmadığını gösterdi ($p = 0.581$), bu da sınıfın bu ekseninde olan yanıtları önemli ölçüde etkilemediğini öne sürmektedir.

Tablo 28. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların sınıfa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	6	5.356	0.499
İKK1-5	60	6	3.601	0.731

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 28, sınıfa atfedilen farklılıkları belirlemek için yabancı örneklemin birinci ekseninde ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtlara yönelik yapılan Ki-Kare testlerinin sonuçlarını göstermektedir.

Sonuçlar, her iki bölüm için de (İKK1-4 ve İKK1-5), p-değerlerinin 0,05'ten büyük olduğunu göstermektedir, sırasıyla 0.499 ve 0.731. Bu, farklı sınıflar arasında yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını düşündürmektedir.

Özetle, Tablolar 27 ve 28'in bulguları, yabancı örnekleme ait yedi eksen sınıfa dayalı yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olmadığını önermektedir.

Yaş: Araştırma, yabancı katılımcıların yedi boyuttaki yanıtları arasındaki istatistiksel farkları belirlemek için yaşın belirleyici faktör olarak kullanıldığı Tek Yönlü ANOVA ve Ki-Kare testlerinden yararlandı. Bu testlerin bulguları Tablolar 29 ila 30'da ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Bahsedilmeye değer ki, ilk eksen olan "İnternet kullanım kalıpları", farklı bir işleme tabi tutuldu: ANOVA testi ilk ifadeler (İKK1-1 ile İKK1-3) için uygulandı, ardından gelen ifadeler (İKK1-4 ve İKK1-5) için Ki-Kare testi uygulandı.

Tablo 29. Yabancı örnekleminde yaşa atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.					
	Levene İstatistik	Sig.		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
İKK1-1	1.257	0.298	Gruplar arasında	6.821	4	1.705	1.462	0.226
			Gruplar İçinde	64.162	55	1.167		
			Toplam	70.983	59			
İKK1-2	1.088	0.371	Gruplar arasında	.517	4	0.129	0.295	0.880
			Gruplar İçinde	24.067	55	0.438		
			Toplam	24.583	59			
İKK1-3	4.084	0.006	Welch ANOVA					
			İstatistik		Df1	Df2	Sig.	
			2.580		4	15.270	0.079	
İKD2	0.440	0.779	Gruplar arasında	1.284	4	0.321	0.407	0.803
			Gruplar İçinde	43.403	55	0.789		
			Toplam	44.686	59			
İKA3	1.670	0.170	Gruplar arasında	0.316	4	0.079	0.361	0.835
			Gruplar İçinde	12.023	55	0.219		
			Toplam	12.339	59			
İOIE4	2.308	0.069	Gruplar arasında	0.128	4	0.032	0.156	0.959
			Gruplar İçinde	11.224	55	0.204		
			Toplam	11.352	59			
İOsE5	1.526	0.207	Gruplar arasında	1.629	4	0.407	1.482	0.220
			Gruplar İçinde	15.106	55	0.275		
			Toplam	16.734	59			
İKN6	0.363	0.834	Gruplar arasında	8.346	4	2.086	2.477	0.055
			Gruplar İçinde	46.319	55	0.842		
			Toplam	54.665	59			
AİKYT7	0.581	0.678	Gruplar arasında	.956	4	0.239	.443	0.777
			Gruplar İçinde	29.706	55	0.540		
			Toplam	30.662	59			

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 29, yabancı örneklemin içinde yaşa dayalı olarak yedi farklı eksenle verilen yanıtlar arasındaki farkları belirlemek için yapılan ANOVA testinin sonuçlarını sunmaktadır. İKK1-1, İKK1-2, İKD2, İKA3, İOIE4, İOsE5, İKN6 ve AİKYT7 olarak etiketlenmiş eksenler için Levene testi sonuçları, varsayımın varyans homojenliğini karşıladığını gösterdi, çünkü p-değerleri 0.05'ten büyüktü.

ANOVA testi sonuçlarına göre, çoğu eksenle gruplar arası p-değerleri 0.05'ten büyük olduğundan, farklı yaş grupları arasındaki yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar

bulunmadığı belirlendi. Ancak, İKK1-3 için Levene testi varyans heterojenliği göstermesine rağmen, Welch ANOVA testi farklı yaş grupları arasında yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmadığını gösterdi ($p = 0.079$).

Önemli bir not olarak, İKN6 için p-değeri anlamlılık düzeyine yakın bir değerdaydı ($p = 0.055$), bu da bir eğilim olabileceğini düşündürmektedir.

Tablo 30. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların yaşa göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	8	8.248	0.410
İKK1-5	60	8	10.714	0.218

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 30, yabancı örneklemin birinci eksenini üzerinde yaşa dayalı olarak ikinci ve üçüncü bölümlere verilen yanıtlar arasındaki farklılıkları belirlemek için yapılan Ki-Kare testlerinin sonuçlarını sunar.

İKK1-4 ve İKK1-5 bölümleri için her ikisi de (sırasıyla 0.410 ve 0.218) 0.05 anlamlılık düzeyinde p-değerleri 0.05'ten büyüktür. Bu, farklı yaş grupları arasında yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olmadığını gösterir.

Kısacası Tablo 29 ve 30'un sonuçları, yabancı örneklemin yedi ekseninin yaşına göre verdiği cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir.

Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması: Araştırmada belirtilen yedi eksenle ilgili yabancı katılımcıların yanıtları arasında herhangi bir istatistiksel farklılığın belirlenmesi için One-way ANOVA ve Ki-Kare testleri kullanıldı. Bu analizlerin sonuçları Tablolar 31 ile 33'te sunulmuştur.

"İnternet Kullanımı Kalıpları"nın ilk eksenini, farklı analitik yöntemlere tabi tutulmuştur: başlangıç segmenti (İKK1-1 ile İKK1-3), bir ANOVA testi kullanılarak analiz edilmiştir, ardından gelen segmentler ise bir Ki-Kare testi ile incelenmiştir (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 31. Yabancı örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına atfedilen yedi eksendeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.					
	Levene İstatistik	Sig.		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
İKK1-1	0.175	0.913	Gruplar arasında	6.960	3	2.320	2.029	0.120
			Gruplar İçinde	64.023	56	1.143		
			Toplam	70.983	59			
İKK1-2	0.749	0.528	Gruplar arasında	0.214	3	0.071	0.164	0.920
			Gruplar İçinde	24.369	56	0.435		
			Toplam	24.583	59			
İKK1-3	1.111	0.352	Gruplar arasında	5.120	3	1.707	1.845	0.150
			Gruplar İçinde	51.813	56	0.925		
			Toplam	56.933	59			
İKD2	0.215	0.886	Gruplar arasında	3.323	3	1.108	1.499	0.225
			Gruplar İçinde	41.364	56	0.739		
			Toplam	44.686	59			
İKA3	2.852	0.045	Welch ANOVA					
			İstatistik	Df1	Df2	Sig.		
			3.129	3	9.270	0.079		
İOIE4	0.742	0.532	Gruplar arasında	.193	3	0.064	0.323	0.809
			Gruplar İçinde	11.159	56	0.199		
			Toplam	11.352	59			
İOsE5	1.432	0.243	Gruplar arasında	.785	3	0.262	0.919	0.438
			Gruplar İçinde	15.949	56	0.285		
			Toplam	16.734	59			
İKN6	0.059	0.981	Gruplar arasında	0.267	3	0.089	0.092	0.964
			Gruplar İçinde	54.398	56	0.971		
			Toplam	54.665	59			
AİKYT7	0.719	0.545	Gruplar arasında	1.015	3	0.338	0.639	0.593
			Gruplar İçinde	29.647	56	0.529		
			Toplam	30.662	59			

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 31, yabancı örnekleminde bir önceki dönemin performans ortalamasına göre yedi eksende yanıtlardaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testinin sonuçlarını göstermektedir. İKK1-1, İKK1-2, İKK1-3, İKD2, İOIE4, İOsE5, İKN6 ve

AIKYT7 için, çoğu boyutta Levene testi sonuçları, homojen varyans varsayımının karşılandığını gösterdi, çünkü p-değerleri 0.05'ten büyüktü.

ANOVA testi sonuçlarına göre, gruplar arasındaki p-değerleri tüm boyutlar için 0.05'ten büyüktü. Bu, farklı performans ortalaması grupları arasında yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olmadığını göstermektedir.

İKA3 için, Levene testi heterojen varyansı göstermesine rağmen, Welch ANOVA testi farklı performans ortalaması grupları arasında yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını gösterdi ($p = 0.079$).

Tablo 32. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların bir önceki dönem başarı ortalamasına göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	6	26.8985	*0.000
İKK1-5	60	6	16.411	*0.012

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 32, yabancı örneklemin, bir önceki dönemin başarı ortalamasına dayalı olarak, birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için gerçekleştirilen Ki-Kare testlerinin sonuçlarını sunar.

Her iki bölüm için (İKK1-4 ve İKK1-5), p-değerleri 0.000 ve 0.012 olarak belirlenmiştir. Bu, farklı başarı ortalaması grupları arasında yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı farkların olduğunu gösterir, ve bu farklar 0.05 anlamlılık düzeyinde belirgin olarak kabul edilir.

Özetle, bulgular, yabancı örneklemin bir önceki dönemin başarı ortalamasına atfedilen çoğu ekseninde yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olmadığını göstermektedir, İKK1-4 ve İKK1-5 hariç.

Tablo 33. Yabancı örnekleminde bir önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak İKK1-4 ve İKK1-5 eksenlerine verilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için post hoc testi.

Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması	Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması	T-testi	
		İKK1-4 Sig.	İKK1-5 Sig.
40-60	60-70	-	-
	70-80	*0.001	*0.000
	80-90	*0.000	*0.000
	90-100	*0.000	*0.000
60-70	40-60	-	-
	70-80	-	-
	80-90	-	-
	90-100	-	-
70-80	40-60	*0.001	*0.000
	60-70	-	-
	80-90	0.178	0.344
	90-100	0.312	0.358
80-90	40-60	*0.000	*0.000
	60-70	-	-
	70-80	0.178	0.344
	90-100	0.582	0.989
90-100	40-60	*0.000	*0.000
	60-70	-	-
	70-80	0.312	0.358
	80-90	0.582	0.989

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 33, yabancı öğrenciler örnekleminin bir önceki dönem başarı ortalamasına bağlı olarak İKK1-4 ve İKK1-5 eksenlerindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için yapılan bir post hoc testinin sonuçlarını sunmaktadır.

Tablodaki bulgulara göre, her bir bir önceki dönem başarı ortalaması aralığında İKK1-4 ve İKK1-5 eksenlerinde önemli farklılıklar tespit edilmiştir. Örneğin, bir önceki dönem 40-60 arası başarı ortalamasına sahip gruplar ile 70-80, 80-90 ve 90-100 başarı ortalaması aralıklarına sahip gruplar arasında hem İKK1-4 hem de İKK1-5 eksenlerinde anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir (0.001, 0.000, 0.000 ve 0.000 sırasıyla p-değerleri ile).

Bu sonuçlar, daha yüksek başarı ortalamalarına sahip grupların, daha düşük başarı ortalamalarına sahip gruplardan farklı yanıtlar verme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu durum, eğitim başarı düzeyinin internet kullanımı desenleri ve internet kullanımı ortamı üzerindeki etkisini vurgular.

Ailenin Aylık Geliri: Araştırmada belirlenen yedi boyutla ilişkilendirilen yabancı katılımcıların yanıtları arasındaki istatistiksel farklılıkları belirlemek için Bir Yönlü ANOVA ve Ki-kare analizleri kullanıldı. Bu analizlerin sonuçları Tablolar 34 ila 35'te sunulmuştur.

Dikkate değer bir nokta, "İnternet Kullanımı Desenleri" bölümünün ilk ekseninin farklı analitik işlemlere tabi tutulmuş olmasıdır: İlk segment (İKK1-1'den İKK1-3'e kadar olan) ANOVA testine tabi tutulurken, sonraki segmentler ise bir ki-kare testi ile incelendi (İKK1-4 ve İKK1-5).

Tablo 34. Yabancı örnekleminde ailenin aylık gelirine atfedilen yedi eksenindeki yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için ANOVA testi.

Eksen	Varyansların Homojenliği Testi		ANOVA testi.					
	Levene İstatistik	Sig.		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
İKK1-1	1.413	0.242	Gruplar arasında	7.813	4	1.953	1.701	0.163
			Gruplar İçinde	63.170	55	1.149		
			Toplam	70.983	59			
İKK1-2	2.501	0.053	Gruplar arasında	0.988	4	0.247	0.576	0.681
			Gruplar İçinde	23.595	55	0.429		
			Toplam	24.583	59			
İKK1-3	3.493	0.013	Welch ANOVA					
			İstatistik		Df1	Df2		Sig.
			2.222		4	18.807		0.106
İKD2	0.369	0.829	Gruplar arasında	2.719	4	0.680	0.891	0.476
			Gruplar İçinde	41.968	55	0.763		
			Toplam	44.686	59			
İKA3	0.803	0.528	Gruplar arasında	0.236	4	0.059	0.269	0.897
			Gruplar İçinde	12.102	55	0.220		
			Toplam	12.339	59			
İOİE4	0.840	0.506	Gruplar arasında	0.540	4	0.135	0.686	0.604
			Gruplar İçinde	10.812	55	0.197		
			Toplam	11.352	59			
İOsE5	0.389	0.816	Gruplar arasında	0.284	4	0.071	0.237	0.916
			Gruplar İçinde	16.451	55	0.299		
			Toplam	16.734	59			
İKN6	1.129	0.352	Gruplar arasında	1.605	4	0.401	0.416	0.796
			Gruplar İçinde	53.060	55	0.965		
			Toplam	54.665	59			
AİKYT7	0.365	0.832	Gruplar arasında	1.618	4	0.404	0.766	0.552
			Gruplar İçinde	29.044	55	0.528		
			Toplam	30.662	59			

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 34'te yabancı öğrencilerden oluşan bir örnekleme ailenin aylık geliriyle bağlantılı yedi eksendeki yanıtlardaki eşitsizlikleri tespit etmek için yürütülen ANOVA testinin sonuçları sunulmaktadır.

Levene testi sonuçlarına göre İKK1-3 ($p=0.013$) hariç tüm eksenler gruplar arasında homojenlik gösterdi ($p>0.05$). Benzer şekilde ANOVA ve Welch ANOVA testlerinin sonuçları da gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını gösterdi ($p > 0.05$). Bu, ailenin aylık gelirinin tüm çalışma eksenlerinde gruplar arasında önemli ölçüde farklılık göstermediğini göstermektedir.

Tablo 35. Yabancı örnekleminde birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtların ailenin aylık gelirin'e göre farklılıklarını belirlemek amacıyla örneklem için Ki-Kare testi.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	60	8	12.123	0.146
İKK1-5	60	8	12.858	0.117

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 35, bir örneklemin birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtlar arasındaki ailenin aylık gelirin'e göre farklılıkları belirlemek amacıyla Ki-Kare testinin sonuçlarını sunmaktadır.

Tablonun sonuçlarına göre, her iki eksen için de Ki-Kare testi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0.05$). Bu, ailenin aylık gelirin'e göre birinci eksenin ikinci ve üçüncü bölümlerine verilen yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığını göstermektedir.

Bu bulgular, bu çalışmada incelenen tüm eksiklerde ailenin aylık gelirinin yanıtları etkilemediğini göstermektedir. Dolayısıyla, aile gelir düzeyi, öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşlerinde belirleyici bir faktör olarak görülmemektedir.

2. Yabancı gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?

Yabancı öğrenci örneğinin internet kullanım alışkanlıklarını belirlemek için aritmetik ortalama, frekans ve yüzdelere gibi istatistiksel yöntemler kullanıldı (Tablolar 36-37).

Tablo 36. Yabancı gençlerinin "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar, akıllı telefon ve iPad / Tablet" sorularına verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Eksen	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
IKK1-1	2.98	1.097	1.203	2	Orta
IKK1-2	4.58	0.645	0.417	1	Yüksek
IKK1-3	2.47	0.982	0.965	3	Orta
Toplam	3.343	0.908	0.862		Orta

Tablo 37. Yabancı gençlerinin interneti kullandıkları süre ve interneti kullandıkları ortamlar sıklığı.

Ölçek	IKK1-4		Ölçek	IKK1-5	
	Sıklık	%		Sıklık	%
1 saatten az	0	0	Evden	38	63.3
1-3 saat	25	41.7	İnternet kafeden	0	0
4-6 saat	25	41.7	Okuldan	0	0
7-9 saat	10	16.7	Cep Telefonumdan	14	23.3
10-12 saat	0	0	Tek bir yerden belirtilmemiş	8	13.3
12 saat ve üstü	0	0			
Toplam	60	100.0	Toplam	60	100.0

Tablo 36, "İnternete erişim için kullandığım yöntem: Bilgisayar, akıllı telefon ve iPad / Tablet" ifadesi için "Orta" puanların 4.58 ile 2.47 arasında değiştiğini, genel ortalamanın ise 3.343 olduğunu göstermektedir, bu da orta düzeyde bir durumu işaret etmektedir. "İnternete erişim için kullandığım yöntem: akıllı telefon" ifadesi en yüksek ortalama puanı olan 4.58'i kaydederken standart sapması 0.645 olarak hesaplanmıştır. Buna karşılık, "İnternete erişim için kullandığım yöntem: Bilgisayar" ifadesi 2.98 ortalama puanını ve 1.097 standart sapmasını göstermektedir. Benzer şekilde, "İnternete erişim için kullandığım yöntem: iPad / Tablet" ifadesi en düşük ortalama puanı olan 2.47'yi ve 0.982 standart sapmasını sergilemektedir.

Ayrıca, Tablo 37'deki frekans ve yüzde verileri, en yaygın sıklık oranının %41.7 ile 1-3 saat aralığında olduğunu göstermektedir. Bunu %41.7 ile 4-6 saat ve %16.7 ile 7-9 saat takip etmektedir. Daha uzun sürelerde internet kullanımına ilişkin sıklık oranları daha düşüktür, bu da gençlerin genellikle orta düzeyde bir internet kullanımı gerçekleştirdiğini, ancak bazılarının uzun sürelerle kullandığını göstermektedir. IKK1-5'e gelince, gençlerin interneti kullandıkları ortamları değerlendiren bu ölçekte en yüksek sıklık oranı evden (%63.3)

gelmektedir. Bunu mobil telefonla (%23.3) kullanım takip etmektedir. Diğer ortamlarda kullanım sıklığı oldukça düşük veya hiç bulunmamaktadır.

Özetle, yabancı gençler genellikle internete erişim için akıllı telefonları kullanmakta, kullanım süreleri genellikle 1-3 ile 4-6 saat arasında değişmekte ve internet erişimi çoğunlukla evde gerçekleşmektedir.

3. Yabancı gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?

Bu soruya yanıt olarak, yabancı katılımcıların ikinci ekseninde "Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar" ilişkin yanıtlarını değerlendirmek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. Tablo 38 bu sonuçları göstermektedir.

Tablo 38. Yabancı gençlerinin “Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKD2-1	3.77	0.909	0.826	1	Yüksek
İKD2-2	3.53	0.999	0.999	2	Orta
İKD2-3	2.98	1.269	1.610	4	Orta
İKD2-4	3.43	1.395	1.945	3	Orta
İKD2-5	2.93	1.300	1.690	5	Orta
İKD2-6	2.62	1.250	1.562	8	Orta
İKD2-7	2.88	1.451	2.105	6	Orta
İKD2-8	2.82	1.282	1.644	7	Orta
Toplam	3.12	1.232	1.548		Orta

Tablo 38'den görüleceği üzere, yabancı gençler arasında internet kullanımı için “Orta” puanlar 3.77 ile 2.62 arasında değişmektedir ve eksene ilişkin genel ortalama puan 3.12'dir, bu da orta düzeyde olduğunu göstermektedir. "Psikolojik olarak rahat olduğumda" ifadesi en yüksek ortalama puanı olan 3.77'yi ve 0.909 standart sapmayı elde etti. Bununla birlikte, yedinci ifade olan "Hayal kırıklığına uğradığımda," 2.62 en düşük ortalama puanı ve 1.250 standart sapmayı elde etti.

Bu, yabancı gençlerin genellikle olumsuz psikolojik durumlarda ve hayal kırıklığı yaşadıklarında interneti kullanmaktan kaçındıkları anlamına gelir.

4. Yabancı gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?

Bu soruyu ele almak için, çalışma örneğinin yanıtlarını belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. "İnternet kullanma amacı" üçüncü eksenine yanıtları belirlemek için kullanılan bu bulguları aşağıdaki tablo 39 göstermektedir.

Tablo 39. Yabancı gençlerinin "İnterneti kullanma amacı" sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKA3-9	3.25	0.895	0.801	6	Orta
İKA3-10	3.55	0.891	0.794	5	Orta
İKA3-11	3.55	0.872	0.760	5	Orta
İKA3-12	3.70	0.926	0.858	4	Yüksek
İKA3-13	3.25	1.174	1.377	6	Orta
İKA3-14	1.42	0.591	0.349	9	Düşük
İKA3-15	2.85	1.376	1.892	8	Orta
İKA3-16	4.27	0.778	0.606	3	Yüksek
İKA3-17	4.35	0.732	0.536	2	Yüksek
İKA3-18	3.20	1.260	1.586	7	Orta
İKA3-19	4.43	0.789	0.623	1	Yüksek
Toplam	3.44	0.935	0.926		Orta

Tablo 39'da sunulan bulgular, yabancı gençlerin interneti kullanma nedenlerindeki farklılıkları ortaya koyuyor. Farklı ifadelerde "Orta" puanlar arasında 1.42 ile 4.43 arasında değişen bir yayılma görülüyor. Tüm ifadeler için toplam ortalama puan 3.44'tür, bu da bu motivasyonlara orta düzeyde bir önem atfedildiğini göstermektedir.

İfadeler arasında, " Reklam ürünlerinin tanıtımı " ile ilgili olan İKA3-14 ifadesi, 1.42'lik en düşük ortalama puanı almıştır ve bununla birlikte 0.591 standart sapma bulunmaktadır. Bu, bu belirli motivasyona göre göreceli olarak daha az önem atandığını göstermektedir. Buna karşılık, "Sosyal paylaşım sitelerine bağlanmak (örneğin Facebook/Twitter gibi)" ile ilgili olan İKA3-19 ifadesi, 4.432'lik en yüksek ortalama puanı almıştır ve bununla birlikte 0.789 standart sapma bulunmaktadır, bu da bu motivasyona daha büyük bir önem atandığını göstermektedir.

Genel olarak, bulgular, yabancı gençlerin diğer hedeflerin önüne sosyal ağları önceliklendirdiğini ve ürün reklamlarına daha az ilgi gösterdiğini göstermektedir.

5. İnternetin Yabancı gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?

Bu soruya yanıt olarak, çalışma örneğinin yanıtlarını belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. "İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri" beşinci eksen için bu bulguları gösteren Tablo 40'tır.

Tablo 40. Yabancı gençlerinin "İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri" sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İOIE4-20	3.53	1.113	1.236	10	Orta
İOIE4-21	3.15	0.936	0.875	12	Orta
İOIE4-22	3.03	0.938	0.880	13	Orta
İOIE4-23	2.53	0.911	0.829	15	Orta
İOIE4-24	4.23	0.789	0.623	6	Yüksek
İOIE4-25	4.42	0.787	0.620	2	Yüksek
İOIE4-26	4.28	0.761	0.579	5	Yüksek
İOIE4-27	4.32	0.770	0.593	3	Yüksek
İOIE4-28	3.48	1.255	1.576	11	Orta
İOIE4-29	4.08	1.094	1.196	7	Yüksek
İOIE4-30	4.30	0.766	0.586	4	Yüksek
İOIE4-31	2.85	1.205	1.452	14	Orta
İOIE4-32	4.45	0.790	0.625	1	Yüksek
İOIE4-33	3.72	1.415	2.003	9	Yüksek
İOIE4-34	3.75	0.932	0.869	8	Yüksek
İOIE4-35	1.87	0.747	0.558	16	Düşük
İOIE4-36	1.70	0.809	0.654	17	Düşük
Toplam	3.51	0.942	0.927		Orta

Tablo 40'taki sonuçlar, farklı ifadeler arasındaki ortalama puanların 1.70 ila 4.45 arasındaki aralıkla gösterdiği gibi, İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkilerinde çeşitlilik olduğunu göstermektedir. Tüm ifadeler için genel ortalama puan 3.51'dir, bu da bu eksene "Orta" bir önem düzeyi atandığını göstermektedir.

İfadeler arasında, "Planladığının dışında fazladan bir dakika bile interneti kullanmıyorum" anlamına gelen İOIE4-36, 1.70'lik en düşük ortalama puanı ve 0.809 standart sapmasıyla almıştır. Bu, bu belirli yönün göreceli olarak daha az öneme sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşılık, "Facebook, Twitter, ve YouTube vb gibi sosyal medya sitelerine göz atmam için interneti kullanıyorum" ile ilişkili İOIE4-32 ifadesi, 4.45'lik en yüksek ortalama puanı ve 0.790 standart sapmasıyla almıştır, bu da bu ifadeye daha fazla vurgu yapıldığını göstermektedir.

Genel olarak, bulgular, ergenlerin interneti sosyal medya sitelerini gezinmek için kullanmaya önem verdiğini, planlanan internet kullanım sürelerine bağlı kalmak konusunda ise daha az endişe duyduklarını öne sürmektedir.

6. *İnternetin Yabancı gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?*

Bu soruyu yanıtlamak için, çalışma örneğinin yanıtlarını belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. "Ergenler üzerinde internetin olumsuz etkileri" olarak beşinci eksenin yanıtlarını belirlemek için Tablo 41 sonuçları göstermektedir:

Tablo 41. Yabancı gençlerinin "İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri" sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İOsE5-37	3.78	1.010	1.020	1	Yüksek
İOsE5-38	2.95	1.199	1.438	5	Orta
İOsE5-39	2.17	1.251	1.565	11	Düşük
İOsE5-40	1.90	1.003	1.007	12	Düşük
İOsE5-41	3.45	1.307	1.709	2	Orta
İOsE5-42	1.27	0.446	0.199	19	Düşük
İOsE5-43	1.43	0.698	0.487	17	Düşük
İOsE5-44	1.50	0.676	0.458	16	Düşük
İOsE5-45	2.63	1.365	1.863	6	Orta
İOsE5-46	2.35	1.205	1.452	9	Düşük
İOsE5-47	3.32	1.321	1.745	3	Orta
İOsE5-48	1.30	0.462	0.214	18	Düşük
İOsE5-49	1.58	0.829	0.688	15	Düşük
İOsE5-50	1.67	0.816	0.667	14	Düşük
İOsE5-51	1.83	1.181	1.395	13	Düşük
İOsE5-52	2.23	1.254	1.572	10	Düşük
İOsE5-53	3.32	1.334	1.779	3	Orta
İOsE5-54	2.40	1.045	1.092	7	Orta
İOsE5-55	2.38	1.236	1.529	8	Orta
İOsE5-56	3.27	1.364	1.860	4	Orta
Toplam	2.34	1.050	1.187		Orta

Tablo 41'deki bulgular, farklı ifadeler arasında değişen ortalama puanların 1.27 ile 3.78 arasında olmasıyla internetin ergenler üzerindeki olumsuz etkilerindeki varyasyonları göstermektedir. Tüm ifadeler için toplam ortalama puan 2.34'tür ve bu duruma ilişkin "Orta" düzeyde bir önem düzeyini işaret etmektedir.

İfadeler arasında, " Tanımadığım kişiler tarafından internette tacize uğruyorum" olarak ilişkilendirilen İOsE5-42 en düşük ortalama puanı (1.27) almıştır ve standart sapması 0.446'dır. Bu, bu belirli konuya göre nispeten daha düşük bir önem atfedildiğini göstermektedir. Buna karşılık, "İnternet kullanarak zaman kaybetmek" olan İOsE5-37 ifadesi, en yüksek ortalama puanı (3.78) ve 1.010 standart sapmayı alarak bu ifadeye daha fazla vurgu yapıldığını göstermektedir.

Genel olarak, sonuçlar, ergenlerin internet kullanımıyla ilişkilendirilen çeşitli olumsuz etkileri fark ettiklerini, bu etkilerin tanımadıkları kişiler tarafından tacize uğramaktan zaman

kaybına kadar değiştiğini göstermektedir. İnternet üzerinde zaman kaybetme endişeleri ön plana çıkarken, bilinmeyen kişiler tarafından evrimii tacize ilişkin konulara nispeten daha az vurgu yapılmaktadır.

7. Yabancı gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?

Bu soruyu cevaplamak için, araştırma örneğinin altıncı eksen olan "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları"na verdiği yanıtların ortalamaları ve standart sapmaları kullanıldı. Tablo 42 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 42. Yabancı gençlerinin "İnterneti kullanmanın bazı nedenleri" sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
İKN6-57	1.95	1.141	1.303	5	Düşük
İKN6-58	1.83	1.122	1.260	6	Düşük
İKN6-59	2.17	1.317	1.734	4	Düşük
İKN6-60	2.43	1.280	1.640	3	Orta
İKN6-61	2.50	1.321	1.746	1	Orta
İKN6-62	2.48	1.384	1.915	2	Orta
Toplam	2.23	1.261	1.600		Düşük

Tablo 42, yabancı gençlerin interneti kullanma nedenlerine ilişkin verdikleri yanıtların aritmetik ortalamalarını ve standart sapmalarını göstermektedir. İKN6 için ortalama puanlar 2.50 ile 1.83 arasında değişmekte olup, genel ortalama puan 2.71'dir. İKN6 eksenindeki standart sapma 2.23'tür, bu da yanıtlar arasında göreceli olarak "Düşük" bir değişkenlik düzeyi olduğunu göstermektedir. Bu, yabancı gençler arasında internet kullanımı nedenlerinde belirli bir çeşitlilik olduğunu göstermekle birlikte, bu nedenlere atfedilen genel önem düzeyinin göreceli olarak düşük olduğunu göstermektedir.

İKN6-57, 58 ve 59 ifadelerine verilen yanıtlar "düşük" olarak sınıflandırılmıştır, bu da göreceli olarak daha düşük ortalama puanlar anlamına gelir. Örneğin, İKN6-58 ifadesi, " İnternette, diğer ortamlara göre daha kolay ilişki kuruyorum," 1.83'lk en düşük ortalama puanı almıştı ve bununla birlikte 1.122 standart sapma bulunmaktadır.

Buna karşılık, İKN6-60, 61 ve 62 ifadelerine verilen yanıtlar "Ortalama" olarak etiketlenmiştir, bu da ortalama puanların ve standart sapmaların orta düzeyde olduğunu gösterir. Bu ifadeler arasında, " İnternet yoluyla iletişim kurmayı, yüz yüze iletişim kurmaya tercih ediyorum," şeklindeki İKN6-61 ifadesi 2.50'lik en yüksek ortalama puanı almıştı ve bununla birlikte 1.321 standart sapma bulunmaktadır.

Özetle, yabancı gençler interneti kullanma motivasyonlarında çeşitlilik sergilemektedir, ortalama değerler farklı boyutlarda orta ila düşük arasında değişmektedir. Genel olarak, ortalama puanlar bu nedenlere atfedilen önemin göreceli olarak düşük olduğunu göstermektedir. Bu durum, yabancı gençler arasında geleneksel yüz yüze iletişim yöntemleri yerine çevrimiçi iletişim ve etkileşim tercihinin vurgular.

8. *Yabancı ailelerin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?*

Bu soruya cevap olarak, çalışma örneğinin yedinci eksene, "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının İnternet kullanımına ilişkin tutumu"na verdikleri cevapları belirlemek için ortalama ve standart sapmalar kullanıldı. Tablo 43 bu sonuçları göstermektedir.

Tablo 43. Yabancı gençlerinin “Ailenin kullanıma yönelik tutumu” sorusuna verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları.

Açıklama	Ortalama	SS	Varyans	Sıralama	Takdir
AİKYT7-63	1.43	0.647	0.419	9	Düşük
AİKYT7-64	2.20	1.299	1.688	7	Düşük
AİKYT7-65	3.68	1.347	1.813	2	Yüksek
AİKYT7-66	2.20	1.205	1.451	7	Düşük
AİKYT7-67	2.63	1.402	1.965	5	Orta
AİKYT7-68	2.33	1.457	2.124	6	Düşük
AİKYT7-69	2.00	1.390	1.932	8	Düşük
AİKYT7-70	3.83	1.291	1.667	1	Yüksek
AİKYT7-71	3.58	1.239	1.535	3	Orta
AİKYT7-72	3.22	1.290	1.664	4	Orta
Toplam	2.71	1.257	1.626		Orta

Tablo 43, AİKYT7'nin ortalamalarını göstermektedir ve bu değerler 3.83 ile 1.43 arasında değişmektedir. Tüm eksenlerdeki standart sapma 1.257'dir, bu da “Orta” düzeyde bir tepki gösterdiğini göstermektedir.

Açıklamalara gelince, 70. açıklama, "İnterneti kullanırken bir sorunla veya tacizle karşılaşsam, ailem uygun önlemleri almama yardım eder," 3.83'lük en yüksek ortalama puanı ve 1.291'lik bir standart sapmayla almıştır. Tersine, 63. açıklama, "Ailem sadece onlar yanımdayken internette gezinmeme izin veriyor," 1.43'lük en düşük ortalama puanı ve 0.647'lik bir standart sapmayla almıştır.

Özetle, ailelerin internet kullanımına yönelik tutumlarına ilişkin yanıtlar farklı boyutlarda değişmektedir ve bu yanıtlar yüksekten düşüğe kadar değişmektedir. Yabancı katılımcılar genellikle, internet kullanırken sorunlarla karşılaşırlarsa ailelerinin müdahale

ettiğini, uygun önlemleri almalarına yardımcı olduğunu ve onlar yanlarında olmadığında interneti kullanmaları için izin vermektedirler.

3.2.3. Soruların üçüncü bölümünün yanıtları

SC: Yabancı öğrencilerle Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına bakış açıları arasında büyük bir fark var mı?

Araştırma sorularının üçüncü bölümü, yabancı öğrencilerin ve Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açıları arasındaki potansiyel farklılıkları inceleyen bir araştırmayı kapsamaktadır.

Tablo 44. Yabancı öğrenciler ile Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açılarını karşılaştırmak için yapılan T-testi sonuçları.

Eksen	Uyruk	N	Ortalama	SS	Levene'nin varyansların		T-testi		
					Eşitliği Testi		T	df	Sig.
					F	Sig.			
İKK1-1	Türk	60	2.47	0.982	0.579	0.448	-2.718	118	*0.008
	Yabancı	60	2.98	1.097					
İKK1-2	Türk	60	4.32	0.792	6.110	0.015	-2.022	113.400	*0.046
	Yabancı	60	4.58	0.645					
İKK1-3	Türk	60	2.35	1.273	4.335	0.040	-0.562	110.862	0.575
	Yabancı	60	2.47	0.982					
İKD2	Türk	60	3.2313	0.91764	0.031	0.861	0.676	118	0.500
	Yabancı	60	3.1208	0.87029					
İKA3	Türk	60	3.2561	0.54609	0.863	0.355	-1.977	118	0.050
	Yabancı	60	3.4379	0.45731					
İOIE4	Türk	60	3.1922	0.41196	0.052	0.819	-4.114	118	*0.000
	Yabancı	60	3.5118	0.43863					
İOsE5	Türk	60	2.4000	0.61802	1.334	0.250	0.601	118	0.549
	Yabancı	60	2.3367	0.53257					
İKN6	Türk	60	2.5889	1.19102	5.543	0.020	1.827	113.025	0.070
	Yabancı	60	2.2278	0.96256					
AİKYT7	Türk	60	2.4733	1.05411	15.162	0.000	-1.446	104.284	0.151
	Yabancı	60	2.7117	0.72090					

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Bu soruyu yanıtlamak için, tüm kategoriler için bağımsız örneklem T-testi kullanıldı, ancak birinci kategorinin ikinci ve üçüncü bölümleri, ki-kare kullanılarak analiz edildi. Bu bulguları Tablolar 44 ve 45 sunmaktadır.

Tablo 44'ün sonuçları, yabancı öğrencilerle Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açılarının karşılaştırılmasını göstermektedir. İki grubun farklı eksenlerdeki potansiyel farklılıklarını keşfetmek için bir dizi t-testi gerçekleştirildi.

İlk olarak, internet kullanım alışkanlıkları ile ilgili ilk eksen incelediğimizde (KK1-1) "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar", Türk öğrencilerinin ortalama puanının 2.47, standart sapmasının ise 0.982 olduğu görülmektedir, yabancı öğrenciler ise biraz daha yüksek bir ortalama puan olan 2.98 bildirmiştir. Hesaplanan t-testi istatistiği 118 serbestlik derecesiyle -2.718 olarak hesaplanmış ve anlamlılık düzeyi (p-değeri) 0.008 olarak bulunmuştur. Bu düşük p-değeri, Türk ve yabancı öğrencilerin ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. İKK1-2'ye geçtiğimizde, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: akıllı telefon" ifadesini keşfeden eksen, Türk öğrencilerinin ortalama puanının 4.32, standart sapmasının ise 0.792 olduğunu, yabancı öğrencilerin ise biraz daha yüksek bir ortalama puan olan 4.58 bildirdiğini görüyoruz. Hesaplanan t-testi istatistiği 113.400 serbestlik derecesiyle -2.022 olarak hesaplanmış ve anlamlılık düzeyi (p-değeri) 0.046 olarak bulunmuştur. Yine, bu Türk ve yabancı öğrencilerin ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Türk öğrencilerin akıllı telefon ve bilgisayar kullanımı, yabancı öğrencilere göre daha az gibi görünmektedir.

İKA3 için yapılan t-testi sonucunda varyansların eşitliği için Levene'nin testi 0.863 değerini, anlamlılık düzeyi 0.355 olan bir sonuçla raporlamıştır, bu da eşit varyansların varsayımının karşılandığını göstermektedir. Bu eksen de t-testi gerçekleştirildiğinde, hesaplanan t-değeri 118 serbestlik derecesiyle -1.977 ve anlamlılık düzeyi 0.050 olarak hesaplanmıştır. Bu, internet kullanım amacı açısından Türk öğrencilerin ortalama puanları ile yabancı öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Türk öğrenciler arasında İOIE4 için yapılan t-testi sonucunda birkaç önemli görüş ortaya çıkmaktadır. İlk olarak, İOIE4 eksenindeki Türk öğrencilerin ortalama puanı 3.1922, standart sapması nispeten düşük olan 0.41196 iken, yabancı öğrencilerin İOIE4 eksenindeki ortalama puanı 3.5118, standart sapması 0.43863 olarak bildirilmiştir. İkinci olarak, varyansların eşitliği için Levene'nin testi 0.052 değerini, anlamlılık düzeyi 0.819 olan bir sonuçla raporlamıştır, bu da eşit varyansların varsayımının karşılandığını göstermektedir. Ancak, bu sonucun en önemli yönü t-testi istatistiğidir; bu, 118 serbestlik derecesiyle -4.114 olarak hesaplanmış ve anlamlılık düzeyi (p-değeri) 0.001'den az olan bir değerdir (0.000 olarak belirtilmiştir). Bu son derece düşük p-değeri, Türk öğrencilerin İOIE4 üzerindeki

ortalama puanları ile yabancı öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir.

Pratikte, bu sonuç, Türk öğrencilerin internetin olumlu etkilerine ilişkin algılarının, yabancı öğrencilere göre önemli ölçüde farklı olduğunu göstermektedir. Negatif t-değeri (-4.114), Türk öğrencilerin İOIE4'teki ortalama puanlarının yabancı öğrencilere göre önemli ölçüde daha düşük olduğunu göstermektedir. Bu, Türk öğrencilerin internet kullanımıyla ilişkilendirilen olumlu etkilerin daha az algılanabileceğini ima etmektedir.

İKK1-3, İKD2, İKA3, İOsE5, İKN6 ve AİKYT7 eksenleri için, Türk ve yabancı öğrenciler arasındaki ortalama puan farkı, göreceli olarak yüksek p-değerleri ile istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Tablo 45. Yabancı öğrenciler ile Türk öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açılarını karşılaştırmak için yapılan Ki-Kare sonuçları.

Eksen	N	df	Olasılık Oranı	Sig.
İKK1-4	120	5	24.911	0.000
Eksen	N	df	Pearson Ki-Kare	Sig.
İKK1-5	120	2	2.719	0.257

*Anlamlılık düzeyi (<0.05) dahilinde, yani istatistiksel olarak anlamlı farklar var.

Tablo 45'teki sonuçlar, yabancı öğrenciler ile Türk öğrenciler arasında internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin bakış açılarının karşılaştırılmasında kullanılan Ki-Kare testi sonuçlarını göstermektedir.

İlk olarak, İKK1-4 eksenine odaklanarak ve "Günlük İnternette Geçirdiğim Süresi" ifadesini analiz ederek, Ki-Kare testi 120 gözlem ve 5 serbestlik derecesi temelinde 24.911 olasılık oranı ve 0.000 anlamlılık düzeyi sağladı. Bu sonuç, yabancı ve Türk öğrenciler arasında günlük internette geçirdiğim süreleri açısından önemli farklılıklar olduğunu göstermektedir.

İKK1-5 eksenine geçiş yaparak, "Kullanım Ortamı" kavramını keşfediyoruz. Bu eksen için yapılan Pearson Ki-Kare testi sonucunda, 120 gözlem ve 2 serbestlik derecesi dikkate alınarak 2.719 Pearson Ki-Kare değeri ve 0.257 anlamlılık düzeyi elde edildi. Bu bulgu, yabancı ve Türk öğrenciler arasında internet kullanım ortamlarında farklılıklar olmadığını öne sürmektedir.

Genel olarak bu sonuçlar, Türk ve yabancı öğrenciler arasında internet kullanım alışkanlıkları ve aile durumları açısından genel benzerlikler olduğunu ancak Türk öğrencilerin bilgisayar ve akıllı telefon kullanma olasılıklarının yabancı öğrencilere göre daha az olduğunu göstermektedir. Türk öğrencilerin internetin olumlu etkilerine ilişkin algılarının yabancı

öğrencilere göre çok daha düşük olduğu, günlük internet kullanım süresi açısından Türk ve yabancı öğrenciler arasında anlamlı farklar olduğu ve iki grup arasında kullanım ortamı açısından fark olmadığı kaydedildi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde çalışmadan elde edilen sonuçlar gruplar arası karşılaştırmalı olarak tartışılmaktadır. Bu bölüm dört ana segmente ayrılmıştır. İlk olarak, çalışma gruplarının demografik özelliklerini detaylı bir şekilde incelenmekte ve ardından Türk öğrenci alt grubuyla ilgili bulgular tartışılmaktadır. Bunun ardından, yabancı öğrenci grubundan elde edilen sonuçlar tartışılmaktadır. Son olarak, bu iki alt grubun karşılaştırmalı analizinden elde edilen bulguları tartışılmaktadır.

4.1. Araştırma örnekleminin demografik özelliklerinin tartışılması

Tablo No. 2'de sunulan demografik bulgular, Türk ve yabancı grupların çeşitli demografik özelliklerinin dağılımını göstermektedir. Bu tablodan elde edilen önemli gözlemler şunlardır:

İlk olarak, katılımcıların cinsiyet dağılımını incelediğimizde Türk ve yabancı öğrenciler arasında dengeli bir temsil görülmektedir. Bu da cinsiyetler arası araştırma bulgularının genelleştirilebilirliğini artırır, toplumda erkek ve kız öğrencilerin eşit temsil edildiğini öne sürer. Her iki gruptan erkek ve kızların karşılaştırılabilir bir örneğinin sağlanması için çaba harcanmış, internet ve ailevi tutumlar açısından her cinsiyetin farklı ihtiyaçlarını tanıyarak, bu ihtiyaçları karşılamak için özel stratejiler ve yönergelerin oluşturulması kolaylaştırılmıştır.

Sınıf ile ilgili olarak, demografik sonuçlar, çalışma tarafından belirlenen tüm sınıf seviyelerinden öğrencilerin katılımını göstermiş. Genel örnekte dokuzuncu sınıf (%35.83) ve on ikinci sınıf (%34.17) için yakın yüzdeler elde edilmiştir.

Benzer şekilde, yaş dağılımı, öğrencilerin çoğunluğunun (%30) 14 yaş grubuna, (%26.67) ise 17 yaş grubuna ait olduğunu göstermektedir.

Sınıflar arasındaki oranlar ve karşılık gelen yaşlar arasındaki farklılık, veri toplamanın 2024 yılı başındaki zamanlamasına bağlanmaktadır; burada bazı öğrenciler, doğum tarihlerinin yılın ilerleyen zamanlarına denk gelmesi nedeniyle daha genç olabilir.

Ayrıca, önceki dönemin ortalama başarısının incelenmesi, çoğu öğrenci arasında yüksek düzeyde akademik başarıyı vurgulamıştır (30.83%), özellikle yabancı öğrenciler arasında belirgin bir şekilde görülmüştür. Bu, Türk ve yabancı ailelerin çocuklarının akademik başarısını artırmaya ve eğitimsel hedeflerini gerçekleştirmeye verdiği önemi vurgular.

Türk ve yabancı öğrenciler arasında ailelerin aylık gelir kategorisinde önemli farklılıklar gözlemlenmektedir, çoğunlukla Türk örneğinin 12,000-30,000 gelir kategorisine, yabancı öğrencilerin ise 60,000 ve üzeri gelir kategorisine ait olduğu görülmektedir. Bu farklılık, aileler arasındaki gelir seviyelerindeki değişkenliği yansıtarak, sosyal ve ekonomik çeşitliliği işaret eder. Buna katkıda bulunan faktörler arasında, örneğin özel okul olması ve yabancıların yurtdışında yaşarken çocuklarını özel kurumlara kaydetmeleri konusunda düşük gelirli olanların karşılaştığı zorluklar yer alır.

Son olarak, yabancı öğrenci katılımcıları arasındaki uluslararası dağılımın analizi, farklı kültürel geçmişleri temsil eden bireylerin katılımıyla öğrenci gruplarının çeşitliliğini ortaya koymuştur. Libyalı öğrenciler en yüksek yüzdeye sahipken (%26), Cezayirli ve Mısırlı öğrenciler en az düzeyde (%7) temsil edilmektedir. Bu sonuçlar, ilgili ülkelerin siyasi istikrarı ve ailelerin belirli iş yerleri ile olan bağlantılar gibi faktörlerden etkilenebilir.

4.2. Türk öğrenci örneğinin sonuçlarının tartışılması

4.2.1. "Türk öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, sınıf, yaş, bir önceki dönem başarı ortalaması, ailenin aylık geliri) bağlı mıdır? "

Tablolar 3-16'daki sonuçlar, Türk örneği için demografik farklılıkları bağımsız olarak araştırmak için yapılan bir analizi göstermektedir.

Cinsiyet: Tablolar 3 ve 4, Türk örneğinde cinsiyete atfedilen yanıtlardaki farklılıkları bağımsız örneklem T-testi ve Ki-kare testleri kullanılarak göstermektedir. Levene testini geçtikten sonra bir T-testi yapıldı ve elde edilen p-değerleri anlamlılık düzeyinden (0.05) daha büyüktü. Aynı şekilde Ki-kare testleri için de durum aynıydı; her bölüm için olasılık oranı ve ilgili anlamlılık düzeyleri rapor edildi ve bu değerler anlamlılık düzeyinden (0.05) daha büyüktü.

Özetle, bu bulgular, Türk gençlerinin internet alışkanlıkları ve ailelerinin internete yönelik tutumları konusundaki görüşlerinde cinsiyet temelli farklılıklar olmadığını göstermektedir.

Türk gençlerinin internet alışkanlıkları ve ailelerinin internete yönelik tutumları konusundaki görüşlerinde cinsiyet temelli farklılıkların olmamasının birkaç potansiyel nedeni bulunmaktadır. İlk olarak, aileler içinde eşitlik ve paylaşılan sorumlulukları teşvik eden kültürel normlar, erkekler ve kızlar arasında benzer bakış açılarına katkıda bulunabilir. Ayrıca,

Türk gençleri, cinsiyete bakılmaksızın çevrimiçi etkinliklere ve tartışmalara eşit katılımı teşvik eden ortamlarda sosyalleştirilmiş olabilir. Bu durum, internet kullanımı ve bu konudaki aile dinamikleriyle ilgili benzer tutum ve davranışların içselleştirilmesine yol açabilir.

Sınıf: Tablolar 5 ila 7, Türk örneğinde sınıfa atfedilen yanıtlar arasındaki farklılıkları One-way ANOVA ve Ki-kare testleri kullanarak göstermektedir. Levene testini geçtikten sonra ANOVA gerçekleştirilmiş ve elde edilen olasılık değerleri "İnternete erişmek için kullandığım yöntem:Bilgisayar", "İnterneti kullanma amacı", "İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri" ve "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenini için anlamlılık düzeyinin altında olmuştur (0.05).

Ardından yapılan post hoc analizi, 11. sınıf öğrencileri ile 9 ve 10. sınıf öğrencileri arasında bilgisayar kullanımında farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçların bir nedeni, farklı sınıf seviyelerindeki akademik gereksinimler ve teknoloji entegrasyonundaki farklılıklar olabilir. Daha yüksek sınıflardaki öğrencilerin, daha ileri düzeyde ders çalışmaları veya projeleri gerektiren daha gelişmiş kurs programlarına sahip olabilecekleri ve bunun daha düşük sınıflardakilere kıyasla daha fazla bilgisayar kullanımını gerektirebileceği düşünülebilir. Ayrıca, daha büyük öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarında ve teknolojiye erişimlerinde daha fazla özerklikleri olabilir, bu da bilgisayar kullanımı modellerinde farklılıklara yol açabilir. Ayrıca, farklı sınıf seviyeleri arasındaki müfredat veya öğretim yöntemlerindeki değişiklikler de öğrenciler arasındaki bilgisayar kullanımındaki farklılıklara katkıda bulunabilir.

Ayrıca, 11. ve 10. sınıf öğrencileri arasında internetin olumsuz etkilerine ilişkin algılarında farklılıklar gözlemlendi. Bu farklılıkların nedeni, 11. ve 10. sınıf öğrencileri arasındaki çevrimiçi içerik ve platformlara maruz kalma ve deneyimlerindeki farklılıklardan kaynaklanabilir. 11. sınıf öğrencilerinin çeşitli çevrimiçi materyallere, haber makalelerine, akademik kaynaklara ve sosyal medya platformlarına daha kapsamlı maruz kalabilecekleri ve bunun internetin olumlu ve olumsuz etkileri hakkında daha nüanslı bir anlayışa sahip olabilecekleri düşünülebilir. Ayrıca, bireysel deneyimler, siber zorbalık veya yanlış bilgiyle karşılaşma gibi faktörler de öğrencilerin algılarını sınıf seviyelerine bağlı olarak farklı şekillerde etkileyebilir.

Dahası, 10. ve 11. sınıf öğrencileri arasında internet kullanımının amaçlarına ilişkin bakış açılarındaki farklılıklar gözlemlendi. 10. ve 11. sınıf öğrencileri arasındaki internet kullanımının amaçlarına ilişkin bu farklılıkların nedeni, her sınıf seviyesiyle ilişkilendirilen evrimsel gelişim aşamaları ve akademik talepler olabilir. 10. sınıf öğrencileri, internetin

sosyalleşme, eğlence ve temel araştırma amaçları için keşfetme ve keşfetme sürecinde olabilirler. Buna karşın, 11. sınıf öğrencileri daha çok akademik çabalar, üniversite hazırlığı ve kariyer planlamasıyla ilgili olabilirler, bu da internet kullanımının amaçlarına ilişkin algılarında bir değişikliğe neden olabilir. Ayrıca, farklı eğitim materyallerine maruz kalma, sınıflarda yapılan tartışmalar ve akranlar ve öğretmenlerle etkileşimler de internetin eğitim, bilgi toplama ve kişisel gelişimdeki rolüne ilişkin bakış açılarını ve öncelikleri şekillendirebilir.

Ek olarak, 9. ve 12. sınıf öğrencileri arasında ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin ailelerinin tutumlarında farklılıklar gözlemlendi. 9. ve 12. sınıf öğrencileri arasındaki bu farklılıkların nedeni, öğrencilerin yaş ve gelişim aşamalarıyla ilişkili olabilir. 9. sınıf öğrencileri genellikle daha genç ergenlerdir ve çevrimiçi etkinlikleri konusunda daha yakın bir şekilde ebeveyn denetimi ve rehberliği altında olabilirler. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ebeveynleri, çocuklarının çevrimiçi etkinliklerinde potansiyel risklerden, örneğin uygunsuz içeriklere veya çevrimiçi tehlikelere maruz kalmalarından korumayı amaçlayan daha katı kurallara veya endişelere sahip olabilirler. Öte yandan, 12. sınıf öğrencileri daha büyük ergenlerdir ve çevrimiçi davranışlarında daha fazla bağımsızlık ve özerklik kazanmış olabilirler. On ikinci sınıf öğrencilerinin ebeveynleri, çocuklarının olgunlaştıkça, sorumlu seçimler yapabileceklerine ve çevrimiçi dünyada güvenli bir şekilde dolaşabileceklerine güvendikleri için, internet kullanımına ilişkin kısıtlamaları kademeli olarak gevşetmiş olabilirler. Ayrıca, internet kullanımına ilişkin ebeveyn tutumlarındaki farklılıklar kültürel normlardan, aile dinamiklerinden ve teknolojinin eğitim ve sosyalleşmedeki rolüne ilişkin ebeveyn inançlarından da etkilenebilir.

Yaş: Tablolar 8 ile 10, Türk örneğinde yaşa atfedilen yanıtlar arasındaki farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-kare testlerini kullanmaktadır. Levene testini geçtikten sonra ANOVA gerçekleştirildi ve elde edilen olasılık değerleri, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar", "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları" ve "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenleri için anlamlılık düzeyinin altında bulundu (0.05).

Post hoc analizler sonucunda, 19 yaş ve üzerindekiiler ile 14, 15, 17 ve 18 yaş arasında bilgisayar kullanımında farklılıklar gözlemlendiği belirlendi. Bu sonuçların olası açıklaması, farklı yaş grupları arasındaki gelişimsel aşamalar ve teknolojik alışkanlıklardaki farklılıklardan kaynaklanabilir. 19 yaş ve üzerindeki bireyler, teknolojiye daha fazla maruz kalmış olabilir ve akademik veya mesleki gereksinimlerden dolayı bilgisayar kullanımına

daha fazla ihtiyaç duyabilirler. Öte yandan, 14, 15, 17 ve 18 yaşındaki genç bireylerin teknolojiye maruziyet düzeyleri ve cihaz kullanım tercihleri farklılık gösterebilir. Ayrıca, eğitim amaçları, iş sorumlulukları ve dijital okuryazarlıkta kuşaklar arası farklar gibi yaşla ilgili faktörler, gözlemlenen bilgisayar kullanımı desenlerindeki farklılıklara katkıda bulunabilir.

Bununla birlikte, 19 yaş ve üzerindeki bireyler ile 14, 17 ve 18 yaşındakiler arasında İnternet kullanım nedenlerinden bazıları açısından farklılıklar gözlemlendi. Bu sonuçların bir olası açıklaması, farklı yaş gruplarındaki bireyler arasındaki yaşam aşamaları ve gelişimsel seyirlerdeki farklılıklardır. 19 yaş ve üzerindeki, kariyer veya eğitim hedeflerinden kaynaklanan profesyonel veya akademik amaçlar için internet kullanımını önceliklendirebilirler. Buna karşılık, 14, 17 ve 18 yaşındaki genç bireyler, interneti daha çok mevcut yaşam aşamalarına daha uygun olan sosyalleşme, eğlence veya eğitim amacıyla kullanabilirler. Ayrıca, farklı yaş grupları arasındaki internet erişimi, dijital okuryazarlık ve kültürel faktörlerdeki farklılıklar da gözlemlenen İnternet kullanım motivasyonlarındaki farklılıklara katkıda bulunabilir.

Ayrıca, 17 ve 14 yaşındaki bireyler arasında, ergen çocuklarının internet kullanımına ilişkin ailelerinin tutumları konusunda farklar gözlemlendi. Bu farkların potansiyel bir nedeni, aile ilişkilerinin ve ebeveyn endişelerinin ergenlerin farklı gelişim aşamalarından geçmeleriyle değişen dinamikleri olabilir. Ebeveynler, çocukları büyüdükçe algılanan olgunluk, güvenilirlik ve çevrimiçi davranışlarla ilgili önceki deneyimler gibi faktörlerden etkilenerek, internet kullanımına yönelik tutumlarında daha hoşgörülü veya katı hale gelebilirler. Ayrıca, ergenler daha bağımsız hale geldikçe ve özerkliklerini ileri sürdükçe, internet kullanımı kuralları ve sınırlarıyla ilgili çatışmalar ortaya çıkabilir, bu da farklı yaş grupları arasında ebeveyn tutumlarında farklılıklara yol açabilir. Kültürel normlar, ebeveyn değerleri ve dijital teknolojinin değişen peyzajı, farklı yaşlardaki ergenlerin internet kullanımına yönelik ebeveyn tutumlarını şekillendirmede rol oynayabilir.

Önceki Dönem Başarı Ortalaması: 11 ile 13 arasındaki tablolar, Türk öğrenci örneğinde Önceki Dönem Başarı Ortalaması'na atfedilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-kare testlerini kullanmaktadır. Levene testini geçtikten sonra, ANOVA yapıldı ve elde edilen olasılık değerleri, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar ve akıllı telefon", "Günlük internette geçirdiğim süre", "İnterneti kullanma amacı", "İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri", "İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri", "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları" ve "Ailenin ergenlik çağındaki

çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenleri için anlamlılık düzeyi (0.05) altında bulundu.

Post hoc analizlerin ardından, önceki dönem ortalamaları 80 ile 90 arasında olanlar ile 40-60 arasında olanlar arasında ve ayrıca 60-70 ve 90-100 arasında olanlar arasında bilgisayar kullanımındaki farklılıklar belirlendi. Bu sonuçların nedeni, daha yüksek önceki dönem ortalamasına sahip öğrencilerin (80-90) daha verimli çalışma alışkanlıkları veya zaman yönetimi becerileri geliştirmiş olabilecekleri ve bu sayede akademik amaçlar için bilgisayar kullanımına daha fazla zaman ayırabilmeleri olabilir. Öte yandan, daha düşük önceki dönem ortalamalarına sahip öğrencilerin (40-60), destekleyici veya yetiştirme çalışmalarına ek zaman harcamaları gerekebilir, bu da bilgisayar kullanımı için kullanılabilir zamanı azaltabilir.

Benzer şekilde, daha yüksek önceki dönem ortalamalarına sahip öğrencilerin (90-100) daha akademik eğilimli veya motive olmuş olabilecekleri, bu da çalışmalarıyla ilgili olarak daha odaklanmış ve üretken bilgisayar kullanımına girebileceklerini düşündürmüştür.

Ayrıca, önceki dönem ortalamaları 90-100 arasında olanlar ile 60-70 ve ayrıca 70-80 arasında olanlar arasında akıllı telefon kullanımında farklılıklar gözlemlendi. Bu sonuçların bir nedeni, daha yüksek önceki dönem ortalamasına sahip öğrencilerin (90-100), araştırma yapma, çalışma veya eğitim kaynaklarına erişim gibi eğitimsel faaliyetler için akıllı telefonları daha amaçlı bir şekilde kullanmaları olabilir. Öte yandan, daha düşük önceki dönem ortalamalarına sahip bireylerin (60-70 ve 70-80), akademik amaçlar için akıllı telefon kullanımına daha az zaman ayırabilecekleri ve akıllı telefonları sosyal medya veya eğlence gibi akademik olmayan faaliyetler için kullanmaya daha yatkın olabilecekleri düşünülebilir. Bu akademik motivasyon ve önceliklendirme farklılıkları, farklı akademik başarı düzeylerine sahip öğrenciler arasındaki akıllı telefon kullanımındaki farklılıklara katkıda bulunabilir.

Benzer bulgular, internet kullanım süresiyle ilgili olarak da elde edildi ve önceki dönem ortalamaları 90-100 arasında olanlar ile 40-60, 70-80 ve 80-90 arasında olanlar arasında ve ayrıca 40-60 ile 70-80 arasında farklar gözlemlendi. Bu sonuçların bir olası açıklaması, daha yüksek önceki dönem ortalamasına sahip öğrencilerin (90-100) öncelikle akademik görevlere öncelik vermesi ve interneti araştırma, çalışma ve akademik kaynaklara erişim gibi eğitimsel amaçlar için daha verimli bir şekilde kullanmaları olabilir. Öte yandan, daha düşük önceki dönem ortalamalarına sahip bireyler (40-60, 70-80 ve 80-90), akademik faaliyetler için üretken internet kullanımına daha az zaman ayırabilirler ve çevrimiçi ortamlarda daha fazla sosyal medya veya eğlence amaçlı zaman geçirebilirler. Bu akademik bağlılık ve internet kullanım alışkanlıkları arasındaki farklılıklar, farklı akademik başarı düzeylerine sahip öğrenciler arasındaki internet kullanım süresindeki farklılıklara katkıda bulunabilir.

Ayrıca, önceki dönem ortalamaları 70-80 arasında olanlar ile 60-70 arasında olanlar arasında "İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri" ve "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" arasında farklar gözlemlendi. Bu bulguların bir olası sonucu, önceki dönem ortalaması 70-80 arasında olan öğrencilerin, 60-70 arasında olanlara kıyasla internetin ergenler üzerindeki olumlu etkilerini daha fazla algılayabilecekleri olabilir. Bu farklılık, eğitim kaynaklarına erişim, çevrimiçi öğrenme fırsatları veya olumlu çevrimiçi topluluklara maruz kalma gibi çeşitli faktörlerden kaynaklanabilir. Ayrıca, daha yüksek önceki dönem ortalamasına sahip bireylerin, internet kullanımlarına karşı daha destekleyici bir aile tutumuna sahip olmaları, akademik ve kişisel büyüme için çevrimiçi kaynakları keşfetmeye ve kullanmaya teşvik edildikleri bir ortamı teşvik edebilir. Öte yandan, daha düşük önceki dönem ortalamasına sahip öğrencilerin, internet kullanımı konusunda ailelerinden daha fazla kısıtlamalarla veya desteksizlikle karşılaşabilecekleri ve bu durumun ergenler üzerinde internetin olumlu etkilerine yönelik algılarını etkileyebileceği düşünülebilir. Bu algılar ve aile tutumlarındaki farklılıklar, iki grup arasındaki yanıtlardaki gözlemlenen farklılıklara katkıda bulunabilir.

Ayrıca, "İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri" ve "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları" açısından önceki dönem ortalaması 60-70 arasında olanlar ile 70-80, 80-90 ve 90-100 arasında olanlar arasında farklılıklar gözlemlendi. Bu sonuçların arkasındaki bir olası neden, farklı akademik başarı düzeylerine sahip öğrenciler arasındaki dijital okuryazarlık ve çevrimiçi güvenlik farklılıklarıyla ilgili olabilir.

Daha yüksek önceki dönem ortalamalarına sahip öğrenciler (70-80, 80-90, 90-100), sorumlu internet kullanımı konusunda daha fazla rehberlik veya eğitim almış olabilir ve olumsuz çevrimiçi içerikleri veya deneyimleri ayırt etme ve kaçınma konusunda daha yetenekli olabilirler. Ayrıca, çevrimiçi bilgi güvenilirliğini değerlendirmek için eleştirel düşünme becerileri geliştirmiş olabilirler, bu da ergenler üzerinde internetin olumsuz etkilerine duyarlılıklarını azaltabilir. Ek olarak, daha yüksek akademik başarıya sahip öğrenciler, aşırı internet kullanımıyla ilişkilendirilen potansiyel riskler konusunda daha bilinçli olabilir ve bu da onların eğlenceli çevrimiçi aktiviteler yerine akademik görevlere öncelik vermesine neden olabilir.

Öte yandan, daha düşük önceki dönem ortalamalarına sahip öğrencilerin (60-70), güvenli internet kullanımına odaklanan eğitim kaynakları veya farkındalık programlarına daha az maruz kalmış olabilecekleri düşünülebilir. Sonuç olarak, bu öğrenciler, siber zorbalık, uygunsuz içerik veya aşırı ekran süresi gibi olumsuz çevrimiçi etkilere karşı daha savunmasız

olabilirler. Ayrıca, bu öğrencilerin interneti eğitim amaçları yerine boş zaman etkinlikleri için kullandıkları düşünülebilir, bu da olumsuz etkilere maruz kalma riskini artırabilir.

Bu dijital okuryazarlık, farkındalık ve internet kullanım amaçlarındaki farklılıklar, farklı akademik başarı düzeylerine sahip öğrenciler arasında ergenler üzerinde internetin olumsuz etkileri ve internet kullanım nedenleri hakkındaki yanıtlardaki gözlemlenen farklılıklara katkıda bulunabilir.

Üstelik, önceki dönem ortalamaları 60-70 arasında olan bireylerle, 70-80, 80-90 ve 90-100 arasında olanları ile karşılaştırıldığında "İnterneti kullanma amacı" açısından farklılıklar gözlemlendi; ayrıca 40-60 ile 70-80 arasında da farklılıklar tespit edildi. Bu sonuçların arkasındaki bir olası neden, farklı akademik motivasyonlar ve hedefler arasındaki farklılıklarla ilişkilendirilebilir. Daha düşük önceki dönem ortalamalarına sahip öğrenciler (60-70), interneti eğlence amacıyla veya sosyal etkileşim için akademik amaçlar yerine daha fazla kullanma eğiliminde olabilirler. Eğlence aktivitelerine veya çevrimiçi sosyalleşmeye, eğitim veya araştırma amaçları yerine öncelik verebilirler. Sonuç olarak, internet kullanım nedenleri daha çok eğlence veya sosyalleşme odaklı olabilir ve akademik ilerleme yerine bu yönde yoğunlaşabilirler.

Diğer yandan, daha yüksek önceki dönem ortalamalarına sahip öğrenciler (70-80, 80-90 ve 90-100), daha çok akademik motivasyona ve hedeflere sahip olabilirler. İnterneti başlıca araştırma, çalışma, akademik kaynaklara erişim veya akademik projelerde akranlarıyla işbirliği yapmak gibi eğitimsel amaçlar için kullanabilirler. İnternet kullanım nedenleri daha çok akademik hedefler ve amaçlarla uyumlu olabilir ve eğitimsel ilerlemeye daha fazla odaklanabilirler.

Ek olarak, daha yüksek akademik başarıya sahip bireyler, interneti akademik başarı için bir araç olarak kullanmanın önemini daha fazla farkında olabilirler ve dolayısıyla çevrimiçi etkileşimlerinde daha çok akademikle ilgili faaliyetlere öncelik verebilirler. Bu akademik motivasyon ve önceliklendirme farklılıkları, farklı akademik başarı düzeylerine sahip öğrenciler arasındaki internet kullanım nedenlerinde gözlemlenen farklılıklara katkıda bulunabilir.

Ailenin aylık geliri:Tablolar 14 ile 16, Türk öğrenci örneğinde Ailenin aylık geliri ile ilişkilendirilen yanıtlardaki farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA ve Ki-kare testlerini kullanır. Levene testini geçtikten sonra, ANOVA yapıldı ve elde edilen olasılık değerleri "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar ve iPad / Tablet" ve "Ailenin

ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenleri için (0.05) altında bulundu.

Post hoc analizlerinden sonra, aylık aile geliri 0-12000 aralığında olan bireyler ile 12000-30000 ve 30000-40000 aralıklarındakiler arasında bilgisayar kullanımında farklılıklar gözlemlendi. Benzer şekilde, aylık aile geliri 0-12000 aralığında olanlar ile 12000-30000 ve 0-12000 aralığında olanlar ile 60000 veya daha fazla kazananlar arasında tablet kullanımında farklılıklar tespit edildi.

Bu sonuçların bir nedeni farklı gelir düzeylerinden gelen bireyler arasındaki ekonomik kaynak ve teknoloji erişimi farklılıkları olabilir.

Daha düşük gelir aralığındaki (0-12000) aylık aile gelirine sahip bireyler, bilgisayar ve tablet gibi modern teknolojik cihazları satın almakta sınırlı kalan finansal kısıtlamalarla karşılaşabilirler. Sonuç olarak, bu cihazlara daha az erişimleri olabilir veya sınırlı işlevselliğe sahip eski modellere bağlı kalabilirler. Bu azalan erişim, bu grubun, daha yüksek gelir aralıklarından gelen bireylere kıyasla daha düşük seviyede bilgisayar ve tablet kullanımına yol açabilir.

Diğer yandan, daha yüksek gelir aralıklarından (12000-30000, 30000-40000 ve 60000 veya daha fazla) gelen bireylerin, güncel bilgisayar ve tablet cihazlarını satın almak ve bakımını yapmak için finansal kaynaklara sahip olma olasılığı daha yüksektir. Ayrıca, daha hızlı internet bağlantılarına ve daha geniş dijital kaynaklara erişimleri olabilir, bu da iş, eğitim, eğlence ve iletişim amaçları için bu cihazların daha sık ve çeşitli kullanımını teşvik edebilir.

Bu nedenle, gelir grupları arasındaki gözlemlenen bilgisayar ve tablet kullanımındaki farklılıklar, ekonomik kaynaklardaki farklılıklara ve teknolojiye erişimdeki farklılıklardan kaynaklanabilir.

Ayrıca, aylık aile geliri 0-12000 ve 40000-60000 TL aralığında olan bireyler arasında "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" açısından farklılıklar gözlemlendi.

Bu sonucun bir nedeni, aile gelir düzeyleri ile ebeveynlerin internet kullanımına yönelik tutumları arasındaki ilişki olabilir.

Daha düşük aylık gelire sahip aileler (0-12000 TL), finansal kısıtlamalar veya aşırı ekran süresinin potansiyel negatif etkileriyle ilgili endişeler nedeniyle internet kullanımını farklı algılayabilirler. Ergenlik çağındaki çocukları için internet kullanımına daha sıkı kurallar veya kısıtlamalar getirebilirler ve dijital eğlence veya eğitim yerine diğer gereksinimleri önceliklendirmeyi amaçlayabilirler.

Öte yandan aylık geliri daha yüksek olan (40.000-60.000 TL) hanelerin daha fazla kaynak ve esnekliğe sahip olması, internet kullanımında demokratik, yönlendirici bir duruş sergilemelerine olanak tanıyabilir. İnternet erişimini eğitim, iletişim ve eğlence için temel bir araç olarak görebilirler ve bu nedenle ergenlik çağındaki çocukları arasında daha kısıtlanmamış bir kullanımı teşvik edebilirler.

Gelir grupları arasındaki ailelerin internet kullanımına yönelik tutumlarındaki farklılıklar, teknolojiye ve onun aile dinamikleri ve yetiştirme sürecindeki rolü ile ilgili farklı öncelikler, değerler ve algılar kaynaklı olabilir.

4.2.2. "Türk gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?" sorusunu tartıştım.

Bu çalışmanın sonuçları, gençlerin büyük çoğunluğunun cep telefonlarını tercih ettiğini gösterdi; bunun nedeni cep telefonlarının hafif olması ve birçok avantaj sunmasıdır. Kullanıcılar, cep telefonlarını herhangi bir zamanda ve yerde kolayca taşıyabilirler, bu da onları en yaygın seçenek haline getirir. İkinci sırada bilgisayar gelir; çünkü büyük ekranları, güçlü işlemcileri ve geniş depolama kapasiteleri ile iş, eğitim ve oyun gibi yüksek performans gerektiren uygulamalarda tercih edilir. Fiziksel klavye ve fare kullanımı da verimliliği artırır, bu nedenle kullanıcılar arasında hala popülerdir. Tablet/iPad kullanımı ise en düşük seviyededir; çünkü cep telefonları, tabletlerin sunduğu birçok avantajı sağlar. Üstelik, tabletler taşınabilirlik açısından cep telefonlarına göre daha az pratiktir ve çoğu kullanıcı, cep telefonlarının sunduğu yeterli performans ve işlevsellik nedeniyle tabletlere ihtiyaç duymaz.

Ayrıca, örneklemin %28.3'ü internet kullanımını 7-9 saat aralığında rapor ederken, %25'i 1-3 ve 4-6 saat arasında kullandığını belirtmiş, en düşük olarak bir saat veya daha az ve 12 saatten fazla kullanım bildirmiştir.

Çalışmanın sonuçları, 2024 yılında Meltwater ile işbirliği içinde hazırlanan "Biz Sosyal Dijitaliz" raporu ile uyumludur. Raporda Türkiye'nin internet kullanımında dünya genelinde 20. sırada olduğu, kullanıcıların ortalama olarak günde 6 saat 57 dakika internet başında geçirdiği ve 16 ila 24 yaş arasındaki bireylerin internet kullanımında en yüksek orana sahip olduğu belirtilmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, bu yaş aralığındaki Türk öğrencilerin çoğunun eğitim, eğlence ve sosyal medya aracılığıyla arkadaşlarla iletişim gibi amaçlarla internet üzerinde büyük bir zaman harcadığı gözlemlenmektedir. Genel olarak akademik başarılarının orta seviyede olduğu sonuçlarına göre, bunun nedeni büyük olasılıkla eğlence veya sosyal amaçlar için internet üzerinde uzun saatler harcamalarıdır. Bu nedenle, Türk öğrencilerin zamanlarını dengeli bir şekilde düzenlemeleri gerekmektedir, bu da ders çalışma ile diğer faaliyetler

arasında bir denge kurmayı içermektedir.

Çalışmanın sonuçlarına göre, Türk öğrencilerinin çoğunun evden internet kullandığı tespit edilmiştir. İnternet erişimine sahip olmanın, evde diğer yerlerden daha fazla mevcut olacağı anlaşıyor. Subrahmanyam ve Lin'in (2007) çalışmasıyla uyumlu bir şekilde, gençlerin %55.8'inin interneti evde kullandığı, %9'unun ise dışarıda kullandığı tespit edilmiştir. Evde internet erişimine sahip olan kişilerin %40.4'ünün kendi odalarında internet kullandığı, %28'inin ise ortak alanlarda internete erişmek zorunda kaldığı görüldü. Örneklemdeki kişilerin %13.5'i ise genellikle arkadaşlarıyla birlikte internet kullanmaktadır.

4.2.3. "Türk gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?"

Gençler interneti bir problem çözme aracı olarak kullanma eğilimindedir, "Belirli bir sorunla karşılaştığımda İnterneti kullanırım" ifadesinde en yüksek ortalama puanı almaktadır. Bu, gençlerin interneti sorunları çözmek için etkili bir kaynak olarak gördüklerini ve bu bağlamda sıkça başvurduklarını gösterir.

İkinci sırada, "Psikolojik olarak rahatladığımda İnterneti kullanırım" ifadesi yer alıyor. Bu da, gençlerin rahatlama ve stresle başa çıkma amacıyla interneti tercih ettiklerini gösterir.

En düşük ortalama puan ve standart sapma, "Kızgın olduğumda İnterneti kullanırım" ifadesine ilişkindir. Bu, gençlerin olumsuz duygularla karşılaştıklarında interneti kullanma eğilimlerinin daha düşük olduğunu gösterir. Bu durum, gençlerin genellikle interneti olumsuz duygularını azaltmak için değil, daha çok problem çözme aracı olarak kullandıklarını işaret eder.

Gençlerin - özellikle de okul çağında olanların - belirli bir sorunu çözmek için interneti kullanmaları, genellikle ödevlerinin olduğu zamanlarda meydana gelir. Bu, okul öğrencileri arasında yaygın bir özelliktir ve özellikle stresli olduklarında, sınavlar veya ödevler olduğunda, gençler için geçerlidir. Ruhsal rahatlama ise genellikle ödevlerinin olmadığı veya ödevlerin tamamlandığı zamanlarda ortaya çıkar; bu zamanlarda büyük bir rahatlama hissederler. Ayrıca, belirli bir sorunla karşılaştıklarında veya boş zamanlarında arkadaşlarıyla konuşabilirler çünkü bu dönemde en yakın insanlar genellikle arkadaşlarıdır.

Sonuç olarak, Türk gençlerinin interneti çoğunlukla problem çözme aracı olarak kullandıkları ve olumsuz duygularla karşılaştıklarında internet kullanma eğilimlerinin azaldığı söylenebilir. Bu, internetin gençler arasında birçok farklı ihtiyaç ve amaç doğrultusunda kullanıldığını ve duygusal durumun bu kullanımı etkileyebileceğini göstermektedir.

4.2.4. "Türk gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?" .

Araştırmanın sonuçlarından Türk gençlerine göre interneti kullanmanın asıl amacının önce sohbet etmek, ardından gezinmek olduğu ve en az öncelikli amacın ise ürünü tanıtmak olduğu açıkça görülüyor.

Bu, gençlik döneminin doğasına geri döner. Gençlik, eğlenceye, iletişime, tanışmaya ve bağımsızlık hissine odaklandığı bir dönemdir. Sohbet aracılığıyla genç, yaşadığı ortamda iletişim kurar ve etkileşimde bulunur. Bu, çeşitli ağlar aracılığıyla diğer insanlarla hızlı iletişim kurmanın bir yoludur. Kısa ve uzun mesajlarla konuşma fırsatı sunar, ayrıca ses ve görüntü ile iletişim kurmayı, önemli haberleri ve olayları aktarmayı sağlar, özellikle spor ve sanat gibi. Ayrıca, iletişim dünyasında yaygın hale gelen medya sitelerini gezme imkanı sunar, toplumun her kesiminden birçok arkadaşın oluşturduğu gruplar aracılığıyla bir araya gelmeyi sağlar.

Ancak, gençlerin interneti kullanırken ürünlerin reklamını yapma konusu ikincil hedeflerdir, bunun nedeni bu yaş grubunun ilgi alanlarının doğasına dayanır ve isteklerinin diğer konulara odaklanmasıdır.

4.2.5. "İnternetin Türk gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?" .

İnternetin Türk gençlere göre olumlu etkileri şu şekildedir: Birincisi eğlence, ikincisi bilgi edinme ve sosyal medya sitelerine göz atma, üçüncüsü aile ve arkadaşlarla iletişim kurma, dördüncüsü ise boş zaman geçirme . "Planladığımdan daha fazla bir dakika bile İnterneti kullanmam" ifadesinin ortalama puanı ve standart sapması en düşüktür.

Bu bulgu, Gross'un 2004 yılında yaptığı araştırmayla büyük ölçüde tutarlıdır. Araştırmada, ergenlerin anlık mesajlaşma, e-posta ve sosyal medya platformları gibi internet ağları ve sosyal ağları aracılığıyla sosyal etkileşimde bulundukları belirtilmiştir. O zamandan beri, internet her gencin kolayca erişebileceği kadar gelişmiştir ve bu da aileleri ve arkadaşlarıyla coğrafi konumdan bağımsız olarak iletişim kurmalarını mümkün kılmıştır. Araştırmacı, ergenlerin bu yaşta arkadaşlarına yakın olduğunu ve büyük olasılıkla ödevlerini yapmak, bilgi alışverişinde bulunmak, boş zamanlarını geçirmek veya eğlenmek için internet üzerinden iletişim kurduklarını ve zaman geçirdiklerini savunmaktadır. Ancak internetin sağlıklı bir şekilde kullanılması önemlidir. Çalışmada, en az sonuç, planlanandan bir dakika daha fazla internet kullanmamaktı. Bu nedenle, gençlerin internetin önemini ve doğru kullanımını anlamaları, risk altında kalmamaları ve belirli hedefler ve belli bir zaman dilimi belirleyerek interneti kullanmaları gerekmektedir.

Lam ve diğerkleri (2009) tarafından yapılan bir araştırma, gençlerde internet bağımlılığı ve ilgili faktörler hakkında yapıldı ve sonuçlarından biri şuydu: Katılımcıların %45.1'i eğlence amaçlı interneti kullanırken, %19.9'u bilgi amaçlı kullanıyordu. Okuldaki arkadaşlarıyla buluşmak ve iletişim kurmak için %15.8'i kullanıyorlardı. Bu sonuçlar da bizim araştırmamız iler benzer olarak çıkmıştır. araştırmanın sonucuyla uyumlu.

4.2.6. "İnternetin Türk gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?" .

İnternetin Türk gençleri üzerindeki olumsuz etkileri hakkındaki sonuçlar, gençlerin görüşlerine göre, internet kullanımında zaman kaybı yapma ve günlük internet kullanım sürelerini kontrol etmede zorluk yaşama üzerine odaklanmaktadır. Bu durumu, internetin kesilmesiyle üzüntü hissetme izlemektedir. En az tercih edilen sonuç, bilinmeyen kişiler tarafından çevrimiçi taciz ve şantajla karşılaşmaktı.

Türk öğrencilerin, internetin bazı risklerini bildikleri ancak onu dengesiz bir şekilde kullandıkları ortaya çıkıyor. Daha önce belirttiğim bu araştırmanın sonuçlarına göre, Türk öğrencilerinin interneti kullanma konusunda çok fazla zaman harcadığı ve akademik başarılarının orta düzeyde olduğu gözlemlendi. Dengesiz internet kullanımının internet bağımlılığına veya bağımlılığa benzer durumlara yol açabileceği mümkündür.

halawi'nin (2012) çalışmasında da belirtildiği gibi, internet bağımlılarının çoğunun yaşları 12 ile 16 arasında değişen gençler olduğu bulunmuştur. günde ortalama 3 saat internet üzerinde vakit geçirdikleri ve bu durumun yüksek kullanım seviyelerinde akademik ve sağlık sorunlarına yol açabileceği ortaya konmuştur. çalışma, akademik başarı ile internet bağımlılığı arasında istatistiksel bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur; düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin internet bağımlılığına daha yüksek bir eğilim gösterdiği görülmüştür.

4.2.7. "Türk gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?".

Araştırma sonuçlarına göre, Türk gençlerinin interneti kullanma nedenleri arasında en önemlilerinden biri, yüz yüze iletişim yerine internet üzerinden iletişimi tercih etmeleridir. Bunu takip eden bir diğerk önemli neden ise internet üzerinde isimlerini gizleyerek daha fazla özgürlük elde etmeleridir. Bu sayede, internet üzerinden iletişim kuran kişilere kendilerini daha iyi ifade etmelerine olanak tanıyabilirler. Bu, seçtikleri üçüncü sonuçtu.

Günlük hayatta internet üzerinde saygı görmeme durumu ise en düşük ortalama puan olarak kaydedilmiştir. Ayrıca, diğerk ortamlara göre internet üzerinde ilişki kurmanın daha kolay olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre, ergenler yüz yüze iletişim yerine internet üzerinden iletişimi tercih etmektedir. Bunun temel sebebi, internetin onlara özgürlük ve bağımsızlık hissi vermesi ve sosyal normlara uyma baskısı olmadan içlerindeki ifade edebilmeleri. Hatta bazen kimliklerini ve kişisel bilgilerini gizlemeyi tercih ederek yabancılarla daha rahat konuşabiliyorlar. Bu durum, ergenler için kimliklerini keşfetme ve geliştirme sürecinde önemli bir avantaj sağlıyor. İnternet sayesinde benzer ilgi alanlarına ve fikirlere sahip yeni arkadaşlarla tanışabiliyor, deneyimlerini, aktivitelerini ve zorluklarını paylaşabiliyorlar.

4.2.8. "Türk ailelerinin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?" .

Ailelerinin, ergenlik çağındaki çocuklarının interneti nasıl kullandığına yönelik tutumlarının Türk gençleri açısından sonuçlarına bakıldığında, Bu sonuçlara göre, gençler internet kullanımı sırasında karşılaştıkları sorunlar veya rahatsızlıklarla ilgili uygun önlemleri alma konusunda ailelerinin yardımını aldıklarını ve belirli bir konuda araştırma yapmalarına yardımcı olduklarını belirtti. Örneğin, ailelerine okul ödevlerini tamamlamak veya ilgi duydukları konuları araştırmak için belirli sitelere nasıl erişeceklerini öğrenmek için başvurduklarını ifade ederler. Bu, gençlerin ailelerine belirli bir problemle karşılaştıklarında veya belirli bilgilere erişmek istediklerinde güvendikleri ve onlardan destek aldıkları anlamına gelir. Bu noktada, ailenin ona güvenini hissettirmesi ve doğrudan veya dolaylı olarak düşünülmüş eğitim ve takip konularında onunla paylaşması gerekmektedir.

Aynı bağlamda, örneklem, ebeveynlerin gençlerine bazı web sitelerini engellemediklerini doğruladı.

Sonuçlara göre, Türk ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumu demokratik ve yönlendirici olarak nitelendirilebilir.

4.3. Yabancı öğrenci örneğinin sonuçlarının tartışılması

4.3.1. "Yabancı öğrencilerin internet kullanma alışkanlıkları ve ailelerinin tutumlarına ilişkin görüşleri değişkenlere (cinsiyet, akademik düzey, akademik ortalaması, aylık gelir) bağlı mıdır?" .

Tablo 25-35'teki sonuçlar, Yabancı öğrenci örneklemindeki demografik farklılıkları bağımsız olarak araştırmak için yürütülen bir analizi göstermektedir.

Cinsiyet: Tablolar 25 ve 26, yabancı öğrenci örneğinde cinsiyete atfedilen yanıtlardaki farklılıkları göstermektedir. Bu farklılıklar bağımsız örneklem T-testleri ve Ki-kare testleri kullanılarak incelenmiştir. Levene'nin testi doğrulandıktan sonra bir T-testi gerçekleştirilmiş ve elde edilen p-değerleri 0.05 anlamlılık eşiğini aşmıştır. Benzer şekilde, aynı sonuçlar Ki-kare testleri için de gözlemlenmiştir; Her kategori için oran oranları ve ilgili anlamlılık düzeyleri sağlanmış ve tümü 0.05 anlamlılık eşiğini aşmıştır. Bu istisna, "İnternete erişmek için kullandığım yöntem: Bilgisayar" ifadesinde gözlemlenmiştir, burada sonuçlar erkeklerin bilgisayarları çalışma, çalışma, eğlence veya iletişim gibi çeşitli etkinlikler için daha fazla kullandığını göstermiştir. Bu cinsiyet farkı bilgisayar kullanımında çeşitli faktörlere bağlı olabilir. Toplumsal normlar ve cinsiyet rolleri ile ilgili beklentiler, bireylerin teknolojiye erişimine ve onunla olan rahatlığına etki edebilir. Ayrıca, cinsiyetler arasındaki bilgisayarla ilgili etkinlikler için farklı ilgi, tercihler veya fırsatlar da rol oynayabilir.

Sınıf, Yaş, ve Ailenin aylık geliri: Tablolar 27'den 28'e, 29'dan 30'a ve 34'ten 35'e, sırasıyla yabancı öğrenci örneğinde sınıf, yaş ve aile aylık geliri ile ilişkilendirilen yanıtlardaki varyansları göstermektedir; Tek Yönlü ANOVA ve Ki-Kare testlerinden yararlanılmıştır. Levene testi ile doğrulandıktan sonra, ANOVA, tüm eksenler için anlamlılık eşiğini aşan olasılık değerlerini ortaya çıkarmıştır (0.05).

Sınıf, yaş ve aile aylık geliri ile ilişkilendirilen yanıtlarda tüm eksende istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların eksikliği, çeşitli faktörlere bağlı olabilir: İlk olarak, yabancı öğrenci örneği sınıf, yaş ve aile geliri açısından yüksek düzeyde homojenlik sergileyebilir. İkinci olarak, çoğu katılımcı benzer sosyo-ekonomik arka planlara sahip olabilir. Üçüncüsü, yabancı öğrenciler arasında yaygın olan kültürel normlar ve değerler, internet kullanımıyla ilgili çeşitli sorulara, etkilerine ve aile tutumlarına ilişkin yanıtlarını etkileyebilir. Dördüncüsü, örneklem, benzer kültürel geçmişlere sahip bireylerden oluşuyorsa, bu durum eksene ilişkin anlamlı farklılıkların eksikliğine katkıda bulunabilir.

Önceki Dönem Başarı Ortalaması: Tablolar 30 ila 33, yabancı öğrenci örneği içinde "Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması" değişkeni ile ilişkilendirilen yanıtlardaki farklılıkları One-way ANOVA ve Ki-kare testlerini kullanarak sunmaktadır. Ki-kare testi sonuçları, birinci eksenin ikinci ve üçüncü segmentleri için olasılık değerlerinin anlamlılık eşiğinin altında olduğunu göstermektedir (0.05). Bu, yabancı öğrenci örneği içinde "Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması" ile ilişkilendirilen yanıtlarda özellikle "Günlük internette geçirdiğim süre" ve "Kullanım ortamı" açısından farklılıklar olduğunu öne sürmektedir. Bulgular, 40-60 ve 70-80, 80-90 ve 90-100 ortalama aralığına sahip öğrenciler arasında

"Günlük İnternette Geçirilen Zaman" ve "Kullanım Ortamı" arasında farklılıkların olduğunu göstermektedir.

Yabancı öğrenci örneği içinde "Bir Önceki Dönem Başarı Ortalaması" ile ilişkilendirilen yanıtlardaki gözlemlenen farklılıklar, özellikle "Günlük internette geçirdiğim süre" (Daily Time Spent on the Internet) ve "Kullanım ortamı" (Usage Environment) açısından çeşitli faktörlere bağlanabilir. İlk olarak, daha yüksek bir önceki dönem başarı ortalamasına sahip öğrencilerin daha etkili zaman yönetimi becerileri geliştirmiş olabileceği düşünülebilir; bu da akademik başarılarını korurken daha fazla zamanı internet kullanımına ayırmalarını sağlayabilir. Buna karşın, daha düşük bir önceki dönem başarı ortalamasına sahip öğrencilerin daha az yapılandırılmış çalışma alışkanlıklarına sahip olabileceği veya daha büyük akademik zorluklarla karşılaşabileceği, bu nedenle daha az zaman harcayabilecekleri düşünülebilir. İkinci olarak, teknolojiye veya internet bağlantısına erişim gibi kullanım ortamlarındaki farklılıklar, farklı akademik performans seviyelerine sahip öğrenciler arasında değişebilir. Daha yüksek not ortalamalarına sahip öğrencilerin daha iyi kaynaklara erişebileceği düşünülebilir; bunlar arasında daha hızlı internet bağlantıları veya daha elverişli çalışma ortamları bulunabilir, bu da internet kullanım alışkanlıklarını etkileyebilir. Ek olarak, internet kullanımıyla ilgili bireysel tercihler ve alışkanlıklar da rol oynayabilir; bu, öğrencilerin akademik performanslarına ve kişisel eğilimlerine dayalı olarak farklı davranışlar sergilemelerine neden olabilir.

4.3.2. " Yabancı gençlerinin internet kullanım kalıpları nelerdir?".

Yabancı örneklemin sonuçları, ergenlerin internete girmek için en çok kullandıkları cihazın akıllı telefon olduğunu gösteriyor. Bu, akıllı telefonların küçük boyutlarının ve ergenlerin onları sürekli yanlarında bulundurmalarının yanı sıra birçok avantaja sahip olmalarına bağlanabilir. Akıllı telefonlardan sonra sırasıyla bilgisayarlar ve tabletler geliyor. Günlük kullanım süresi ise "3-1 saat" (yüzde 41,7) ve "4-6 saat" (yüzde 41,7) arasında değişmektedir. En az tercih edilen seçenek ise "7-9 saat" olup yüzde 16,7'lik bir oranla karşımıza çıkmaktadır. Kullanım süresinin ılımlı olması ve çoğu gencin interneti makul bir şekilde kullanması, katılımcıların farklı ülkelerden ve ortamlardan gelmeleri, farklı cinsiyetlere, kültürlere ve internet kullanım alışkanlıklarına sahip olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca, katılımcıların eğitim seviyeleri yüksek olduğu için internette çok fazla zaman geçirmedikleri veya belki de çalışmaları ve ödevlerini tamamlamak için internet kullandıkları söylenebilir. İnternetin en çok evden kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu durum, evdeki bilgisayarın ders çalışma veya oyun ve eğlence gibi diğer amaçlar için kullanılmasından da

kaynaklanıyor olabilir.

Sonuçlar, Doman'ın (2016) yaptığı bir çalışmadaki bulgularla uyumludur, bu çalışma internetin aşırı kullanımı ile akademik başarı ve okul türü arasında büyük ölçüde negatif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ayrıca, Subrahmanyam ve Lin'in (2007) çalışmasıyla da uyumludur; bu çalışma gençlerin çoğunlukla günde 3 saat internet kullandığını ve bunun çoğunlukla evden yapıldığını belirtmiştir. Ayrıca, El-Tarawneh ve El-Fanikh'in yaptığı bir çalışmayla da uyumludur; bu çalışma, internet kullanım süresine bağlı olarak akademik başarı ve sosyal uyum arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir.

4.3.3. " Yabancı gençleri hangi durumlarda internete başvuruyor?" .

Çalışmanın sonuçlarına göre, ergenler rahat olduklarında internete başvurmaktadır ve bu rahatlık genellikle boş zamanları olduğunda gerçekleşir. Yabancı örneklemindeki ergenlerin çoğunun, daha önce bahsedildiği gibi, çalışmalarında yüksek notlara sahip olması nedeniyle derslerle meşgullerdir ve bu nedenle interneti bu amaçla kullanabilirler. Sınav ve ödev zamanlarında gergin ve endişeli olabilirler ve bu nedenle interneti çok sık kullanmazlar. Gözlemlendiği gibi, yabancı ergenler depresyon, stres ve hayal kırıklığı gibi olumsuz bir ruh halindeyken genellikle internetten kaçınırlar.

Çevik'in (2016) çalışmasının sonuçları, gençlerin internet kullanım süreleri ile depresyon, sosyal fobi, yalnızlık ve internet farkındalığı düzeyleri arasında anlamlı istatistiksel ilişkiler olduğunu göstermektedir. Araştırma, bu ilişkinin gençleri olumsuz deneyimlere daha fazla maruz bırakabileceğini ve internet kullanım sürelerinin artmasıyla birlikte artabileceğini öne sürmektedir. Bu çalışma, ortaya çıkan sonuçlarla uyumlu olup, sağlıklı ve dengeli bir şekilde kullanıldığında internetin orta düzeyde kullanımı ile gençlerin rahatlık hissi arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu, gençlerin interneti kullanma şekillerine yeterli farkındalıkları olduğunda, negatif duyguların, örneğin yalnızlık veya izolasyon gibi, aşırı kullanımdan uzak durulduğunda geçerlidir.

4.3.4 " Yabancı gençlerinin interneti kullanma amacı nedir?" .

Çalışmanın sonuçlarından açıkça anlaşılmaktadır ki, gençlerin interneti kullanma ana amacı, Facebook, Twitter, Instagram gibi sosyal medya sitelerini gezme eğilimidir. Ardından sohbet etme ve daha sonra göz atma gelir. Sosyal medya siteleri, gençlerin arkadaşlarıyla iletişim kurmalarını, haberlerini öğrenmelerini ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamalarını sağlar. Bu sonuçlar, Raak & Bonds'un (2008) çalışmasının sonuçlarıyla uyumludur, çünkü bu çalışma, kullanıcıların sosyal medya sitelerinden arkadaşlarıyla iletişim halinde kalmalarının,

yeni arkadaşlıklar kurmalarının ve çeşitli sosyal ihtiyaçlarını karşılamalarının faydalı olduğunu göstermiştir.

Reklam ürünlerinin tanıtımı konusunda, gençlerin ilgi ve hedefleri arasında son sıralarda yer almaktadır bunun sebebi bu yaşta öncelikleri arasında öğrenme, eğlence ve spor gibi diğer ilgi alanları bulunması olabilir.

4.3.5 "İnternetin Yabancı gençleri üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?" .

Çalışmanın sonuçları, gençlerin İnternet kullanımının en önemli olumlu etkilerinden birinin, onların perspektifinden, Facebook, Twitter, YouTube gibi sosyal medya sitelerini gezme yeteneği olduğunu göstermektedir. Bunun ardından, aile ve arkadaşlarla iletişim kurma, gençlerin İnternet kullanımının olumlu etkileri listesinde yer alır. Bu, gençlerin iletişim kurma ve ilişki kurma isteklerine işaret eder ve İnternetin bu ihtiyacı sosyal medya platformları veya diğer siteler aracılığıyla karşıladığında, gençler için bu, İnternet kullanımından elde ettikleri en önemli olumlu etkilerden biri olarak kabul edilir. Ancak, İnternet üzerinde geçirilen zamanın dikkatlice yönetilmesi gerekmektedir, böylece gençler internet bağımlısı olmazlar.

Araştırma sonuçları, Çetin'in (2014) çalışmasında yer alan bulgularla uyumludur. Çetin'in çalışmasında yer alan ergenlerin yarısına göre internetin arkadaşlarıyla olan ilişkileri üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Katılımcıların %27'si internetin öğretmenleriyle olan ilişkilerini, %26'sı ise akademik performanslarını ve aile ilişkilerini olumlu etkilediğini belirtmiştir.

4.3.6 "İnternetin Yabancı gençliği üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?" .

Çalışmanın sonuçları, gençler üzerindeki en önemli negatif etkilerin internet kullanımında zaman kaybı olduğunu, bunu internet bağlantısının kesilmesi durumunda rahatsızlık hissi ve ardından internet kullanım süresinin kontrol edilebilmesinde zorluk yaşamak takip ettiğini göstermektedir. Ayrıca, sürekli olarak ziyaret ettikleri siteleri bir gün bile ziyaret etmeme konusunda zorluk çekmekte ve internet üzerinden tanımadıkları kişilerden taciz edilmek gibi seçeneklerinin en az tercih edilenleri olduğunu belirtmektedirler. Sonuçlar, gençlerin internetle ilgili çeşitli olumsuz etkileri fark ettiklerini ve bazı risklerini bildiklerini gösteriyor.

4.3.7 “Yabancı gençlerini interneti kullanmaya iten sebepler nelerdir?” .

Çalışmanın sonuçlarında, yabancı ergenler hakkında diğer bölümlerde keşfedilmeyen bazı önemli noktalar ortaya çıkmıştır. Araştırma, internet kullanım nedenlerine ilişkin soruları yanıtlayarak, yabancı ergenlerin yaşadıkları duyguları ve yaşadıkları bazı zorlukları ortaya koymuştur. Yabancı ergenlerin internet kullanım nedenleri arasında, yüz yüze iletişim yerine internet üzerinden iletişimi tercih etme, internette yalnız kalma, internetteki insanlara kendilerini daha iyi ifade etme ve internette daha kolay ilişki kurma gibi seçenekler öne çıkmıştır. En az tercih edilen seçenek ise internette daha kolay ilişki kurma imkanına sahip olmaktır. Bu çalışma, sonuçların farklı kültürlere ve dillere sahip olmalarından kaynaklandığını öne sürmektedir. Birçoğu Türkçe bilmediğinden, iletişim kurmak için internet üzerinden mesajlaşmayı tercih etmekte ve yazılarını çevirmek için çeviri programları kullanmaktadırlar. Bu sayede, özellikle Türkçe veya İngilizce gibi ana dillerini konuşmadıkları durumlarda, sözlü iletişim kurmaktan daha kolay bir şekilde kendilerini ifade edebilmektedirler.

Ayrıca, farklı lehçeler konuşulmasından dolayı da iletişimde zorluk yaşanmaktadır.

Örneğin, her Arap ülkesinde farklı bir lehçe konuşulmakta ve aralarındaki iletişimde Arapçanın fasih formunu kullanmaktadırlar. Bir diğer neden ise, ailelerin çocuklarının yabancılarla tanışmasından veya konuşmasından endişe duymasıdır. Özellikle kendi ülkelerinde olmadıkları için bu endişe çocuklara da yansımakta ve yabancılarla iletişim kurarken daha temkinli davranmalarına neden olmaktadır. Yabancı ergenlerin internet kullanım nedenleri arasında yalnızlık duygusu da yer almaktadır. Bu durum, göçmenlerin çoğunun ailelerinden uzak olması ve sadece okuldan veya komşuluktan edindikleri birkaç arkadaşı olması nedeniyle doğaldır. Ayrıca, doğrudan ilişkiler kurmak kolay olmadığından, internet üzerinden sosyal medya aracılığıyla ilişki kurmak daha kolaydır. Bu sayede başka ülkelerden arkadaşları veya akrabalarıyla iletişim kurabilirler. Ancak bu seçenek en az tercih edilenler arasındadır. Çünkü yoğun ders programı ve günlük hayat koşuşturmacası nedeniyle, yakın çevrelerinden arkadaşlar edinmeyi tercih etmektedirler.

4.3.8 " Yabancı ailelerin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımı konusundaki tutumları nelerdir?"

Yapılan yabancı örnek üzerindeki araştırma sonuçlarına göre, ergenler internette sorun veya tacizle karşılaştıklarında ailelerinin uygun önlemleri almalarına yardımcı olduğu görülmüştür. Bu bulgu, ergenlerin tacize uğradıklarında ailelerine başvurduklarını ve

aileleriyle paylaşma konusunda kendilerini güvende hissettiklerini gösteriyor. Bu da ailelerin çocuklarına karşılıklı güven duygusu aşıladıklarını ve sorunu çözmek için birlikte çalışmayı teşvik ettiklerini gösteriyor.

Gençlerin kaçınmaya çalıştığı en az cevaplar, ailelerinin sadece yanlarında olduklarında internete göz atmalarına izin vermesidir. Aileleri çocuklarına güvendiğinde, onlara akıllı telefon veya tablet gibi cihazlar vereceklerdir, böylece internet programlarını ve uygulamalarını nasıl kullanacaklarını gösterebilir ve onları korumak için dolaylı olarak izleyebilirler.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre, yabancı gençlerin görüş ve tutumlarından ortaya çıktığı üzere, ebeveynlerinin onlara karşı tutumu demokratiktir ve çocuğa güven ve özgürce düşünce ve duygularını ifade etme hissi verir. Aile demokratik tutumlar sergilediğinde, internet kullanımıyla ilişkili riskler azalır ve genç interneti kullanırken sağlıklı alışkanlıklar kazanır. Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları ve internet bağımlılığı üzerine birçok çalışma bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçları, Aksoy ve Koçtürk'ün (2019) çalışmasında belirtilenlerle uyumludur. Bu çalışma, demokratik aileler arasında internet bağımlılığı düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmadığını ancak koruyucu/istekli aileler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Kılıç'ın (2018) çalışmasında belirtildiği gibi, ebeveyn tutumları ve internet bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır, özellikle otoriter ve koruyucu/istekli tutumlar açısından.

4.4 Türk ve yabancı öğrenci örneklemini arasında yapılan karşılaştırma sonuçlarının tartışılması

Türk öğrencilerin bir örneklemini ve yabancı meslektaşlarını karşılaştırırken, bu karşılaştırma Table 44 ve Table 45'te belirtildiği gibi yapılmıştır ve özellikle "İnternet kullanım kalıpları " ve " İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri " birinci ve dördüncü ekseninde dikkate değer farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Özellikle birinci eksene odaklandığımızda, her iki grup da başlangıç bölümünde üçüncü ifade hariç olmak üzere farklılıklar sergilemiştir. Bulgular, Türk öğrencilerin akıllı telefon ve bilgisayarları kullanma eğilimlerinin yabancı yaşıtlarına göre daha düşük olduğunu, ancak internet kullanımının süresi açısından daha fazla olduğunu vurgulamaktadır. Bu, Tablo 18 ve 37'de özellikle belirtilmiştir; frekans tabloları, Türk öğrencilerinin internet kullanım süresinin en yüksek yüzdesinin %28,3 olduğunu gösterirken, Türk öğrencilerinin internet kullanım süresinin en yüksek yüzdesi %28,3 ile 7-9 saat aralığında raporlanırken, yabancı öğrencilerin

ise %41,7'lik bir yüzdeye sahip olduğu ve bu sürenin 1-3 ve 4-6 saatlik dönemler arasında dağıldığı ortaya konmuştur.

Sonuçlar, Duman (2016), Satan (2014), Çetin (2014), Halawi (2012) gibi önceki çalışmalarla uyumludur; akademik başarı ile internet kullanım süresi ve internet kullanım alışkanlıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Ayrıca, sonuçlar, yabancı öğrenci örneğinin internetin olumlu etkileri konusundaki farkındalık düzeyinin Türk öğrencilerinkinden daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, Çetin (2014), Koçtürk (2019) ve Kılıç (2018) gib önceki çalışmaların bulgularıyla uyumludur. Ebeveynlerin ergenlik dönemindeki çocuklarıyla ilişkisi ve onlara demokratik eğitim yöntemleri uygulamaları, çocukların interneti nasıl kullandıklarında olumlu etkilere sahip olacaklarını yansıtır. Bu, çocukların internet kullanımında daha olgun ve bilinçli hale gelmelerini sağlar, böylece internetin faydalarını ve risklerini daha iyi anlarlar. Yabancı öğrenci örneğinde de görüldüğü gibi, ebeveynlerin güvene ve katılıma dayalı demokratik tutumu, öğrencilerin akademik başarısını arttırır. Bu nedenle, ellerinde ne kadar elektronik cihaz olursa olsun, bazıları kolayca ulaşılar da, öncelikleri interneti öğrenme amaçlı kullanırlar ve akademik başarıları da bunu kanıtlar.

Türk ve yabancı öğrenciler arasındaki bilgisayar ve akıllı telefon kullanımı, internet kullanım süresi ve internetin olumlu etkileri konusundaki farklılıkların gözlemlenmesi, çeşitli faktörlerin etkileşiminden kaynaklanabilir; bu faktörler arasında teknolojik erişim, kültürel farklılıklar ve ekonomik koşullar bulunmaktadır.

Örneğin, yabancı öğrencilerin, ülkelerindeki aileleri ve arkadaşlarıyla iletişim ihtiyaçları olabilir. Akıllı telefonlar ve bilgisayarlar, bu bağlantıları sürdürmenin ve kültürel ve sosyal etkinliklere katılmanın bir yolu olabilir. İnternet kullanım süresi konusunda, kültürel farklılıklar ve ailevi dinamikler bu sonuçların altında yatan nedenler olabilir; yabancı ailelerin internet kullanımına daha kısıtlayıcı yaklaşımlar benimsemiş olması mümkündür.

Son olarak, ekonomik düşünceler de bu sonuçları etkileyebilir. Uluslararası öğrenciler arasındaki daha yüksek ortalama aile geliri, teknolojiye daha fazla erişim ve kullanımı işaret edebilirken, Türk öğrencilerin daha düşük aile gelir seviyelerinden kaynaklanan sınırlamalarla karşılaşabileceği belirtilmektedir.

Sonuçlar, Türk ve yabancı kullanım amaçlarına ilişkin bakış açıları arasında bir benzerlik olduğunu gösterdi. Bu, Türk ve yabancı öğrenci grupları arasında internet kullanımının temelindeki motivasyon veya amaçlarda paralellik olduğunu ima eder. Bununla birlikte, bu sonucu dikkatli bir şekilde ele almak önemlidir çünkü marjinal anlamlılık düzeyi

($p = 0.050$), gelecekteki araştırmalarda daha fazla keşif veya çoğaltma gerektiren nüanslı bir farkın varlığını ima etmektedir.

Araştırma bulguları, Türk ve yabancı öğrenci gruplarının bazı temalar konusundaki görüşlerinde benzerliklerin olduğunu ortaya koymaktadır; bunlar arasında "Ergenlerin İnterneti Kullanma Senaryoları" ve "İnternet Kullanımının Ergenler Üzerindeki Olumsuz Etkileri" gibi konular bulunmaktadır. Ayrıca, "İnternet Kullanımının Ardındaki Çeşitli Nedenler" ve "Ergen Çocuklarının İnternet Kullanımına İlişkin Ebeveyn Tutumları" gibi temalar da yer almaktadır.

Türk ve yabancı öğrenci örneklem sonuçlarında gözlemlenen uyumun arkasındaki muhtemel nedenlerle ilgili olarak, öncelikle, bu benzerliklerin yaygın dijital kùltürün ve teknolojik ilerlemelerin yayılmasına bağlanabileceği ve gençler arasında internet kullanımı ve olası sonuçları hakkında daha geniş bir anlayışın gelişmesine neden olabileceği belirtilmelidir. Ayrıca, bu benzerliklerin yerli ve uluslararası gençler arasındaki kùltürel değişim ve sosyal etkileşimle ilişkilendirilebileceği, bu durumun farklı kùltürel geçmişlere sahip öğrenciler arasında fikir, gelenek ve davranış değişimini kolaylaştırabileceği ileri sürülebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

- Sonuçlar, Türk öğrenci örneğinde cinsiyetin herhangi bir farklılık üretmediğini gösterirken, sınıf, yaş, aile aylık geliri ve önceki dönem başarı ortalaması ile ilgili farklılıkların gözlemlendiğini belirtti.
- Sonuçlar, Türk gençlerinin genellikle internete erişmek için akıllı telefonları kullandıklarını, kullanım süresinin tipik olarak 7-9 saat arasında olduğunu ve bu erişimin çoğunlukla evde gerçekleştiğini gösterdi.
- Sonuçlar, Türk gençlerinin genellikle negatif psikolojik durumlarda internet kullanmaktan kaçındıklarını ve interneti başlıca bir problem çözme aracı olarak kullandıklarını gösterdi.
- Sonuçlar, Türk gençlerine göre internet kullanmanın ana amacının sohbet etmek ve gezinmek olduğunu, en az gizli bilgisayarların ürünlerinin tanıtımını yaptığını gösterdi.
- Sonuçlar, Türk ergenlerine göre internetin olumlu etkilerinin eğlence, bilgi edinme, aile ve arkadaşlarla iletişim kurma ve boş zaman geçirme olduğunu gösterdi.
- Sonuçlar, Türk ergenlerine göre internetin olumsuz etkilerinin çevrimiçi zaman kaybı, internet kullanım süresini kontrol etme zorluğu, internet kesildiğinde duyulan üzüntü ve bazılarının çevrimiçi tacize veya şantaja maruz kalması olduğunu gösterdi.
- Sonuçlar, Türk gençlerinin interneti kullanma nedenlerinin, çevrimiçi iletişimi tercih etmeleri, adlarını gizlediklerinde daha fazla özgürlük hissetmeleri ve kendilerini internet üzerinden daha iyi ifade edebilmeleri olduğunu gösterdi.
- Sonuçlar, Türk gençlerinin gözünden, ailelerin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına yönelik tutumlarının, çocukları sorunlar veya tacizle karşılaştıklarında müdahale ettiğini ve araştırma süreçlerinde onlara destek sağladığını, ancak evde bazı internet sitelerini engellediklerini göstermektedir. Bu nedenle, ailelerin ergenlik çağındaki çocuklarına yönelik tutumları demokratik ve yönlendirici niteliktedir.
- Sonuçlar, yabancı öğrenci örneğinde sınıf, yaş ve aile aylık geliri temelinde herhangi bir farklılık olmadığını gösterdi. Ancak, cinsiyet ve önceki dönem başarı ortalaması konusunda farklılıklar gözlemlendi.

- Sonuçlar, genç yabancı öğrencilerin internete erişmek için akıllı telefonları kullandıklarını gösterdi, kullanım süreleri genellikle 1-3 ve 4-6 saat arasında değişmektedir ve internet erişimi çoğunlukla evde gerçekleşmektedir.
- Sonuçlar, yabancı gençlerin genellikle negatif psikolojik durumlarda ve hayal kırıklığı yaşadıklarında İnternet kullanmaktan kaçındıklarını gösterdi.
- Sonuçlar, yabancı gençlerin diğer amaçların üzerinde sosyal ağ sitelerine (örneğin Facebook/Twitter) bağlanmayı öncelikli olarak tercih ettiklerini ve ürün reklamlarına daha az dikkat ettiklerini gösterdi.
- Sonuçlar, yabancı gençlerin internetin olumlu etkileri olarak, sosyal medya sitelerinde gezinmeye önem verdiklerini, ancak belirlenmiş internet kullanım saatlerine uymaya daha az önem verdiklerini göstermektedir.
- Sonuçlar, yabancı gençlerin internette aşırı zaman geçirmenin olumsuz etkilerinden endişe duyduklarını, ancak tanımadıkları kişilerin çevrimiçi tacizine daha az önem verdiklerini ortaya koydu.
- Sonuçlar, yabancı gençlerin interneti kullanma nedenlerinin, geleneksel yüz yüze iletişim yöntemleri yerine çevrimiçi iletişim ve etkileşimi tercih etmeleri olduğunu gösterdi
- Sonuçlar, yabancı gençlerin perspektifinden, ailelerinin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına yönelik tutumlarının şu şekilde olduğunu göstermektedir: Gençler internet kullanırken bir sorun yaşadığında aileleri müdahale etmekte, gerekli önlemleri almalarına yardımcı olmaktadır ve aileleri yanlarında olmadığında internet kullanmalarına izin vermektedir. Bu nedenle, ailelerin ergenlik çağındaki çocuklarına karşı tutumu demokratik bir yaklaşımdır.
- Araştırmanın sonuçları, Türk ve yabancı öğrencilerin internet kullanımı ve ailelerin bakış açıları konusunda genel bir benzerlik gösterdiğini ortaya koydu, özellikle de "Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar", "İnterneti kullanma amacı", "İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri", "İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları" ve "Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu" eksenlerinde. Sonuçlar ayrıca, Türk öğrencilerin yabancı öğrencilere göre bilgisayar ve akıllı telefonları daha az kullandığını gösterdi. Türk öğrencilerin internetin olumlu etkilerine ilişkin algılarının yabancı öğrencilere göre çok daha düşük olduğu ve Türk ve yabancı öğrenciler arasında günlük internet kullanım süresi açısından

istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu ve iki grup arasında kullanım ortamı açısından fark olmadığı kaydedildi.

Öneriler

Bu çalışmanın bulguları ışığında, sorumlu internet kullanımını teşvik etmek, dijital okuryazarlığı artırmak ve genç bireyler için daha güvenli bir çevrimiçi ortam oluşturmak için aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- İnternet kullanımına yönelik özelleştirilmiş eğitim: Genç bireylerin çoğunlukla internet erişimi için akıllı telefonları kullandığı ve zamanlarının önemli bir kısmını çevrimiçi olarak geçirdiği göz önüne alındığında, sorumlu internet kullanımını savunmak için zaman yönetimi ve çevrimiçi güvenlik gibi konulara odaklanan özelleştirilmiş eğitim girişimleri gereklidir.
- Problem çözme becerilerinin güçlendirilmesi: Genç bireylerin sıklıkla interneti başlıca problem çözme aracı olarak kullandığı düşünüldüğünde, problem çözme becerilerinin çevrimiçi ve çevrimdışı etkinliklerle geliştirilmesi faydalı olabilir.
- Çevrimiçi tacizle ilgili farkındalık kampanyaları: Çevrimiçi tacizle ilgili endişelere daha az vurgu yapılsa da, anonim kişiler tarafından gerçekleştirilen çevrimiçi tacizlerin riskleri ve sonuçları konusunda genç bireyler arasında farkındalık yaratmak önemlidir. Eğitim kampanyaları ve farkındalık girişimleri bu konuda önemli katkılar sağlayabilir.
- Eleştirel düşünme becerilerinin güçlendirilmesi: Genç bireylerin sosyal ağları ve çevrimiçi gezinmeyi önceliklendirdiği göz önüne alındığında, eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi, gençlerin geniş çevrimiçi bilgi manzarasında güvenilir kaynakları yanlış bilgidan ayırt etmelerine yardımcı olabilir.
- Velilerin rehberlik ve desteği: Bulgular, ailelerin çocuklarının internetle ilgili sorunları ele almak için müdahale ettiğini ve desteklediğini göstermektedir. Velilerle çocuklar arasında internet kullanımıyla ilgili açık iletişimi teşvik etmek ve sınırların belirlenmesi ve çevrimiçi güvenliğin sağlanması konusunda veli rehberliği sunmak olumlu sonuçlar verebilir.
- Kültürlerarası anlayışın teşviki: Türk ve yabancı öğrenciler arasında internet kullanımı desenleri ve aile dinamiklerindeki benzerlikler göz önüne alındığında, kültürlerarası anlayışın ve işbirliğinin desteklenmesi, her iki grubun eğitim deneyimlerini ve destek mekanizmalarını zenginleştirebilir.

- Sürekli araştırma ve izleme: İnternet kullanımı desenleri, tutumları ve genç bireylerin refahları üzerindeki etkileri konusunda sürekli izleme ve araştırma, müdahale ve politikaların etkin bir şekilde uyarlanması için önemlidir. Düzenli anketler ve değerlendirmeler, ortaya çıkan trendler ve dikkate alınması gereken alanlar hakkında değerli içgörüler sağlayabilir.

KAYNAKLAR

- Adams, G. R. (1995). *Adolescent development*. Westport, CT: Greenwood Publishing Group.
- Ak, A. (2014). The relationship between internet addiction and psychological symptoms among university students. *Journal of Education and Training Studies*, 2(1), 88-95.
- Akgül, M. (1995). *Dinamik ve canlı bir kütüphane olarak internet*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alisinanoğlu, F. (2003). *Ergenlerde Koruyucu-İstekçi Anne-Baba Tutumu ve Benlik Saygısı*. Türk Psikoloji Dergisi, 18(51), 63-76.
- Al-Rashidat, J.M.(2017). The Effect of the Internet on Adolescents in Jordan "A Survey Study", Master's thesis in the field of media, Department of Media, Faculty of Information Middle East University, Amman, Jordan.
- Altıntaş, S. (2016). *İnternet ve kültürel dönüşüm*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Arı, R., ve ark. (1995). *Anne Baba Tutumları*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480.
- ASAGEM. (2008). *İnternetin fırsatları ve faydaları*. Ankara: ASAGEM Yayınları.
- Ateş, Ö. (2011). Investigating the effects of computer games on secondary school students' self-esteem and interpersonal relationships. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 2003-2010.
- Bahadır, F. (2001). Ergenlik dönemi sorunları ve baş etme stratejileri. *Tıp Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 34-37.
- Batıgün, A. D., & Kılıç, N. (2011). İnternet Bağımlılığı ile Kişilik Özellikleri, Sosyal Destek, Psikolojik Belirtiler ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler. *Turkish Journal of Psychology/Türk Psikoloji Dergisi*, 26(67), 1-10.
- Bayzan, Ş., Yıldırım, Ö., Karakuş, T., Kurşun, E., Turgut, Y. E. ve Aslan, A. (2023). Türkiye'deki Ebeveynlerin İnternet Kullanım Alışkanlıkları ve Dijital Okuryazarlık Becerileri Üzerine Bir Araştırma. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı 1, 1249-1271.
- Bayzan, Ş.-Özbilan, A. (2012). İnternet risklerinin kapsamı. *Bilgi Teknolojileri ve İletişim Hukuku Dergisi*, 5(4), 521-526.
- Brown, R. (2009). *Web 2.0 ve etkileşimli internet teknolojileri*. New York: Cambridge University Press.
- Bulut, S. (1990). *Aile ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Ceyhan, M. E. (2008). *Aile İçi İletişim*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Cüceloğlu, D. (1994). *İyi ve Kötü Aileler*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Çelen, M., Çelik, S., & Seferoğlu, S. (2011). *İnternet ve çocuk eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çetin, A. (2014). Ergenlerin İnternet Kullanım Amaçları ve İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 71-86.
- Çetin, M. (2014). Türkiye'deki ergenlerin internet davranışlarının sorunlu kullanım ve psikososyal özelliklerle ilişkisi [The relationship between internet behaviors of adolescents in Turkey and problematic usage and psychosocial characteristics]. *International Journal of Technology Addiction and Behavioural Sciences*, 3(2), 25-39.
- Çetinkaya, B. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde siber zorbalığın yaygınlığı*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çevik, B. (2016). Ergenlerde İnternet Bağımlılığı ve Psikolojik İyi Olma İlişkisinde Farkındalık ve Anne-Baba Tutumlarının Aracı Rolü. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları. Pegem Akademi.
- Çubukcu, M., & Bayzan, Ş. (2013). İnternet ve içerik düzenlemeleri. Ankara Üniversitesi *Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62(2), 135-147.
- Demir, i., Yıldız, c. s., Özzorlu, E., Tuba, K. Ö. S. E., & Yelkenci, y. (2017). Ergenlerin Problemlı İnternet Kullanımında Anne-Baba İzlemesinin Rolü. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(2), 103-114.
- Dolgin, K. G. (2014). *Adolescents' online literacies: Connecting classrooms, digital media, and popular culture*. New York, NY: Peter Lang.
- Doman, M. (2016). The relationship between excessive internet use and academic success and school type. *Journal of Educational Sciences Research*, 6(1), 127-134.
- Dönmezer, S. (1999). *Ebeveyn Tutumları ve Ergenlik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Duman, M. (2016). The relationship between excessive internet use and academic success and school type. *Journal of Educational Sciences Research*, 6(1), 127-134.
- Ekşi, H. (2011). Ergenlik çağındaki öğrencilere rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin sağlanmasında yönlendirmeler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 47-55.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity, youth, and crisis*. New York, NY: W. W. Norton & Company.
- Erkal, M. E. (1995). *Sosyoloji*, Der Yayınları, İstanbul.
- Ersel, M. (2004). *Aile Psikolojisi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Ersoy, A. (2008). *Çocukların bilişsel ve sosyal gelişiminde internetin rolü*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. Sage.

- Geçtan, E. (1993). *Çağdaş Yaşam ve Normaldışı Davranışlar*. 8. Basım. İstanbul, Remzi Kitabevi
- Gladding, S.T. (2015). *Aile Terapisi Tarih, Kuram ve Uygulamaları*.(5.Baskı). Ankara: PDR Yayınları.
- Gross, E. F. (2004). Adolescent Internet Use: What We Expect, What Teens Report. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 25(6), 633–649. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2004.09.005>
- Gujarati, D. N., & Porter, D. C. (2009). *Basic econometrics* (5th ed.). McGraw-Hill.
- Güler, F. (2016). *İnternet ve toplumsal değişim*. İstanbul: Bilge Klasik Yayınları.
- Gürsu, H. (2011). Ergenlik dönemi sorunları. In *Ergenlik Dönemi Psikolojisi* (pp. 45-65). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson Education, Upper Saddle River.
- Halawi, L. A. (2012). Internet addiction among Lebanese adolescents: The role of self-esteem, anger, depression, anxiety, social anxiety and fear, impulsivity, and aggression—A cross-sectional study. *Psychology*, 3(12), 1155-1166.
- Halawi, M. A. (2012). Lübnan'daki genç nüfus arasında İnternet bağımlılığı: bir araştırma [Internet addiction among young population in Lebanon: A study]. *Information Technology Journal*, 11(4), 455-464.
- Hazar, Murat. 2011. Sosyal Medya Bağımlılığı Bir Alan Çalışması, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, S. 32.
- Hurlock, E. B. (1955). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hurlock, E. B. (1987). *Psikolojik gelişim*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- İbn Haldun. (1989). *The Muqaddimah: An introduction to history*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Aile ve İnsan Gelişimi*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kaiser, H.F. (1974). Analysis of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39 (4), 31–36.
- Kalkınma Bakanlığı. (2014). *İnternet girişimciliği ve ekonomik ilerleme*. Ankara: Kalkınma Bakanlığı Yayınları.
- Kamışlı, E. (2018). Toplumsal Cinsiyet Roller ve Aile İşlevselliğinin Problem Çözme Becerilerine Etkisi . Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi.
- Kaptan, Saim. (1998). *Bilimsel Araştırma Ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Yayınları.
- Kara, E. (2024). *Dünya ve Türkiye'de internet kullanımı*. İstanbul: İnternet Araştırmaları Merkezi Yayınları.

- Karasar, Niyazi. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaşıkcı, D., et al. (2014). Türkiye ve Avrupa'dan çocukların çevrimiçi etkinlikleri hakkındaki sonuçlar: Avrupa Çocuk Çevrimiçi projesi [Findings from Turkey and Europe on children's online activities: EU Kids Online Project]. *Turkish Journal of Communication Studies*, 13(2), 121-137.
- Kemp, S. (2023). Digital 2023: Global Overview Report. Erişim adresi: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-global-overview-report>.
- Kılıç, Z. (2018). Ergenlerde İnternet Kullanımı ve İnternet Bağımlılığı İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Koçtürk, N. (2019). Ebeveyn Tutumlarının İnternet Bağımlılığı Üzerindeki Etkisi: Demokratik Ailelerle Otoriter Aileler Arasında Karşılaştırmalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Köksalan, M., & Tel, B. (2009). *İnternetin kültürel etkileri*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Kulaksızoğlu, A. (2001). Aile içi iletişim ve ebeveyn tutumlarının çocuğun bilişsel esnekliği üzerindeki etkisi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 8(2), 57-63.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik Psikolojisi*, Remzi Kitabevi, 18-25
- Kuzgun, Y. (1972). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Lee, S. J., & Chae, Y. G. (2007). Children's Internet Use in a Family Context: Influence on Family Relationships and Parental Mediation. *CyberPsychology & Behavior*, 10(5), 640–644. <https://doi.org/10.1089/cpb.2007.9995>
- Mızrakçı, S. (1994). *Yetişkin Çocuklar*. İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Nathanson, A. I. (2002). Parent and Child Perspectives on the Presence and Meaning of Parental Television Mediation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 46(2), 213–235. https://doi.org/10.1207/s15506878jobem4602_4
- Nathanson, A. I., & Cantor, J. (2000). Reducing the Aggression-Promoting Effect of Violent Cartoons by Increasing Children's Fictional Involvement With the Victim: A Study of Active Mediation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 44(1), 125–142. https://doi.org/10.1207/s15506878jobem4401_7
- Odabaşı, Ferhan., Kabakçı, Işıl., Çoklar, Ahmet. 2007. İnternet, Çocuk ve Aile, İstanbul: Nobel Basımevi.
- Ogur, B. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin İnternet Kullanım Alışkanlıklarının Araştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi.
- Oktay, A. (1996). *Sosyal Psikoloji ve Aile*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Pallant, J. (2016). *SPSS survival manual*. McGraw-Hill Education.
- Pekşen-Akça, S. (2012). Ergenlerde Benlik Saygısı ve Demokratik Ebeveynlik. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 137-156.

- Piaget, J. (1972). Intellectual evolution from adolescence to adulthood. *Human Development*, 15(1), 1-12.
- Raak, M. V., & Bonds, A. (2008). Social networking websites: A new medium for engaging in customer relationship management. *Journal of Database Marketing & Customer Strategy Management*, 15(1), 16-30.
- Ramazan, A., et al. (2024). Adıyaman ilindeki ortaöğretim öğrencilerinin siber zorbalıkla karşılaşma durumları ve akademik performansları: bir alan araştırması [Situation of secondary school students encountering cyberbullying and their academic performances in Adıyaman province: a field research]. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 7(2), 345-362.
- Ramirez, A., Jr., Walther, J. B., Burgoon, J. K., & Sunnafrank, M. (2002). Information-Seeking Strategies, Uncertainty, and Computer-Mediated Communication: Toward a Conceptual Model. *Human Communication Research*, 28(2), 213-228. <https://doi.org/10.1093/hcr/28.2.213>
- Reklam, Ü. (2016). Youth Internet Usage: Investigating the Relationships between Internet Usage Time and Depression, Social Phobia, Loneliness, and Internet Awareness Levels. *Journal of Youth Studies*, 20(5), 652-668.
- Rozen, A. A. (1967). *Aile Psikolojisi*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Sanders, C. E., Field, T. M., Diego, M., & Kaplan, M. (2000). The relationship of internet use to depression and social isolation among adolescents. *Adolescence*, 35(138), 237-242.
- Satan, A. (2014). The relationship between Internet addiction, social support, and interpersonal relationships among high school students. *Journal of Addiction*, 2014, 1-6.
- Schmitz, A. J. (2005). *Impulse control disorders: A clinician's guide to understanding and treating behavioral addictions*. New York, NY: W. W. Norton & Company.
- Sekaran, U. and Bougie, R. (2010) *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*, 5th ed., Hogn Wiely and Sons, USA.
- Semerci, Ç. (2007). *Ergenlerde Bağımsızlık Gelişimi*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yayınları.
- Shapira, N. A., Lessig, M. C., Goldsmith, T. D., Szabo, S. T., Lazoritz, M., Gold, M. S., & Stein, D. J. (2000). Problematic internet use: Proposed classification and diagnostic criteria. *Depression and Anxiety*, 17(4), 207-216.
- Steinberg, L. (2007). Risk-taking in adolescence: New perspectives from brain and behavioral science. *Current Directions in Psychological Science*, 16(2), 55-59.
- Steiner, J. F., & Feldman, H. R. (2008). *Adolescent medicine: A handbook for primary care*. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.
- SubrahmanyAM, K. (2013). Cyberbullying among students: An emerging concern. *The International Journal of Educational and Psychological Assessment*, 13(2), 97-105.

- Subrahmanyam, K., & Lin, G. (2007). Adolescents on the net: Internet use and well-being. *Adolescence*, 42(168), 659-677.
- Suudi Arabistan'daki El-Qassim Üniversitesi. (2012). İnternet kullanımının öğrencilerin akademik performansı, sosyal uyum, depresyon seviyeleri ve iletişim becerileri üzerindeki etkisi [The impact of internet use on students' academic performance, social adjustment, depression levels, and communication skills]. *El-Qassim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(2), 145-163.
- Şanal-Güngör, B. (2020). *Tek ebeveynle ve iki ebeveynle yaşayan ergenlerin öznel iyi oluşuna göre okulda öznel iyi oluş ve arkadaşla bağlanma düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson Education.
- TÜİK. (2023). *Hanehalkı bilgi teknolojileri kullanım anketi raporu*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
- Valkenburg, P. M., & Soeters, K. E. (2001). Children's positive and negative experiences with the internet: An exploratory survey. *Children & Society*, 15(4), 369-384.
- Vanlanduyt, L., & De Cleyn, S. (2007). Children's use of the internet: A study of risks and opportunities. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12(1), 392-401.
- WHO. (2014). *Global Accelerated Action for the Health of Adolescents (AA-HA!): Guidance to support country implementation*. Geneva: World Health Organization.
- Wong, K. (2011). The internet and its risks: A comprehensive analysis. *Journal of Cybersecurity Studies*, 3(2), 145-163.
- Yalçın, İ. (2003). *İnternet: İletişim, demokrasi, devrim*. Ankara: Phoenix Yayınları.
- Yaman, M. (2017). Ergenler arasında sorunlu internet kullanımı ile ebeveyn algısı ve uyum düzeyi arasındaki ilişki [The relationship between problematic internet use, parental perception, and level of adjustment among adolescents]. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(2), 30-47.
- Yavanoğlu, Ö., et al. (2012). Online privacy and security concerns among internet users. *Journal of Information Privacy & Security*, 8(4), 289-301.
- Yavuzer, H. (1992). *Çocuk ergenlik ve yetişkinlik çağı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yen, J. Y., Ko, C. H., Yen, C. F., Wu, H. Y., & Yang, M. J. (2007). The Comorbid Psychiatric Symptoms of Internet Addiction: Attention Deficit and Hyperactivity Disorder (ADHD), Depression, Social Phobia, and Hostility. *Journal of Adolescent Health*, 41(1), 93-98. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2007.02.002>
- Yılmaz, A. (2006). *İnternetin sosyal etkileri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Youn, S. (2008). Ebeveyn tutumlarının ergenler arasında mahremiyetin korunmasını nasıl etkilediği: bir araştırma [How parental attitudes affect privacy protection among adolescents: A study]. *Journal of Family Psychology*, 22(3), 492-497.

- Youn, S. (2008). Parental Mediation of Children's Internet Use: The Influence of Mother's Education and Knowledge of Media Effects. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 52(4), 577–595. <https://doi.org/10.1080/08838150802437396>
- Young, K. S. (2004). Internet addiction: A new clinical phenomenon and its consequences. *American Behavioral Scientist*, 48(4), 402-415.
- Yörükoğlu, A. (1990). *Anne Baba Eğitimi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Yörükoğlu, A. (1997). *Aile İçi İletişim ve Ebeveyn Tutumları*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Yumru, H. (2020). *Developmental psychology: A guide for teachers*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yurdakul, D. (2021). Ebeveynler ve ergenler arasındaki internet bağımlılığı düzeylerinin karşılaştırılması ve ailedeki ilişkilerin etkisi [Comparison of internet addiction levels between parents and adolescents and the effect of family relationships]. *Journal of Family Studies*, 15(1), 45-60.
- Yücel, T. (2009). The role of internet in adolescence. *International Journal of Human Sciences*, 6(2), 1085-1096.

EKLER

EK-A: Türkçe çalışma anketi

Anketin başlığı : İstanbul'da ergenlik dönemindeki Türk ve yabancı öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları ve ailelerinin tutumları

Değerli öğrenciler, Bu çalışma, ergenlik dönemindeki ergenlik dönemindeki Türk ve yabancı öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları ile ailelerinin tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Sizden her bir maddeyi dikkatlice okuyarak, size en uygun gelen seçeneği işaretlemenizi istiyorum. Cevaplarınız bilimsel bir araştırma amacıyla kullanılacak ve **bilgileriniz gizli tutulacaktır**. Yardımcı olduğunuz ve içtenlikle yanıtladığınız için çok teşekkür ederim.

Araştırmacı: Nadeen Za'tara

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyet: ☐ Kız ☐ Erkek
2. Uyruk : ☐ Türk ☐ yabancı
Yabancıysanız uyruğunuzu belirtin
3. Okulunuzun Adı:
4. Sınıfınız: ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12
5. Yaşınız : ☐ 14 ☐ 15 ☐ 16 ☐ 17 ☐ 18 ☐ 19 ve üzeri
6. Bir Önceki Dönem Başarı Ortalamam:
☐ 40-60 ☐ 60-70 ☐ 70-80 ☐ 80-90 ☐ 90-100
7. Ailenin Aylık Geliri :
☐ 0-12000 TL ☐ 12000-30000 TL ☐ 30000-40000 TL ☐ 40000-60000 TL ☐ 60000 ve üstü

Birinci eksen: İnternet kullanım kalıpları

Birinci	İnternete erişmek için kullandığım yöntem	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
1	Bilgisayar					
2	akıllı telefon					
3	iPad / Tablet					
ikinci	Günlük internette geçirdiğim süre	☐ 1 saatten az ☐ 1-3 saat ☐ 4-6 saat ☐ 7-9 saat ☐ 10-12 saat ☐ 12 saatten fazla				
Üçüncü	Kullanım ortamı	☐ Evden ☐ İnternet kafeden ☐ Okuldan ☐ Cep Telefonumdan ☐ Tek bir yerden belirtilmemiş				

<u>İkinci eksen : Ergenlerin internet kullanımına başvurduğu durumlar</u>		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
1	Psikolojik olarak rahat olduğumda					
2	Psikolojik olarak üzgün olduğumda					
3	Belirli bir sorunla karşılaştığımda					

4	Kendimi izole edilmiş hissettiğimde					
5	Sinirlendiğimde					
6	Hayal kırıklığına uğradığımda					
7	Depresyonda hissettiğimde					
8	Stresli hissettiğimde					

Üçüncü eksen : İnterneti kullanma amacı		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
9	Ödev hazırlamak					
10	kendi kendine eğitim					
11	Bilgiyi öğrenmek ve kazanmak					
12	Çeşitli bilgiler edinmek					
13	Hayati konularda kamuoyu oluşturmak					
14	Reklam ürünlerinin tanıtımı					
15	Film -MP3 müzik indirmek					
16	İnternette sörf yapmak (internette gezinti yapmak)					
17	Chat yapma (sohbet etmek)					
18	Oyun oynama					
19	Sosyal paylaşım ağlarına bağlanmak(Facebook/ Twitter gibi)					

Dördüncü eksen : İnternetin ergenler üzerindeki olumlu etkileri		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
20	Okul ödevlerimi yapmak için interneti kullanıyorum					
21	İnterneti eğitim sitelerine göz atmak için kullanıyorum					
22	İnterneti bilimsel web sitelerine göz atmak için kullanıyorum					
23	İnterneti edebiyat sitelerine göz atmak için kullanıyorum					
24	İnterneti eğlence için kullanıyorum					
25	İnterneti ailem ve arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanıyorum					
26	Boş zamanlarımı geçirmek için interneti kullanıyorum					
27	İlgimi çeken konular hakkında bilgi almak için interneti kullanıyorum					
28	Başkalarının toplumdaki farklı konular hakkında ne düşündüğünü öğrenmek için interneti kullanıyorum					
29	Başka yollarla bulamadığım bilgileri almak için interneti kullanıyorum					
30	İnterneti en son haberleri ve olayları takip etmek için kullanıyorum					
31	İnternet kısıtlama olmaksızın düşüncelerimi özgürce ifade etmeme olanak sağlıyor					
32	İnterneti Facebook, Twitter ve YouTube vb gibi sosyal medya sitelerine göz atmak için kullanıyorum.					
33	İnterneti film ve dizi izlemek için kullanıyorum					

34	İnterneti kullanmak genel bilgimi genişletiyor					
35	İnternete gerekmedikçe girmekten kaçınıyorum					
36	Planladığımın dışında fazladan bir dakika bile interneti kullanmıyorum					

<u>Beşinci eksen : İnternetin ergenler üzerindeki olumsuz etkileri</u>		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
37	İnterneti kullanarak zaman kaybetmek					
38	İnternette gezindiğim için ödevlerimi yapamıyorum					
39	İnterneti kullanmak kendimi ailemden izole hissetmeme neden oluyor					
40	İnterneti kullanmak kendimi toplumdan izole hissetmeme neden oluyor					
41	İnternet kesildiğinde kendimi rahatsız hissediyorum					
42	Tanımadığım kişiler tarafından internette tacize uğruyorum.					
43	İnternette şantaja uğruyorum					
44	İnternet başkalarıyla olan davranışımı olumsuz etkiliyor					
45	Geceleri internet kullanmak uyku saatini etkiliyor					
46	İnternette gördüğüm bazı şeyleri taklit ediyorum					
47	Günlük interneti kullandığım süreyi kontrol etmek zor					
48	İnterneti engellenen web sitelerine erişmek için kullanıyorum					
49	Tanımadığım insanlarla yeni ilişkiler aramak için interneti kullanıyorum					
50	İnternet kullanmak sağlığımı olumsuz etkiliyor					
51	Sosyal aktiviteler için para harcamaktansa internete erişmek için harcamayı tercih ediyorum					
52	Birisi internette ne yaptığımı sorduğunda savunmacı ve gizleyici oluyorum					
53	Sürekli ziyaret ettiğim internet sitelerine bir gün dahi girememeye tahammül edemiyorum					
54	İnternet kullandığım süre boyunca her şeyi unutuyorum					
55	İnternet kullanırken başkalarının meşgul etmesine öfkeleniyorum					
56	Çok istememe rağmen interneti uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemiyorum					

<u>Altıncı eksen : İnterneti kullanma nedenlerinden bazıları</u>		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
57	İnternet ortamında elde ettiğim saygıyı günlük yaşamımda bulamıyorum					

58	İnternette, diğer ortamlara göre daha kolay ilişki kuruyorum					
59	İnternette ismimi gizlemek beni daha özgür kılıyor					
60	İnternette bağlantı kurduğum insanlara kendimi daha iyi anlatıyorum					
61	İnternet yoluyla iletişim kurmayı, yüz yüze iletişim kurmaya tercih ediyorum					
62	Yalnızlığımı internetle paylaşıyorum					

<u>Yedinci eksen : Ailenin ergenlik çağındaki çocuklarının internet kullanımına ilişkin tutumu</u>		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
63	Ailem sadece onlar yanımdayken internette gezinmeye izin veriyor					
64	Ailem, ziyaret ettiğim siteleri kontrol ediyor					
65	Ailem, internetten nasıl faydalanacağım hakkında beni yönlendiriyor					
66	Ailem internet kullanımım için saat belirler					
67	Ailem beni internetten uzak tutmayı bir ceza aracı olarak kullanıyor					
68	Ailem bazı web sitelerine evden girmemi engelliyor					
69	Ailem ziyaret ettiğim siteleri kaydetmek için uygulamaları kullanıyor					
70	İnterneti kullanırken bir sorunla veya tacizle karşılaşırsam ailem uygun önlemleri almama yardım eder					
71	Ailem belirli bir konuyu araştırmamda bana yardımcı oluyor					
72	Ailem belirli sitelere erişmeme yardımcı oluyor					

EK-B: Arapça çalışma anketi

استبيان بعنوان: عادات استخدام الإنترنت للطلاب الأتراك والأجانب في فترة المراهقة في إسطنبول ومواقف أسرهم

أعزائي الطلاب، يتم إجراء هذا البحث بهدف تحديد العلاقة بين عادات استخدام الإنترنت لدى الطلاب الأتراك والأجانب في فترة المراهقة ومواقف أسرهم. أرجو منكم قراءة كل بند بعناية ووضع علامة عند أفضل خيار يناسبكم. سيتم استخدام إجاباتكم لأغراض بحث علمي وستظل معلوماتكم سرية. أشكركم جزيل الشكر على مساعدتكم وإجاباتكم الصادقة.

الباحثة : ندين زعتره.

نموذج المعلومات الشخصية

1. () ذكر الجنس: () أنثى
2. الجنسية: () تركي () أجنبي
..... في حال كنت أجنبياً يرجى ذكر جنسيتك
3. اسم المدرسة:
4. الصف الدراسي: () 9 () 10 () 11 () 12
5. العمر: () 14 () 15 () 16 () 17 () 18 () 19 فما فوق
6. متوسط النجاح في الفصل الدراسي السابق:
() 40-60 () 60-70 () 70-80 () 80-90 () 90-100
7. الدخل الشهري للأسرة:
ليرة تركية 30000-40000 () ليرة تركية 12000-30000 () ليرة تركية 0-12000 ()
ليرة تركية 60000 فما فوق () 40000-60000 ()

المحور الأول: أنماط استخدام الإنترنت

أولاً	الوسيلة التي استخدمها للوصول إلى الإنترنت	أبداً	نادراً	أحياناً	غالباً	دائماً
1	حاسوب (كمبيوتر)					
2	هاتف ذكي (الجوال)					
3	جهاز لوحي (أيباد/ تابلت)					
ثانياً	الوقت الذي أقضيه على الانترنت يومياً	() أقل من 1 ساعة () 1-3 ساعات () 4-6 ساعات () 7-9 ساعات () 10-12 ساعة () أكثر من 12 ساعة				
ثالثاً	بيئة الاستخدام	() من المنزل () من مقهى الانترنت () من المدرسة () من هاتفي المحمول () غير محدد بمكان واحد (من أكثر من مكان)				

المحور الثاني: الحالات التي يلجأ إليها المراهقون في استخدام الإنترنت

أبداً	نادراً	أحياناً	غالباً	دائماً
1	عندما أكون مرتاحاً نفسياً			
2	عندما أكون متضايقاً نفسياً			
3	عندما أواجه مشكلة محددة			
4	عندما أشعر بالعزلة			
5	عندما أغضب			
6	عندما أشعر بخيبة الأمل			
7	عندما أشعر بالاكئاب			
8	عندما أشعر بالتوتر			

المحور الثالث: الهدف من استخدام الانترنت					
دائما	غالبا	احيانا	نادرا	ابدا	
					9 إعداد الواجبات
					10 التثقيف الذاتي
					11 اكتساب المعرفة والتعلم
					12 الحصول على معلومات متنوعة
					13 تكوين الرأي العام حول قضايا حيوية
					14 الترويج للمنتجات الاعلانية
					15 MP3تنزيل الأفلام – الموسيقى
					16 تصفح الانترنت
					17 الدردشة (المحادثة)
					18 اللعب بالألعاب
					19 الاتصال بشبكات التواصل الاجتماعي (مثل الفيس بوك/ التويتر وغيرها)

المحور الرابع: التأثيرات الإيجابية لشبكة الانترنت على المراهقين					
دائما	غالبا	احيانا	نادرا	ابدا	
					20 أستخدم الانترنت لإنجاز واجباتي المدرسية
					21 أستخدم الانترنت لتصفح المواقع التعليمية
					22 أستخدم الانترنت لتصفح المواقع العلمية
					23 أستخدم الانترنت لتصفح المواقع الادبية
					24 أستخدم الانترنت للترفيه
					25 أستخدم الانترنت للتواصل مع عائلتي وأصدقائي
					26 أستخدم الانترنت لقضاء أوقات فراغي
					27 أستخدم الانترنت للحصول على معلومات حول المواضيع التي تثير اهتمامي
					28 أستخدم الانترنت لمعرفة آراء الآخرين حول مختلف المواضيع في المجتمع
					29 أستخدم الانترنت للحصول على المعلومات التي لا يمكنني العثور عليها بطرق أخرى
					30 أستخدم الانترنت لمتابعة آخر الأخبار والأحداث
					31 يتيح لي الانترنت الفرصة للتعبير عن افكاري بحرية دون قيود
					32 التواصل أستخدم الانترنت لتصفح مواقع الاجتماعية مثل الفيس بوك، تويتر، يوتيوب وغيرها
					33 أستخدم الانترنت لمشاهدة الافلام والمسلسلات
					34 استخدام الانترنت بوسع من معرفتي العامة
					35 أتجنب استخدام الانترنت الا عند الضرورة
					36 لا أستخدم الانترنت ولو لدقيقة اضافية عما خططت له

المحور الخامس: التأثيرات السلبية للإنترنت على المراهقين					
دائما	غالبا	احيانا	نادرا	ابدا	
					37 تضيق الوقت باستخدام الإنترنت
					38 عدم قدرتي على إنجاز واجباتي بسبب تصفحي للإنترنت
					39 استخدام الإنترنت يجعلني أشعر بالعزلة عن عائلتي
					40 استخدام الإنترنت يجعلني أشعر بالعزلة عن المجتمع

41	الشعور بالاستياء عند قطع الإنترنت				
42	أعرض للمضايقات عبر الإنترنت من قبل أشخاص لا أعرفهم				
43	أعرض للابتزاز عبر الإنترنت				
44	يؤثر الانترنت سلباً على سلوكي مع الآخرين				
45	يؤثر استخدام الانترنت في الليل على ساعات النوم				
46	أقوم بتقليد بعض الأشياء التي أراها على الانترنت				
47	صعوبة في السيطرة على وقت استخدامي اليومي للإنترنت.				
48	استخدم الانترنت للدخول إلى المواقع المحظورة				
49	أستخدم الانترنت للبحث عن علاقات جديدة مع أشخاص لا أعرفهم				
50	يؤثر شبكة الانترنت سلباً على صحتي				
51	أفضل إنفاق الأموال على الانترنت بدلاً من إنفاقها على الأنشطة الاجتماعية				
52	أصرف بشكل دفاعي ومتحفظ عند سؤال الآخرين حول ما أقوم به على الإنترنت				
53	عدم تحمل فترة طويلة ولو ليوم واحد بدون قياسي بزيارة المواقع التي أزورها باستمرار				
54	أنسى كل شيء أثناء استخدام الانترنت				
55	أشعر بالغضب عندما يشغلني الآخرون أثناء استخدام الانترنت				
56	على الرغم من رغبتني الكبيرة في ذلك، إلا أنني لا أستطيع التخلي عن استخدام الإنترنت لفترات طويلة				

المحور السادس: بعض أسباب استخدام للإنترنت					
دائماً	غالباً	أحياناً	نادراً	أبداً	
					57 لا أستطيع العثور على الاحترام في حياتي اليومية كما أجده في بيئة الإنترنت
					58 أقوم بإنشاء علاقات على الانترنت بسهولة أكبر مقارنة مع البيئات الأخرى
					59 إخفاء اسمي على الانترنت يمنحني المزيد من الحرية
					60 أستطيع أن أعبر عن نفسي بشكل أفضل للأشخاص الذين أتواصل معهم عبر الإنترنت
					61 أفضل التواصل عبر الإنترنت بدلاً من التواصل وجهاً لوجه
					62 أشارك وحدتي مع الانترنت
المحور السابع: موقف الأسرة تجاه استخدام أبنائهم المراهقين للإنترنت					
دائماً	غالباً	أحياناً	نادراً	أبداً	
					63 تسمح لي عائلتي بتصفح الانترنت فقط عندما يكونون بجانبني
					64 عائلتي تراقب المواقع التي أتصفحها
					65 عائلتي ترشدني إلى كيفية الاستفادة من الانترنت
					66 عائلتي تحدد لي أوقات استخدام الإنترنت
					67 تستخدم عائلتي إبعادي عن الانترنت كوسيلة للعقاب
					68 تقوم عائلتي بحظر بعض مواقع الانترنت عن المنزل
					69 تستخدم عائلتي تطبيقات لتسجيل المواقع التي أزورها
					70 إذا واجهت مشاكل أو مضايقات أثناء استخدام

					الانترنت، فان عائلتي تساعدني في اتخاذ الاجراءات المناسبة	
					تساعدني عائلتي في البحث عن موضوع معين	71
					تساعدني عائلتي في الوصول الى مواقع معينة	72

EK-C: Veri aykırılıklarını belirleyin ve normalliği kontrol edin

	Türkçe örneği				Yabancı örneği			
	Ortalama	%5 Kesilmiş Ortalama	Çarpıklık	Basıklık	Ortalama	%5 Kesilmiş Ortalama	Çarpıklık	Basıklık
İKK1-1	2.47	2.46	0.041	-0.969	2.98	2.98	-0.205	-0.231
İKK1-2	4.32	4.35	-0.637	-1.106	4.58	4.65	-1.299	0.556
İKK1-3	2.35	2.28	0.629	-0.587	2.47	2.46	-0.292	-1.017
İKK1-4	3.43	3.41	0.164	-0.795	2.75	2.72	0.426	-0.990
İKK1-5	2.63	2.59	0.117	-1.875	2.23	2.15	0.671	-1.449
İKD2-1	3.47	3.46	0.263	-0.937	3.77	3.80	-0.073	-0.931
İKD2-2	3.30	3.33	-1.89	-1.112	3.53	3.54	0.911	-1.028
İKD2-3	3.57	3.57	-0.137	-0.943	2.98	2.98	0.084	-0.990
İKD2-4	3.23	3.26	-0.193	-1.198	3.43	3.48	-0.362	-1.155
İKD2-5	2.85	2.83	0.200	-1.222	2.93	2.93	0.032	-0.937
İKD2-6	3.13	3.15	-0.208	-0.949	2.62	2.57	0.129	-1.003
İKD2-7	3.18	3.20	-0.355	-0.890	2.88	2.87	0.107	-1.263
İKD2-8	3.12	3.13	-0.345	-0.718	2.82	2.80	0.106	-0.960
İKA3-9	3.40	3.39	0.095	-1.198	3.25	3.22	0.211	-0.689
İKA3-10	3.37	3.35	0.229	-1.085	3.55	3.56	0.142	-0.721
İKA3-11	3.67	3.72	-0.364	-0.471	3.55	3.56	0.238	-0.682
İKA3-12	3.62	3.63	-0.177	-1.019	3.70	3.72	-0.151	-0.812
İKA3-13	2.22	2.15	0.615	0.126	3.25	3.28	-0.118	-0.852
İKA3-14	1.37	1.30	1.350	0.896	1.42	1.35	1.100	0.264
İKA3-15	3.68	3.70	-0.159	-1.029	2.85	2.83	0.037	-1.245
İKA3-16	3.72	3.80	-0.702	-0.408	4.27	4.30	-0.511	-1.159
İKA3-17	3.83	3.93	-0.786	-0.488	4.35	4.39	-0.661	-0.840
İKA3-18	3.53	3.54	-0.047	-1.252	3.20	3.22	-0.076	-0.949
İKA3-19	3.42	3.46	-0.516	-1.408	4.43	4.48	-0.951	-0.706
İOIE4-20	3.60	3.61	0.062	-0.969	3.53	3.59	-0.278	-0.418
İOIE4-21	3.03	3.04	-0.283	-0.501	3.15	3.13	0.205	-0.410
İOIE4-22	2.55	2.56	0.244	-0.866	3.03	3.00	0.314	-0.503
İOIE4-23	2.25	2.22	0.399	-0.732	2.53	2.54	0.246	-0.785
İOIE4-24	3.95	3.98	-0.336	-0.342	4.23	4.26	-0.445	-1.248
İOIE4-25	3.77	3.80	-0.334	-1.067	4.42	4.46	-0.900	-0.774
İOIE4-26	3.77	3.80	-0.317	-0.480	4.28	4.31	-0.534	-1.071
İOIE4-27	3.83	3.91	-0.816	0.403	4.32	4.35	-0.620	-1.035
İOIE4-28	2.80	2.83	-0.554	-0.495	3.48	3.54	-0.413	-0.775
İOIE4-29	3.70	3.72	0.079	-0.966	4.08	4.17	-0.894	-0.245
İOIE4-30	3.12	3.13	0.077	-0.812	4.30	4.33	-0.576	-1.056
İOIE4-31	2.95	2.94	-0.023	-0.661	2.85	2.83	0.238	-0.758
İOIE4-32	3.83	3.93	-0.790	-0.154	4.45	4.50	-1.002	-0.631
İOIE4-33	3.68	3.76	-0.725	-0.454	3.72	3.80	-0.811	-0.629
İOIE4-34	3.57	3.57	0.062	-0.833	3.75	3.78	-0.252	-0.773
İOIE4-35	2.28	2.26	0.056	-0.717	1.87	1.85	0.223	-1.153
İOIE4-36	1.58	1.54	0.857	-0.655	1.70	1.67	0.608	-1.199
İOsE5-37	3.63	3.70	-0.524	-0.366	3.78	3.85	-0.668	0.301
İOsE5-38	2.55	2.56	-0.029	-0.918	2.95	2.94	-0.084	-0.781
İOsE5-39	2.72	2.69	0.225	-1.016	2.17	2.07	0.748	-0.593
İOsE5-40	2.45	2.39	0.755	-0.547	1.90	1.83	0.831	-0.427
İOsE5-41	3.15	3.17	-0.384	-0.973	3.45	3.50	-0.476	-0.763
İOsE5-42	1.37	1.30	1.463	1.115	1.27	1.24	1.083	-0.858
İOsE5-43	1.37	1.30	1.595	1.222	1.43	1.37	1.329	0.390
İOsE5-44	1.75	1.72	0.485	-1.244	1.50	1.44	1.019	-0.135
İOsE5-45	3.10	3.11	-0.106	-1.241	2.63	2.59	0.123	-1.178
İOsE5-46	2.00	1.94	0.601	-0.068	2.35	2.28	0.366	-0.790
İOsE5-47	3.18	3.20	-0.334	-1.144	3.32	3.35	-0.295	-1.019
İOsE5-48	1.57	1.52	0.980	-0.890	1.30	1.28	0.895	-1.241
İOsE5-49	1.82	1.74	1.024	-0.614	1.58	1.543	0.924	-0.897
İOsE5-50	2.58	2.59	-0.226	-1.153	1.67	1.63	0.694	-1.142
İOsE5-51	2.18	2.09	0.760	-0.599	1.83	1.70	1.292	0.726
İOsE5-52	2.15	2.07	0.719	0.004	2.23	2.15	0.715	-0.496
İOsE5-53	2.27	2.19	0.616	-0.900	3.32	3.356	-0.433	-1.016
İOsE5-54	2.65	2.61	0.578	-1.063	2.40	2.39	0.137	-1.136
İOsE5-55	2.53	2.48	0.602	-0.522	2.38	2.31	0.500	-0.689
İOsE5-56	2.98	2.98	-0.207	-1.241	3.27	3.30	-0.380	-0.981
İKN6-57	2.47	2.41	0.235	-1.335	1.95	1.89	0.879	-0.695
İKN6-58	2.47	2.41	0.504	-1.073	1.83	1.76	1.010	-0.489

IKN6-59	2.63	2.59	0.311	-1.267	2.17	2.07	0.741	-0.698
IKN6-60	2.62	2.57	0.273	-1.382	2.43	2.37	0.429	-0.954
IKN6-61	2.75	2.72	0.270	-1.497	2.50	2.44	0.319	-1.042
IKN6-62	2.60	2.56	0.214	-1.084	2.48	2.43	0.294	-1.258
AIKYT7-63	2.18	2.09	0.944	-0.481	1.43	1.37	1.225	0.380
AIKYT7-64	2.17	2.07	0.896	-0.532	2.20	2.11	0.909	-0.163
AIKYT7-65	2.73	2.70	0.230	-1.586	3.68	3.76	-0.772	-0.511
AIKYT7-66	2.25	2.17	0.799	-0.721	2.20	2.11	0.804	-0.135
AIKYT7-67	2.48	2.43	0.538	-0.930	2.63	2.59	0.347	-1.170
AIKYT7-68	1.82	1.741	1.062	-0.557	2.33	2.26	0.682	-0.934
AIKYT7-69	2.02	1.91	1.178	-0.373	2.00	1.89	1.097	-0.173
AIKYT7-70	3.35	3.39	-0.350	-1.513	3.83	3.93	-0.901	-0.255
AIKYT7-71	2.93	2.93	-0.002	-1.457	3.58	3.65	-0.474	-0.746
AIKYT7-72	2.80	2.78	0.098	-1.403	3.22	3.24	-0.273	-0.922

EK-D: Geçerlik Ve Güvenirlik Testleri Sonuçları

	Türkçe örneği				Yabancı örneği			
	ortaklıkları	Kaiser-Meyer-Olkin Ölçüsü	Bartlett Testi	Cronbach'ın Alfası	ortaklıkları	Kaiser-Meyer-Olkin Ölçüsü	Bartlett Testi	Cronbach'ın Alfası
İKK1-1	0.712	0.584	0.000	0.610	0.572	0.590	0.000	0.601
İKK1-2	0.559				0.567			
İKK1-3	0.720				0.780			
İKK1-4	0.682				0.767			
İKK1-5	0.725				0.825			
İKD2-1	0.956	0.830	0.000	0.883	0.828	0.807	0.000	0.851
İKD2-2	0.735				0.514			
İKD2-3	0.689				0.504			
İKD2-4	0.611				0.630			
İKD2-5	0.518				0.673			
İKD2-6	0.777				0.725			
İKD2-7	0.645				0.748			
İKD2-8	0.735				0.550			
İKA3-9	0.652	0.575	0.000	0.683	0.744	0.661	0.000	0.657
İKA3-10	0.695				0.737			
İKA3-11	0.874				0.793			
İKA3-12	0.851				0.739			
İKA3-13	0.670				0.692			
İKA3-14	0.699				0.596			
İKA3-15	0.670				0.521			
İKA3-16	0.684				0.636			
İKA3-17	0.659				0.677			
İKA3-18	0.672				0.601			
İKA3-19	0.758				0.749			
İOIE4-20	0.760	0.533	0.000	0.691	0.791	0.703	0.000	0.761
İOIE4-21	0.780				0.812			
İOIE4-22	0.808				0.839			
İOIE4-23	0.726				0.602			
İOIE4-24	0.711				0.555			
İOIE4-25	0.841				0.705			
İOIE4-26	0.729				0.666			
İOIE4-27	0.712				0.688			
İOIE4-28	0.727				0.712			
İOIE4-29	0.861				0.759			
İOIE4-30	0.797				0.803			
İOIE4-31	0.760				0.777			
İOIE4-32	0.839				0.794			
İOIE4-33	0.710				0.743			
İOIE4-34	0.739				0.668			
İOIE4-35	0.809				0.780			
İOIE4-36	0.805				0.820			
İOsE5-37	0.640	0.622	0.000	0.865	0.782	0.662	0.000	0.832
İOsE5-38	0.760				0.615			
İOsE5-39	0.900				0.650			
İOsE5-40	0.793				0.626			
İOsE5-41	0.870				0.675			
İOsE5-42	0.792				0.858			
İOsE5-43	0.831				0.610			
İOsE5-44	0.751				0.695			
İOsE5-45	0.606				0.591			
İOsE5-46	0.824				0.506			
İOsE5-47	0.812				0.711			
İOsE5-48	0.779				0.845			
İOsE5-49	0.713				0.516			
İOsE5-50	0.617				0.533			
İOsE5-51	0.637				0.780			
İOsE5-52	0.827				0.727			
İOsE5-53	0.824				0.833			
İOsE5-54	0.665				0.659			
İOsE5-55	0.720				0.756			
İOsE5-56	0.568				0.608			
İKN6-57	0.791	0.890	0.000	0.905	0.793	0.755	0.000	0.855

İKN6-58	0.792				0.852			
İKN6-59	0.510				0.682			
İKN6-60	0.811				0.776			
İKN6-61	0.585				0.671			
İKN6-62	0.628				0.756			
AİKYT7-63	0.641	0.790	0.000	0.892	0.578	0.733	0.000	0.763
AİKYT7-64	0.820				0.759			
AİKYT7-65	0.746				0.513			
AİKYT7-66	0.776				0.641			
AİKYT7-67	0.572				0.516			
AİKYT7-68	0.714				0.818			
AİKYT7-69	0.582				0.864			
AİKYT7-70	0.831				0.857			
AİKYT7-71	0.947				0.781			
AİKYT7-72	0.827				0.746			
Toplam		0.853			0.870			

